

STANDARDEUROBAROMETRAS 100

Viešoji nuomonė Europos Sąjungoje

Pirmųjų rezultatų ataskaita

Fderlingas darbas: spalio-lapkričioeember 2023 m.

STANDARDEUROBAROMETRAS 100

Viešoji nuomonė Europos Sąjungoje

Pirmųjų rezultatų ataskaita

Fderlingas darbas: spalio-lapkričioeember 2023 m.

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenį

Šios apklausos paprašė ir ją koordinavo Europos Komisija, Komunikacijos generalinis direktoratas.

Šis dokumentas neatspindi Europos Komisijos požiūrio. Jame pateikiami tik autorių aiškinimai ir nuomonės.

Projekto pavadinimas Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100, 2023 m. rudenį. Pirmieji rezultatai

Kalbinė versija LT

Žiniasklaida/tūris PDF/tomas_01

Katalogo numeris NA-AO-23-O44-EN-N

ISBN 978-92-68-09987-2

ISSN 1977-3927

DOI 10.2775/127677

© Europos Sąjunga, 2023 m.

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Nuotraukų kreditas: Getty vaizdai

Pierre'o Dieumegardo parengtas dokumentas Europai [-demokratijai-Esperanto](#)

Šio „laikinojo“ dokumento tikslas – sudaryti sąlygas daugiau žmonių Europos Sąjungoje susipažinti su Europos Sąjungos parengtais dokumentais (kurie finansuojami iš jų mokesčių). **Be vertimų piliečiai neįtraukiami į diskusijas.**

Šis dokumentas „Eurobarometras“ [egzistavo tik prancūzų, vokiečių ir anglų](#) kalbomis pdf rinkmenoje. Iš pradinio failo sukūre „LiberOffice“ programinės įrangos parengtas failas mašiniam vertimui į kitas kalbas. Dabar rezultatai pateikiami [visomis oficialiosiomis kalbomis](#).

Pageidautina, kad svarbių dokumentų vertimą perimtų ES administracija. „Svarbūs dokumentai“ yra ne tik įstatymai ir kiti teisės aktai, bet ir svarbi informacija, reikalinga priimant pagrįstus sprendimus kartu.

Siekiant kartu aptarti mūsų bendrą ateitį ir sudaryti sąlygas patikimiems vertimams, tarptautinė kalba esperanto kalba būtų labai naudinga dėl jos paprastumo, tvarkingumo ir tikslumo.

Susisiekite su mumis:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Turinys

Įvadas.....	6
I. Europiečiai ir Europos Sąjunga.....	10
1. Pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis ir parlamentais bei Europos Sąjunga.....	11
a. Pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis ir parlamentais bei Europos Sąjunga: tendencija.....	11
B. Pasitikėjimas Europos Sąjunga: nacionaliniai rezultatai.....	12
C. Pasitikėjimas nacionaline valdžia: nacionaliniai rezultatai.....	13
2. Europos Sąjungos įvaizdis.....	14
a. Europos Sąjungos įvaizdis: tendencija.....	14
B. Europos Sąjungos įvaizdis: pokyčiai ir nacionaliniai rezultatai.....	15
3. Europos Sąjungos ateitis.....	16
B. Europos Sąjungos ateitis: nacionaliniai rezultatai.....	17
4. ES vėliava: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	18
II. Pagrindiniai europiečių rūpesčiai.....	20
1. Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai Europos lygmeniu: tendencija.....	21
2. Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai Europos lygmeniu: nacionaliniai rezultatai.....	22
3. Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai nacionaliniu lygmeniu: tendencija.....	23
4. Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai nacionaliniu lygmeniu: nacionaliniai rezultatai.....	24
III. Ekonominė padėtis.....	25
1. Europos ekonomikos suvokimas.....	26
a. Dabartinė ekonomikos padėtis Europos lygmeniu: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	26
B. Ekonomikos lūkesčiai Europos lygmeniu: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	28
2. Nacionalinės ekonomikos suvokimas.....	30
a. Dabartinė ekonomikos padėtis nacionaliniu lygmeniu: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	30
B. Ekonomikos lūkesčiai nacionaliniu lygmeniu: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	32
3. ES ekonominė politika.....	33
a. Parama eurui: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	33
B. ES ekonomikos gaivinimo planas „NextGenerationEU“: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	35
IV. Rusijos invazija į Ukrainą.....	36
1. Pasitenkinimas atsaku į Rusijos invaziją į Ukrainą.....	37
a. Pasitenkinimas atsakant į Rusijos invaziją į Ukrainą: tendencija.....	37
B. Veiksmų, kurių imtasi reaguojant į Rusijos invaziją į Ukrainą, patvirtinimas: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	38
C. Parama ES veiksams energetinės nepriklausomybės srityje: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	44
2. ES gynyba ir saugumas Rusijos invazijos į Ukrainą kontekste.....	46
a. Parama ES valstybių narių bendrai gynybos ir saugumo politikai: tendencija.....	46
B. Parama ES valstybių narių bendrai gynybos ir saugumo politikai: pokyčiai ir nacionaliniai rezultatai.....	47
C. ES gynyba ir saugumas Rusijos invazijos į Ukrainą kontekste: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	48
V. ES pasaulyje.....	50
1. ES pasaulinėje ekonomikoje: tendencija ir nacionaliniai rezultatai.....	50

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenį

2. ES – stabilumo vieta neramiame pasaulyje.....	52
3. Parama bendrai užsienio politikai.....	53
4. Vertės.....	55
a. Asmeninės vertybės.....	55
B. ES vertybės.....	57
Išvada.....	59
Techninės specifikacijos.....	62
Komentarai.....	67

**Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100
2023 m. ruduo**

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100
2023 m. ruduo

Įvadas

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

Šioje pirmojoje rezultatų ataskaitoje išsamiai aprašomi pirmieji 2023 m. rudens standartinės „Eurobarometro“ apklausos (EB100) rezultatai 27 ES valstybėse narėse¹. Jis skelbiamas kartu su standartinių „Eurobarometro“ klausimų rezultatais, kurie išsamiai išdėstyti priede. Tyrimas atliktas 2023 m. spalio 23 d. – lapkričio 14 d.

Karas Ukrainoje

Rusijos agresijos karas Ukrainoje tęsiasi praėjus daugiau kaip 18 mėnesių nuo 2022 m. vasario 24 d. įsiveržimo į šalį. Užsitęsęs karas ir toliau daro poveikį Europai ir likusiam pasauliui įvairiose srityse, įskaitant energetinį saugumą, pasaulinį aprūpinimą maistu ir geopolitinius aljansus. Nuo karo pradžios ES ir jos valstybės narės Ukrainai suteikė beveik 85 mlrd. EUR ekonominę, humanitarinę ir karinę paramą.² Nuo 2023 m. pavasario standartinės „Eurobarometro“ apklausos (2023 m. gegužės-birželio mėn.) ir dabartinės apklausos ES veiksmai, susiję su karu, apėmė:

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, rugsėjo 28 d. pratęsė Ukrainos pabėgėlių laikinosios apsaugos sistemos galiojimą iki 2025 m. kovo 4 d.

Spalio 27 d. ES vadovai pakartojo smerkiantys Rusijos agresijos karą Ukrainoje ir savo įsipareigojimą dėl Ukrainos atsigavimo ir atstatymo ateityje.

2023 m. lapkričio mėn. Europos Komisija papildomai skyrė 110 mln. EUR humanitarinei pagalbai, taigi bendra nuo karo pradžios ES suteikta humanitarinė pagalba siekia 843 mln. EUR.³

2023 m. lapkričio 4 d. Pirmininkė U. von der Leyen nuo Rusijos invazijos į Kijevą surengė šeštąjį vizitą.

2023 m. lapkričio 8 d. Europos Komisija rekomendavo Europos Vadovų Tarybai pradėti derybas dėl ES priegios su Ukraina, kurios yra 2023 m. plėtos dokumentų rinkinio dalis.⁴

2023 m. lapkričio 15 d. Komisija ir vyriausioji įgaliotinė pateikė pasiūlymus dėl 12-ojo sankcijų Rusijai rinkinio⁵.

Artimųjų Rytų krizė

2023 m. spalio 7 d. „Hamas“ pradėjo teroristinį išpuolį prieš Izraelį – pranešama, kad žuvo apie 1200 žmonių, o

įkaitais paimta apie 240 žmonių⁶. Spalio 8 d. Izraelio premjeras B. Netanyahu oficialiai paskelbė „Hamas“ karą. Gazos Ruožo sveikatos apsaugos ministerijos duomenimis, dėl atsakomųjų oro antskrydžių žuvo daugiau kaip 15,000 žmonių (tai Jungtinių Tautų duomenimis laikoma patikima), šiuo metu Gazos Ruože veikiančios Izraelio ginkluotosios pajėgos, susiduriančios su didėjančia humanitarine krize,⁷ tebesitęsia.

Europos Vadovų Taryba kuo griežčiausiai pasmerkė išpuolį „Hamas“, kuris taip pat patvirtino Izraelio teisę gintis pagal tarptautinę teisę ir tarptautinę humanitarinę teisę ir paragino nedelsiant paleisti visus įkaitus⁸. Ji taip pat išreiškė didelį susirūpinimą dėl blogėjančios humanitarinės padėties Gazoje ir paragino nuolat, greitai, saugiai ir nekliudomai teikti humanitarinę pagalbą ir pagalbą tiems, kuriems jos reikia. 2023 m. Europos Komisija keturis kartus padidino humanitarinę pagalbą Gazai.

ES yra įsipareigojusi siekti tvarios taikos, grindžiamos dviejų valstybių sambūviu pagrįstu sprendimu. 2023 m. spalio 13 d. Izraelyje lankėsi Europos Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen ir ES Parlamento Pirmininkas M. Metsola.

Energetinis saugumas

Dėl energetikos krizės, kurią sukėlė Rusijos invazija į Ukrainą ir energijos tiekimo ginklavimasis, ES ėmėsi įvairių priemonių energetiniam saugumui didinti. Dėl 2022 m. rugpjūčio mėn. dujų paklausos mažinimo reglamento sėkmės mažinant suvartojimą jis buvo pratęstas dar vieneriems metams. Šių priemonių poveikis dar labiau pabrėžtas 2023 m. rugpjūčio 18 d. paskelbtame pranešime, kad daugiau kaip prieš du mėnesius buvo pasiektas tikslas užpildyti dujų saugyklas iki 90 proc. pajėgumų⁹.

Ekonomika

Iš naujausių ekonomikos perspektyvų matyti, kad 2023 m. pirmąjį pusmetį ekonomikos augimas sulėtėjo, nors numatoma, kad infliacija ir toliau mažės, o darbo rinka tebėra stipri.

2023 m. lapkričio mėn.¹⁰ paskelbtoje 2023 m. rudens ekonominėje prognozėje numatoma, kad 2023 m. tiek ES, tiek euro zonoje BVP augimas ES bus 0,6 %. Prognozuojama, kad 2024 m. BVP augimas ES bus 1,3 proc., o euro zonoje – 1,2 proc.

Prognozuojama, kad infliacija mažės tiek ES (9,2 % 2022 m., 6,5 % 2023 m. ir 3,5 % 2024 m.), tiek euro zonoje (atitinkamai 8,4 %, 5,6 % ir 3,2 %).

1 Kai kurie klausimai taip pat buvo užduodami 12 kitų šalių ar teritorijų nuo 2023 m. spalio 18 d. iki lapkričio 17 d.: Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Kipro turkų bendruomenė šalies dalyje, kurios nekontroliuoja Kipro Respublikos, Moldovos Respublikos, Kosovo vyriausybė (šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/99 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos), Juodkalnija, Šiaurės Makedonija, Norvegija, Serbija, Šveicarija, Turkija ir Jungtinė Karalystė. Tyrimas vietoje pradėtas anksčiau Juodkalnijoje dėl nacionalinio surašymo lapkričio 1–15 d.

2 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/FS_22_3862

3 https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/news/eu-providing-additional-eu-110-million-humanitarian-aid-support-ukrainians-affected-war-2023-11-14_en

4 https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/index_en

5 https://www.eeas.europa.eu/eeas/ukraine-high-representative-together-european-commission-submits-proposals-12-asis-dokumentu-rinkinys-sankcijos_en (*blogo nuoroda*)

6 <https://www.reuters.com/world/middle-east/what-do-we-know-about-israeli-hostages-gaza-2023-11-22/>

7 <https://www.reuters.com/world/middle-east/more-people-risk-death-disease-than-bombings-gaza-who-2023-11-28/>

8 <https://www.consilium.europa.eu/media/67627/20241027-european-council-conclusions.pdf>

9 https://energy.ec.europa.eu/news/eu-reaches-90-gas-storage-target-ahead-winter-2023-08-18_en

10 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/autumn-2023-economic-forecast-modest-recovery-ahead-after-challenging-year_en

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

2022 m. padidinus palūkanų normas, 2023 m. vasario, kovo, gegužės, birželio, rugpjūčio ir rugsėjo mėn. Europos Centrinis Bankas patvirtino tolesnį palūkanų normų didinimą¹¹.

Darbo rinkos rezultatai tebėra geri, o nedarbo lygis tebėra rekordiškai žemas. Numatoma, kad nedarbo lygis ES stabilizuosis ir 2023 m. ir 2024 m. sudarys 6,0 %, t. y. šiek tiek sumažės nuo 6,2 % 2022 m. Numatoma, kad euro zonoje nedarbas išliks 6,6 % 2023 ir 2024 m., palyginti su 6,8 % 2022 m.

Su ES susiję įvykiai po standartinės „Eurobarometro“ 2023 m. pavasario apklausos:

2023 m. rugsėjo 13 d. Pirmininkė U. von der Leyen paskutinį kartą kalbėjo apie Sąjungos padėtį prieš 2024 m. birželio mėn. vyksiančius Europos Parlamento rinkimus.

2023 m. vasara buvo karščiausia rekordiškai, visoje Europoje jaučiamos neramos oro sąlygos. Po pražūtingų gaisrų Graikijoje ir Ispanijoje liepos mėnesį tik po kelių savaičių kilo pražūtingi potvyniai. Birželio mėn. įvyko dideli potvyniai Rumunijoje ir Serbijoje, rugpjūčio mėn. Slovėnijoje, Neivay ir Švedijoje, kuriuos paveikė audra Hansas.¹² Spalio mėnesį audra Babet nukentėjo nuo daugelio Europos šalių, įskaitant Daniją, Vokietiją ir Portugaliją. Spalio pabaigoje ir lapkričio pradžioje uraganas „Ciaran“ atnešė stiprius vėjus ir smarkų lietų į dideles Vakarų Europos dalis.

Praėjus 18 mėnesių valdžioje, 2023 m. liepos 8 d. dėl ginčų dėl migracijos politikos žlugo Nyderlandų keturių partijų koalicinė vyriausybė. Ministras pirmininkas Markas Rutte vadovavo laikinajai vyriausybei, kol 2023 m. lapkričio 22 d. bus surengti nauji rinkimai, ir paskelbė, kad per tuos rinkimus pasitrauks iš politikos.

Rinkimai ES po 2023 m. pavasario apklausos:¹³

2023 m. liepos 23 d. Ispanija surengė parlamento rinkimus, kuriuose Liaudies partija surinko didžiausią balsų dalį (33,1 proc.), po jos sekė Socialistų darbininkų partija (31,7 proc.) ir „Vox“ (12,4 proc.) ir „Sumar“ (12,3 proc.). S. Sanchez buvo paskirtas vyriausybės prezidentu 2023 m. lapkričio 29 d. koalicinėje vyriausybėje su Sumaru.

2023 m. rugsėjo 30 d. Slovakijoje įvyko visuotiniai rinkimai. Buvusio premjero Roberto Fico vadovaujama socialdemokratija (SMER-SD) sulaukė 22,9 proc. balsų su „Progress Slovakija“, kuriai vadovavo Michalas Simecka ir užėmė 18,0 proc. balsų. Robertas Fico buvo paskirtas premjeru ketvirtą kartą.

11 https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/key_ecb_interest_rates/html/index.en.html

12 <https://climate.copernicus.eu/european-summer-2023-season-contrasting-extremes>

13 <https://www.robert-schuman.eu/en/the-european-elections-monitor/2023/>

2023 m. spalio 8 d. Liuksemburge įvyko visuotiniai rinkimai. Krikščionių socialistų partija (PCS/CSV), vadovaujama Luc Frieden, laimėjo 292 proc. balsų, po kurių sekė socialistų darbininkų partija (POSL/LSAP), vadovaujama ministro pirmininko pavaduotojos Paulette Lenert (18,9 proc.) ir kadenciją baigiantis Ministro Pirmininko Xavier Bettel Demokratų partija (PD/DP, 18,7 proc.). Luc Frieden buvo paskirtas ministru pirmininku lapkričio 17 d., Krikščionių socialistų partijos ir Demokratų partijos koalicinėje vyriausybėje.

2023 m. spalio 15 d. Lenkijoje įvyko parlamento rinkimai, kuriuose dalyvavo trys opozicinių partijų koalicijos – Donaldo Tusko piliečių koalicija (KO), Trečiasis kelias (Trzecia Droga) ir Naujoji kairė (kartu su 53,7 proc.). Rinkėjų aktyvumas buvo didžiausias (74,4 proc.) nuo demokratijos grįžimo į šalį prieš 34 metus, ir, palyginti su ankstesniais 2019 m. spalio mėn. parlamento rinkimais, padidėjo 12,6 punkto. Kiti svarbūs įvykiai nuo 2023 m. pavasario apklausos:

2023 m. liepos 26 d. Nigerio prezidentas Mohamed Bazoum buvo nušalintas nuo pareigų kariniu perversmu.

2023 m. rugsėjo 19–20 d. Azerbaidžanas vykdė žaibišką Kalnų Karabacho puolimą ir okupaciją, po kurio jis buvo pasidavęs. Dešimtys tūkstančių etninių armėnų nuo to laiko pabėgo iš regiono. Rugsėjo 17 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo teisėjai nurodė Azerbaidžanui leisti etniniams armėnams grįžti į Kalnų Karabachą ir užtikrinti jų saugumą.¹⁴

2023 m. rugsėjo 24 d. Prancūzijos prezidentas Emmanuelis Macronas (Emanuelis Makronas) paskelbė, kad po šalyje įvykusio perversmo Prancūzija atitrauks savo ambasadorių ir 1500 karių iš Nigerio.

14 <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/world-court-says-azerbaijan-must-let-ethnic-armenians-return-nagorno-karabakh-2023-11-17/>

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

Metodologija

Taikoma standartinės „Eurobarometro“ apklausos, kurią atliko Komunikacijos generalinis direktoratas (Žiniasklaidos stebėsenos ir „Eurobarometro“ skyrius), metodika¹⁵¹⁶. Prie šios ataskaitos pridamas techninis pranešimas apie Kantar tinklo institutų narių pokalbius. Jame taip pat nurodomi pasitikėjimo intervalai.

Pagal ES bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą¹⁷ (BDAR) respondentų buvo klausama, ar jie sutinka, kad jiems būtų užduodami klausimai klausimais, kurie galėtų būti laikomi „jautriais“.

Pastaba. Šioje ataskaitoje ES šalys vadinamos oficialia santrumpa. Šioje ataskaitoje vartojamos santrumpos atitinka:

Kipras, kaip visuma, yra viena iš 27 Europos Sąjungos valstybių narių. Tačiau *acquis communautaire* galiojimas sustabdytas šalies dalyje, kurios Kipro Respublikos vyriausybė nekontroliuoja. Dėl praktinių priežasčių į „CY“ kategoriją ir į ES 27 vidurkį įtraukiami tik Kipro Respublikos vyriausybės kontroliuojamoje šalies dalyje surengti pokalbiai.

Norime padėkoti visos Europos žmonėms, kurie skyrė laiko dalyvauti šioje apklausoje. Be jų aktyvaus dalyvavimo šis tyrimas nebūtų buvęs įmanomas.

Belgija	BŪTI	Lietuva	LT
Bulgarija	BG	Liuksemburgas	LIU
Čekija	CZ	Vengrija	HU
Danija	DK	Malta	MT
Vokietija	DE	Nyderlandai	NL
Estija	EE	Austrija	AT
Airija	IE	Lenkija	PL
Graikija	EL	Portugalija	PT
Ispanija	ES	Rumunija	RO
Prancūzija	FR	Slovėnija	SI
Kroatija	HR	Slovakija	SK
Italija	IT	Suomija	FI
Kipro Respublika	CY*	Švedija	SE
Latvija	LV	Šiaurės Makedonija	MK
Kipro turkų bendruomenė	CY (tcc)	Serbija	RS
Albanija	AL	Turkija	TR
Bosnija ir Hercegovina	BA	Jungtinė Karalystė	JUNGTINĖ KARALYSTĖ
Moldova	MD		
Juodkalnija	MAN		
Kosovas ¹⁸	XK		

Europos Sąjunga. 27 Europos Sąjungos valstybių narių svertinis vidurkis	ES 27
BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, TY, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT, HR	Euro zona
BG, CZ, DK, HU, PL, RO, SE	Už euro zonos ribų

15 <https://www.europa.eu/eurobarometer>

16 Pridedamos rezultatų lentelės. Pažymėtina, kad bendras procentinis dydis, nurodytas šios ataskaitos lentelėse, gali viršyti 100 %, kai atsakovas galėjo pasirinkti kelis atsakymus į tą patį klausimą.

17 2016/679

18 Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/99 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

I. Europiečiai ir Europos Sąjunga

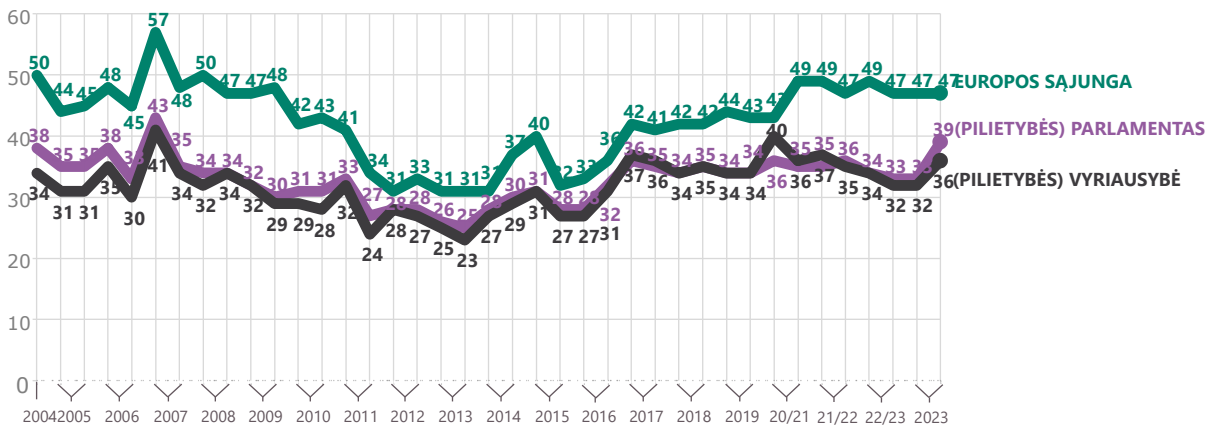
1. Pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis ir parlamentais bei Europos Sąjunga

a. Pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis ir parlamentais bei Europos Sąjunga: tendencija

Pasitikėjimas Europos Sąjunga išlieka 47 proc. Šis rezultatas išliko stabilus nuo 2022–2023 m. žiemos standartinės „Eurobarometro“ apklausos EB98. Nuo 2023 m. pavasario padidėjo pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis (36 proc., + 4 procentiniais punktais), taip pat pasitikėjimas nacionaliniais parlamentais (39 proc., + 6 proc. punktai). Pasitikėjimo ES ir pasitikėjimo nacionalinėmis vyriausybėmis atotrūkis sumažėjo iki 11 punktų – tai mažiausias atotrūkis nuo 2020 m. vasaros, kai jis buvo 30 punktų.

Nepasitikėjimas Europos Sąjunga nuo 2023 m. pavasario išliko stabilus (45 proc., jokių pokyčių). Tačiau nacionalinių vyriausybių (60 proc., -3 proc. punktu) ir nacionalinių parlamentų (56 proc., - 6 proc. punktu) nepasitikėjimo lygis sumažėjo.

KA6 Kiek turite pasitikėjimo tam tikromis institucijomis? Ar esate linkęs tuo pasitikėti, ar nepasitikėtumėte kiekviena iš šių institucijų? (PROC., ES – LINKĘ PASITIKĖTI)

Pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis, nacionaliniais parlamentais ir Europos Sąjunga

B. Pasitikėjimas Europos Sąjunga: nacionaliniai rezultatai

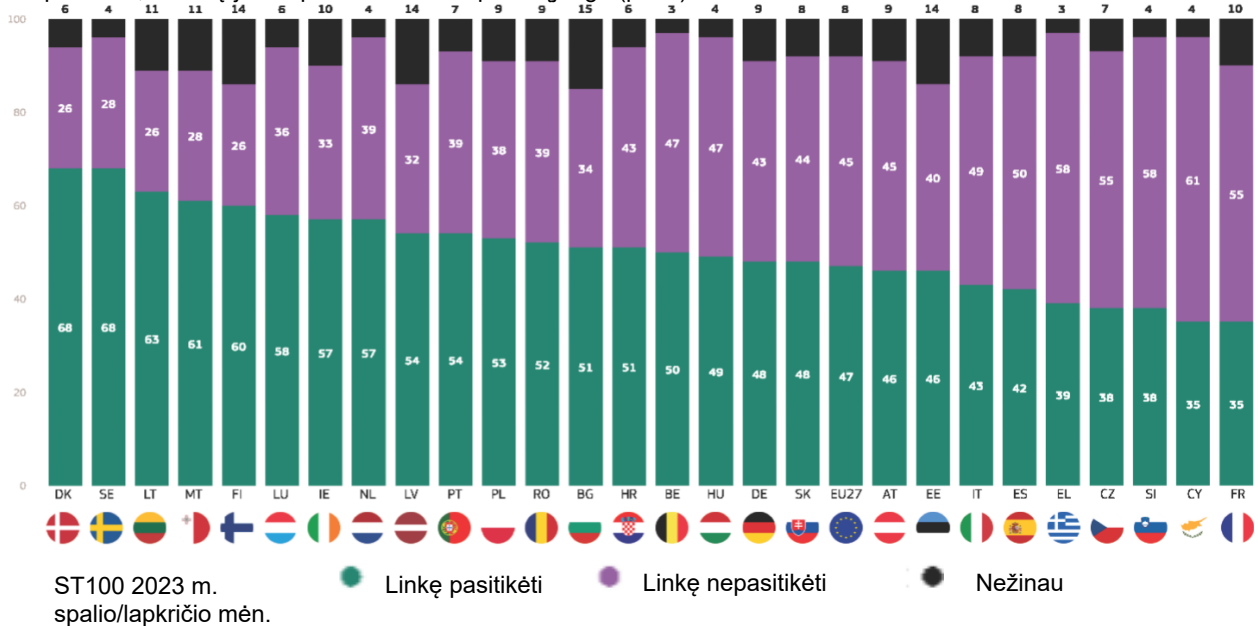
20 ES valstybių narių (palyginti su 18 valstybių narių 2023 m. pavasarį) dauguma respondentų teigia, kad jie linkę pasitikėti ES, ir tai ypač pasakytina apie Daniją, Švediją (po 68 proc.) ir Lietuvą (63 proc.). Mažiausiai šeši iš dešimties Maltoje (61 proc.) ir Suomijoje (60 proc.) taip pat pasitiki ES, kaip ir santykinė dauguma Austrijoje (46 proc. „pasitikėjimo“ ir 45 proc. „tend to nepasitikėti“), Estijoje (46 proc., palyginti su 40 proc.), Slovakijoje (48 proc. ir 44 proc.), Vokietijoje (48 proc. ir 43 proc.) ir Vengrijoje (49 proc. ir 47 proc.).

Likusiose septyniose šalyse dauguma respondentų linkę nepasitikėti ES: Kipras (61 proc. nepasitiki, o 35 proc. – „tend to trust“), Graikija (58 proc., palyginti su 39 proc.), Slovėnija (58 proc., palyginti su 38 proc.), Čekija (55 proc. ir 38 proc.), Prancūzija (55 proc. ir 35 proc.), Ispanija (50 proc. ir 42 proc.) ir Italija (49 proc. ir 43 proc.).

Pasitikėjimas ES nuo 2023 m. pavasario sumažėjo 15 šalių, o didžiausias sumažėjimas užfiksuotas Portugalijoje (54 proc., -13 procentinių punktų), Liuksemburge (58 proc., -7 proc. punktais) ir Airijoje (57 proc., -7 procentiniais punktais). Priešingai, pasitikėjimas padidėjo dešimtyje šalių, įskaitant Vokietiją (48 proc., +5 proc. punktai). Rumunijoje (52 proc.) ir Nyderlanduose (57 proc.) pokyčių nebuvo.

Pasitikėjimas šiuo metu yra daugumos nuomonė Vokietijoje, Austrijoje ir Slovakijoje, tačiau jis tapo mažumos požiūriu Ispanijoje.

KA6.4 Kiek turite pasitikėjimo tam tikromis institucijomis? Dėl kiekvienos iš šių institucijų, ar jūs linkę juo pasitikėti, ar linkę juo nepasitikėti? –Europos Sąjunga (proc.)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

C. Pasitikėjimas nacionaline valdžia: nacionaliniai rezultatai

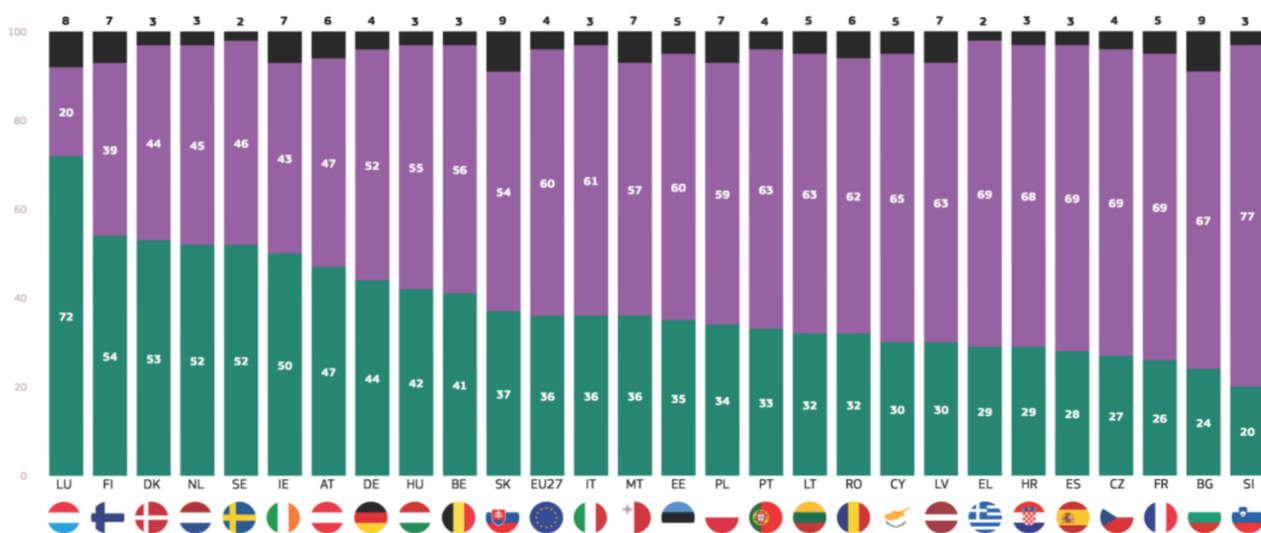
Yra šešios ES valstybės narės (palyginti su keturiomis 2023 m. pavasarį), kuriose bent pusė respondentų teigia pasitikintis savo nacionaline valdžia: Liuksemburgas (72 proc.), Suomija (54 proc.), Danija (53 proc.), Nyderlandai ir Švedija (po 52 proc.) ir Airija (50 proc.). Priešingai, mažiau nei ketvirtadalis Slovėnijos (20 proc.) ir Bulgarijos (24 proc.) pasitiki savo nacionaline vyriausybe.

Austrijoje nuomonės nesutampa (47 proc. „pasitikėjimo“, o 47 proc. – nepasitikėjimo). Likusiose 20 šalių dauguma respondentų nepasitiki savo nacionaline vyriausybe, o pasitikėjimo trūkumas labiausiai paplitęs Slovėnijoje (77 proc.) ir Graikijoje, Ispanijoje, Čekijoje ir Prancūzijoje (po 69 proc.).

Nuo 2023 m. pavasario pasitikėjimas nacionaline vyriausybe padidėjo 14 ES valstybių narių, o labiausiai padidėjo tarp respondentų Slovakijoje (37 proc., + 18 procentinių punktų), Nyderlanduose (52 proc., + 16 proc. punktų) ir Bulgarijoje (24 proc., + 10 proc. punktų). Priešingai, pasitikėjimas sumažėjo devyniose šalyse, įskaitant Portugaliją (33 proc., -15 proc. punktų), Malta (36 proc., -7 proc. punktų) ir Kiprą (30 proc., -6 proc. punktais).

Pasitikėjimas šiuo metu yra daugumos nuomonė Nyderlanduose ir Švedijoje.

KA6.2. Kiek pasitikite tam tikromis institucijomis? Ar esate linkęs tuo pasitikėti, ar nepasitikėtumėte kiekviena iš šių institucijų? (Nacionalinė) Vyriausybė (%)

ST100 2023 m.
spalio/lapkričio mėn.

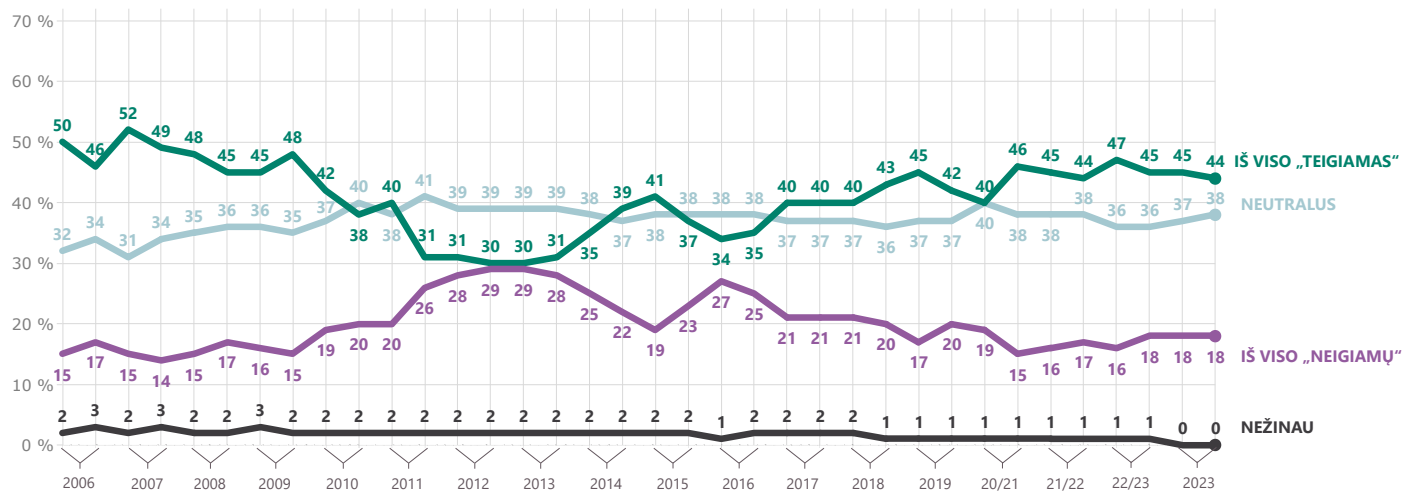
● Linkę pasitikėti ● Linkę nepasitikėti ● Nežinau

2. Europos Sąjungos įvaizdis

a. Europos Sąjungos įvaizdis: tendencija

Teigiamas ES įvaizdis nuo 2023 m. pavasario sumažėjo vienu procentiniu punktu ir siekia 44 proc.

Neutralus ES įvaizdis padidėjo vienu procentiniu punktu iki 38 proc., o neigiamas – 18 proc.

Europos Sąjungos įvaizdis

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

B. Europos Sąjungos įvaizdis: pokyčiai ir nacionaliniai rezultatai

19 ES valstybių narių dauguma respondentų turi teigiamą ES įvaizdį (t. y. mažiau nei 2023 m. pavasario standartinėje „Eurobarometro“ apklausoje „EB99“ 22), o didžiausias rodiklis nustatytas Airijoje ir Portugalijoje (po 64 proc.), Danijoje (59 proc.) ir Liuksemburge (58 proc.).

Septyniose valstybėse narėse vyraujantis ES įvaizdis yra neutralus: Ispanija ir Vengrija (po 45 proc.), Kipras, Italija ir Slovėnija (po 42 proc.), Graikija (37 proc.) ir Čekija (36 proc.).

Austrijoje nuomonė padalyta į teigiamą ir neutralų įvaizdį: 38 % teigiamas, o 38 % neutralus.

Nors visų valstybių narių mažumos požiūris yra neigiamas, septyniose šalyse bent vienas iš penkių respondentų turi neigiamą ES įvaizdį: Čekija (33 proc.), Graikija (27 proc.), Prancūzija ir Kipras (po 26 proc.), Slovakija ir Austrija (po 24 proc.) ir Belgija (20 proc.).

Nuo 2023 m. pavasario teigiamas ES įvaizdis suprastėjo 18 valstybių narių, ypač Lietuvoje (51 proc., -8 proc. punktai), Airijoje (64 proc., -7 proc. punktų) ir Lenkijoje (52 proc., -6 proc. p.), Suomijoje (48 proc., -6 proc. p.), Latvijoje (45 proc., -6 proc. p. p.), Vengrijoje (37 proc., -6 proc. p.) ir Kipre (32 proc., -6 proc. p.). Teigiamas ES įvaizdis įsitvirtino septyniose šalyse, visų pirma Slovakijoje (41 proc., + 5 proc. punktai).

D78. Apskritai, ar ES sukuria jums labai teigiamą, gana teigiamą, neutralų, pagrįstai neigiamą ar labai neigiamą įvaizdį? (%)

		SK	AT	DE	FR	RO	BG	MT	BE	EL	EE	EU27	NL	HR	PT	DK	SI	ES	IT	LU	SE	CZ	CY	FI	HU	LV	PL	IE	LT
Iš viso „teigiamas“	ST100	41	38	44	38	52	51	53	45	35	42	44	54	49	64	59	40	38	40	58	54	31	32	48	37	45	52	64	51
	ST99	▲5	▲3	▲3	▲3	▲3	▲1	▲1	=	=	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼4	▼4	▼5	▼6	▼6	▼6	▼6	▼7	▼8
Neutralus	ST100	35	38	39	35	31	29	35	35	37	40	38	28	37	28	31	42	45	42	29	34	36	42	41	45	43	38	28	41
	ST99	▲2	▲4	▼2	▼4	=	▼1	▼2	▲2	▼3	▼1	▲1	▲1	▲1	=	▲2	▲2	▲3	▲4	▲4	▲4	▲1	▼1	▲9	▲5	▲4	▲4	▲6	▲6
Iš viso „neigiamas“	ST100	24	24	17	26	16	19	12	20	27	17	18	18	14	7	9	18	16	18	13	12	33	26	10	18	11	10	7	7
	ST99	▼6	▼6	▼1	=	▼2	=	▲1	▼2	▲2	▲1	=	=	▲1	▲1	=	▲2	▲2	▲1	=	=	▲4	▲7	▼3	▲1	▲2	▲2	=	▲2
Nežinau	ST100				1	1	1		1	1					1	1		1						1	1		1	1	
	ST99	▼1	▼1		▲1	▼1	=		▲1	▲1					▲1	▲1	▼1	▼1	▼1						=	=		▲1	=

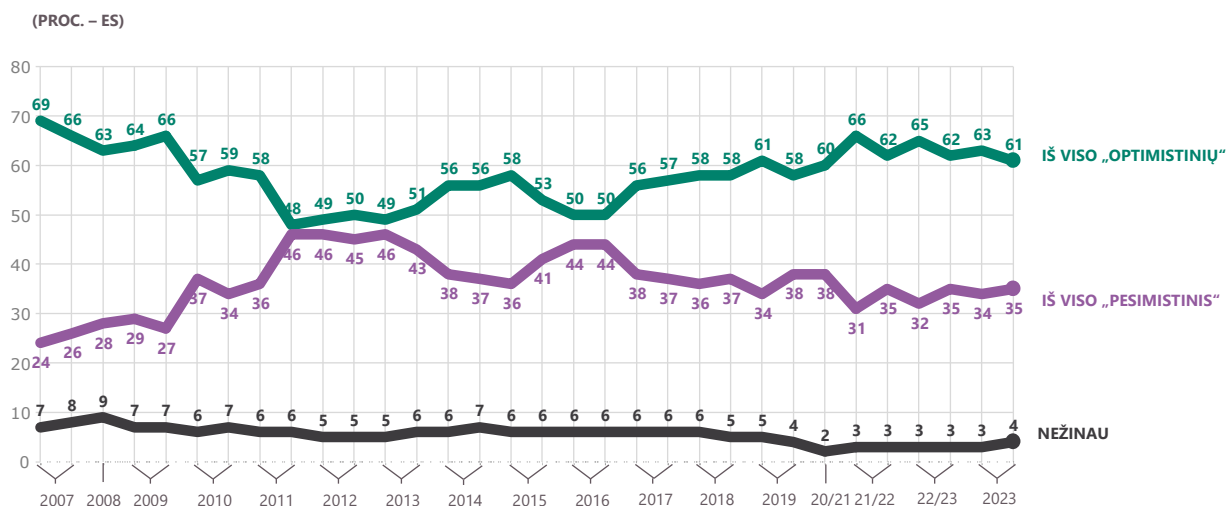
ST100 2023 m. spalio/
lapkričio mėn.

3. Europos Sąjungos ateitis

a. Europos Sąjungos ateitis: tendencija

Daugiau kaip šeši iš dešimties europiečių optimistiškai vertina ES ateitį (61 proc., -2 procentiniais punktais nuo 2023 m. pavasario). Tai žemiausias optimizmo lygis nuo 2020 m. vasaros. Daugiau nei trečdalis jų yra pesimistiniai (35 proc., + 1 proc. p.), o 4 proc. teigia, kad nežino.

Ar galėtumėte pasakyti, kad esate labai optimistiškas, gana optimistiškas, gana pesimistiškas ar labai pesimistiškas dėl ES ateities?

Optimizmas dėl ES ateities

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

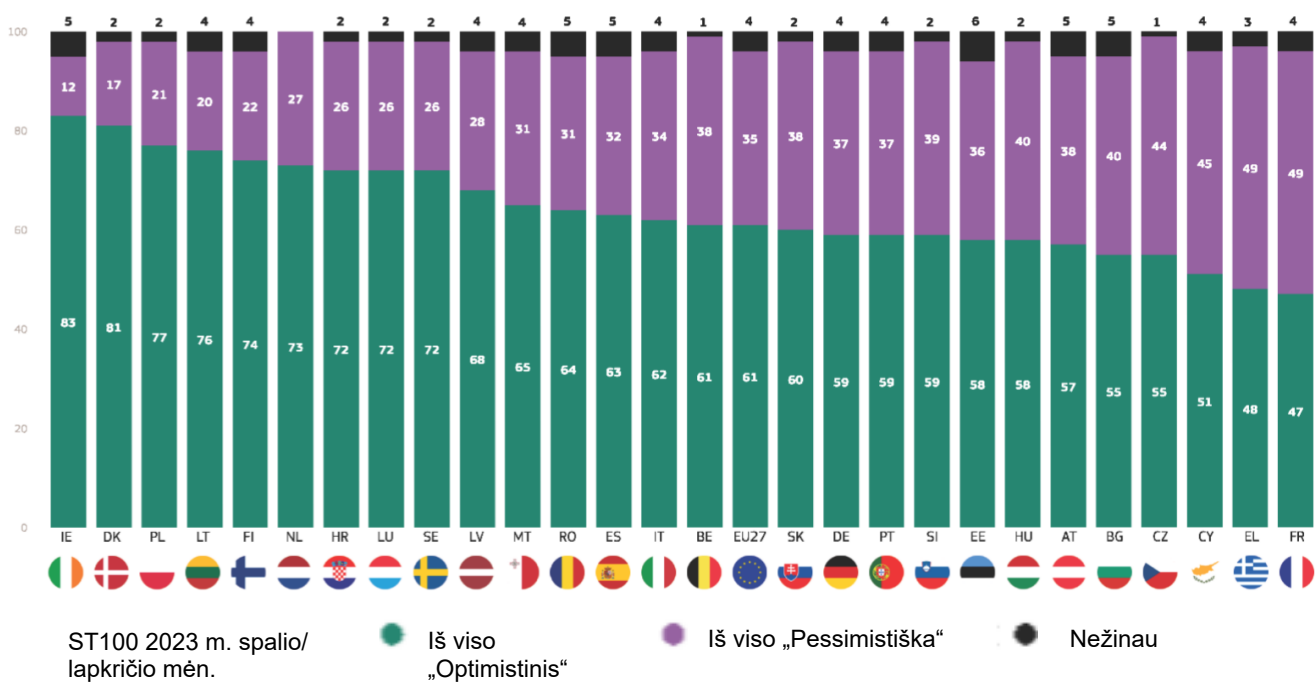
2023 m. rudenio

B. Europos Sąjungos ateitis: nacionaliniai rezultatai

25 valstybėse narėse (2023 m. pavasarį – 26) respondentai optimistiškai vertina ES ateitį. Optimizmas didžiausias Airijoje (83 proc.), Danijoje (81 proc.) ir Lenkijoje (77 proc.). Daugiau kaip pusė Kipre (51 proc.) ir Bulgarijoje bei Čekijoje (po 55 proc.) taip pat yra optimistiškai nusiteikę.

Pesimizmas vyrauja tik Prancūzijoje (49 proc. „pesimistinis“ ir 47 proc. „optimistinis“) ir Graikijoje (49 proc., palyginti su 48 proc.).

QA12. Ar galėtumėte pasakyti, kad esate labai optimistiškas, gana optimistiškas, gana pesimistiškas ar labai pesimistiškas dėl ES ateities? (%)

4. ES vėliava: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Daugiau kaip aštuoni iš dešimties europiečių mano, kad Europos vėliava yra geras Europos simbolis (85 proc., + 1 proc. punktas nuo standartinės „Eurobarometro“ apklausos Nr. 902 018 m. rudenį). Mažiau nei vienas iš dešimties (9 proc., -1 proc. punktu) nesutinka, o 6 proc. teigia, kad nežino.

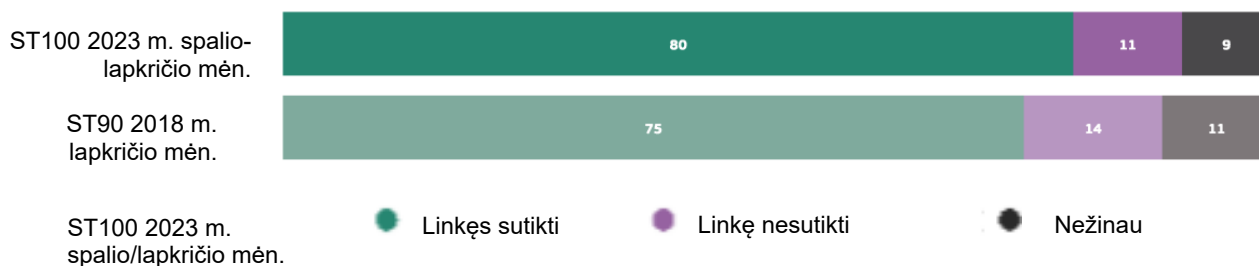
Aštuoni iš dešimties (80 proc., + 5 proc. punktai nuo 2018 m. rudens) sutinka, kad Europos vėliava yra gera. Šiek tiek daugiau nei vienas iš dešimties (11 proc., -3 proc. punktu) nesutinka, o 9 proc. teigia, kad nežino.

9 KK. Šis simbolis yra Europos vėliava. Turiu su tuo susijusių pareiškimų sąrašą, norėčiau sužinoti jūsų nuomonę apie kiekvieną iš jų. Dėl kiekvieno iš jų, ar galėtumėte man pasakyti, jei esate linkęs sutikti ar nesutikti? (ES 27) (%)

Ši vėliava yra geras simbolis Europai

Ši vėliava reiškia kažką gero

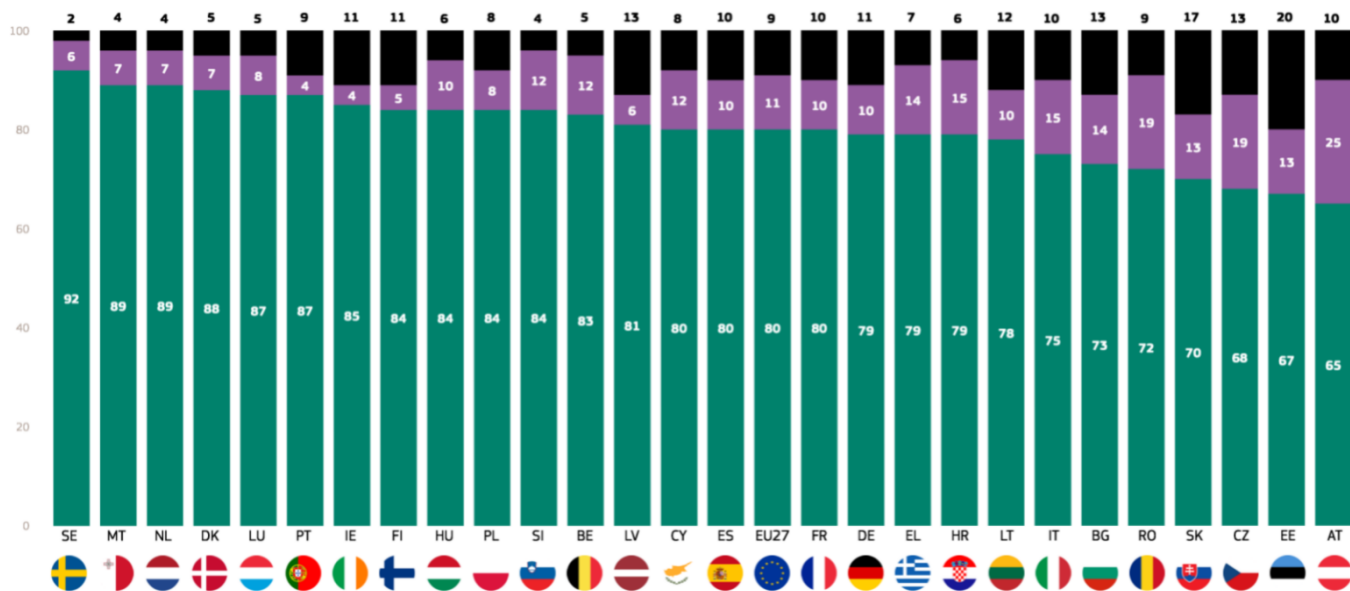

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

Visose ES valstybėse narėse didelė dauguma respondentų sutinka, kad ši vėliava žymi kažką gero – daugiausia Švedijoje (92 proc.), Maltoje ir Nyderlanduose (po 89 proc.), o mažiausia – Austrijoje (65 proc.), Estijoje (67 proc.) ir Čekijoje (68 proc.).

QC9.2. Šis simbolis yra Europos vėliava. Turiu su tuo susijusių pareiškimų sąrašą. Norėčiau sužinoti jūsų nuomonę apie kiekvieną iš jų. Dėl kiekvieno iš jų, ar galėtumėte man pasakyti, ar esate linkęs sutikti ar nesutikti? Ši vėliava reiškia kažką gero (%)

ST100 2023 m.
spalio/lapkričio mėn.

Linkęs sutikti

Linkęs nesutikti

Nežinau

II. Pagrindiniai europiečių rūpesčiai

1. Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai Europos lygmeniu: tendencija

Imigracija ir karas Ukrainoje aplenkė didėjančias kainas] pragyvenimo išlaidas, kaip svarbiausias problemas, su kuriomis šiuo metu susiduria ES. Svarbu pažymėti, kad karas Ukrainoje yra naujas variantas šiai tyrimo bangai. Jo įtraukimas turėjo didelės įtakos šios bangos rezultatams ir tendencijoms nuo 2023 m. pavasario. Todėl tendencijų pokyčius nuo 2023 m. pavasario reikėtų vertinti atsargiai.

Beveik trys iš dešimties mano, kad imigracija (28 proc.) yra viena iš dviejų svarbiausių problemų, su kuriomis šiuo metu susiduria Europos Sąjunga. Nuo 2023 m. pavasario šis skaičius padidėjo keturiais procentiniais punktais, o imigracija išaugo nuo trečios iki pirmos. Karas Ukrainoje (28 proc.) užima pirmą vietą kartu su imigracija.

Tarptautinė padėtis yra trečioje vietoje (24 %, -1 pp), o kylančios kainos/ infliacija/gyvenimo išlaidos sumažėjo nuo pirmos iki ketvirtos vietos (20 %, -7 pp). Visus kitus klausimus mini mažiau nei vienas iš penkių respondentų.

Aplinka ir klimato kaita sumažėjo nuo ketvirtos iki penktos vietos (16 proc., -6 proc. p.), o ekonominė padėtis pasikeitė iš penktosios į šeštąją poziciją (14 proc., - 3 proc. p.).

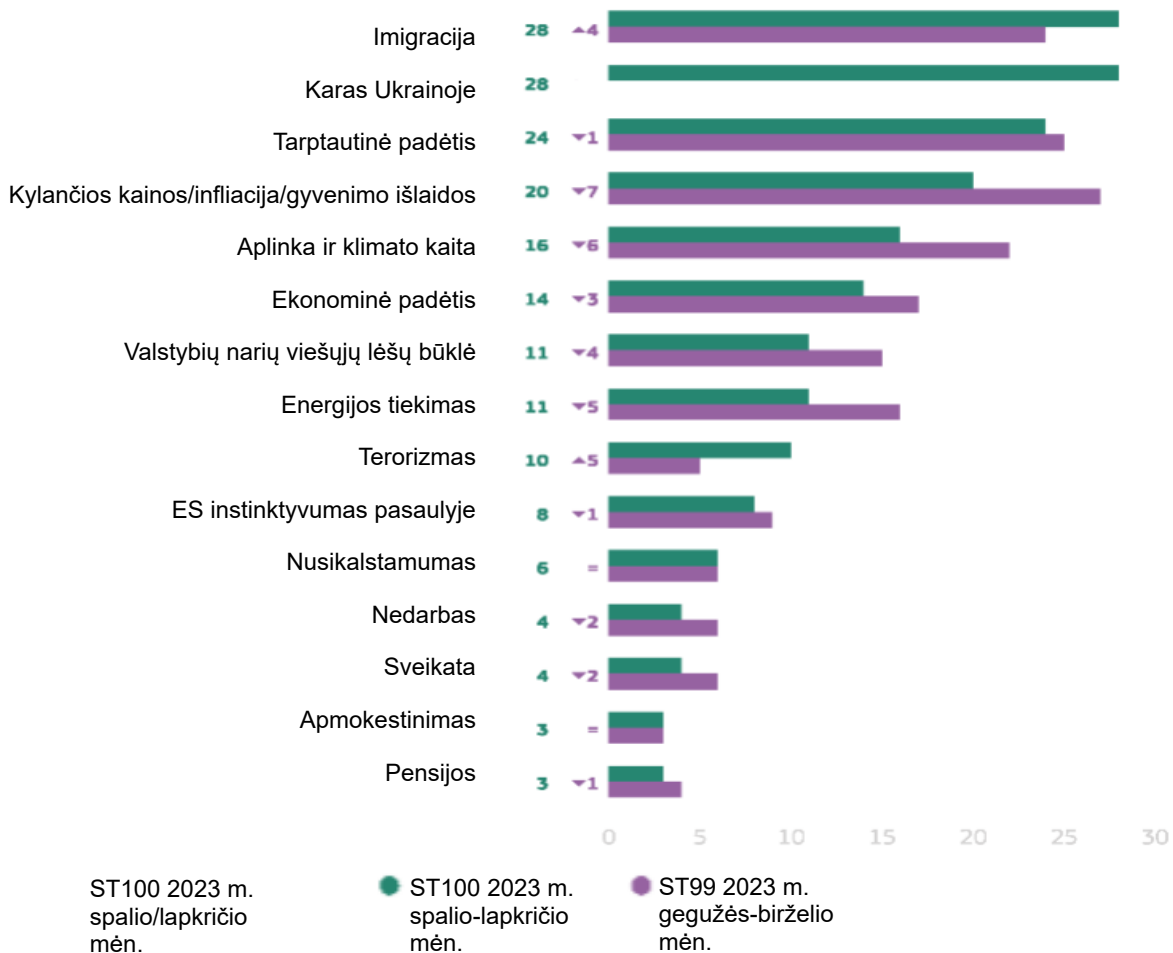
Energijos tiekimas sumažėjo nuo šeštos iki septintos pozicijos (11 %, -5 procentiniais punktais) ir užima septintąją vietą su valstybių narių viešųjų finansų valstybe (11 %, - 4 procentiniais punktais, pozicija nesikeičia).

Terorizmas išaugo nuo dvyliktos iki devintos (10 %, + 5 PD) ir yra vienintelis kitas klausimas, kurį minėjo bent vienas iš dešimties.

ES įtaka pasaulyje sumažėjo nuo aštuntos iki dešimtos pozicijos (8 proc., -1 proc. p.), o nusikalstamumas sumažėjo nuo devintos iki vienuoliktos vietos (6 proc., jokių pokyčių).

Likusius keturis klausimus mini ne daugiau kaip vienas iš dvidešimties klausimų: nedarbas (4 proc., -2 proc. punktai), sveikata (4 proc., -2 proc. punktai), apmokestinimas (3 proc., nesikeičiant) ir pensijos (3 proc., - 1 proc. p.).

QA5. Kokie, jūsų nuomone, yra du svarbiausi klausimai, su kuriais šiuo metu susiduria ES? (NE DAUGIAU KAIP 2 ATSAKYMAI) (ES 27) (%)

2. Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai Europos lygmeniu: nacionaliniai rezultatai

Šiuo metu ES svarbiausi yra du klausimai: imigracija ir karas Ukrainoje. Karas Ukrainoje užima pirmą vietą 17-oje šalių, o imigracija užima pirmą vietą septyniose šalyse (Austrijoje abu klausimai užima pirmą vietą tarptautinėje situacijoje).

Karas Ukrainoje užima tris aukščiausias vietas 26 valstybėse narėse. Ji užima pirmą vietą 17-oje šalių, įskaitant Estiją (49 proc.), Lietuvą (48 proc.) ir Airiją (46 proc.) (pirmą vietą Austrijoje užima imigracija ir tarptautinė padėtis). Ji užima antrą vietą Vokietijoje (34 proc.), Bulgarijoje (29 proc., kartu su imigracija) ir Italijoje (22 proc.) ir užima trečią vietą šešiose šalyse, įskaitant Nyderlandus (35 proc.), Liuksemburgą ir Kiprą (po 24 proc.).

Imigracija užima pirmą vietą septyniose valstybėse narėse (palyginti su penkiomis valstybėmis narėmis 2023 m. pavasarį, o Austrijoje – tarptautinė padėtis ir karas Ukrainoje), įskaitant Kiprą (46 proc.), Nyderlandus (43 proc.) ir Vokietiją (43 proc.). Ji užima antrą vietą aštuoniose šalyse, įskaitant Čekiją ir Slovėniją (po 33 proc.) ir Vengriją (28 proc.), kuriai būdinga tarptautinė padėtis Latvijoje, o Bulgarijoje – karas Ukrainoje. Tai trečias labiausiai paminėtas klausimas septyniose šalyse, įskaitant Maltą (31 proc.), Slovakiją (27 proc.) ir Airiją (25 proc.).

Tarptautinė padėtis užima pirmą vietą keturiose šalyse (2023 m. pavasarį ji sumažėjo nuo 11): Bulgarijoje (34 proc.), Graikijoje (32 proc.), Austrijoje (25 proc., kartu su imigracija ir karu Ukrainoje) ir Italijoje (24 proc., kartu su didėjančiomis kainomis, infliacija ir pragyvenimo išlaidomis).

Tikėtina, kad šis klausimas labai sumažėjo pirmoje vietoje dėl to, kad šioje tyrimo bangoje buvo įtraukta atskira galimybė karui Ukrainoje. Ji užima antrą vietą aštuoniose šalyse, įskaitant Maltą (34 proc.), Estiją ir Suomiją (po 33 proc.), ir trečią vietą aštuoniose šalyse, įskaitant Daniją

(28 proc.), Čekiją (25 proc.) ir Vokietiją bei Švediją (po 24 proc.).

Infliaciją pragyvenimo išlaidos yra ketvirta pagal svarbą ES lygmens problema, tačiau pirmoji vieta tenka Liuksemburge (31 proc.) ir Italijoje (24 proc., kaip ir tarptautinė padėtis). Ji užima antrą vietą šešiose šalyse, įskaitant Airiją ir Kiprą (po 27 proc.) ir Belgiją (26 proc.), ir trečią vietą šešiose šalyse, įskaitant Kroatiją (26 proc.), Latviją (22 proc.), Austriją ir Bulgariją (po 20 proc.).

Penktas ES lygmeniu aplinkos ir klimato kaita užima antrą vietą Švedijoje (40 proc.), Danijoje ir Nyderlanduose (po 36 proc.) ir Austrijoje (22 proc.). Ji užima trečią vietą Prancūzijoje (20 proc.) ir Suomijoje (19 proc.).

Ekonominė padėtis ES lygmeniu užima šestą vietą, tačiau ji užima trečią vietą Graikijoje (19 proc., kartu su didėjančiomis kainomis, infliacija, pragyvenimo išlaidomis, energijos tiekimu ir karu Ukrainoje) ir Italijoje (19 proc., kartu su imigracija).

Energijos tiekimas yra vienintelis kitas klausimas, kuris išliko trijuose iš visų šalių, kurios užima trečią vietą Graikijoje (19 proc.), kartu su karu Ukrainoje, didėjančiomis kainomis, infliacija, pragyvenimo išlaidomis ir ekonomine padėtimi.

QA5. Kokios, jūsų nuomone, yra dvi svarbiausios problemos, su kuriomis šiuo metu susiduria ES? (NE DAUGIAU KAIP 2 ATSAKYMAI) (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
Imigracija	28	25	28	29	46	33	43	21	22	26	23	13	29	20	28	25	19	19	26	24	31	43	27	19	11	15	33	27
Karas Ukrainoje	28	25	23	29	24	38	34	42	49	19	29	45	19	30	30	46	22	48	24	42	44	35	22	36	29	43	36	36
Tarptautinė padėtis	24	25	20	34	18	25	24	28	33	32	23	33	19	28	22	21	24	32	21	24	34	25	21	18	25	24	20	28
Kylančios kainos/infliacija/gyvenimo išlaidos	20	20	26	20	27	19	18	9	13	19	24	15	23	26	17	27	24	11	31	22	15	12	24	19	19	10	16	17
Aplinka ir klimato kaita	16	22	20	4	5	7	16	36	7	12	11	19	20	9	13	16	14	7	17	5	11	36	12	11	11	40	15	9
Ekonominė padėtis	14	16	12	10	21	13	12	8	14	19	17	9	12	15	14	11	19	13	12	14	12	7	12	17	14	12	14	13
Valstybių narių viešųjų lėšų būklė	11	9	8	6	4	11	12	5	8	15	10	12	8	15	16	3	14	6	7	5	7	9	12	13	9	6	5	18
Energijos tiekimas	11	10	11	14	7	14	10	9	13	19	8	11	10	11	14	12	14	8	11	9	6	8	9	5	13	15	12	11
Terorizmas	10	10	17	10	18	10	5	10	6	8	9	12	18	14	11	10	6	14	13	11	9	5	10	10	16	14	15	7
ES instinktyvumas pasaulyje	8	11	9	9	3	7	8	14	5	11	7	13	8	10	8	5	6	9	10	5	7	14	8	7	9	7	7	7
Nusikalstamumas	6	5	8	4	11	3	4	4	3	5	3	5	10	6	6	3	6	4	10	3	4	2	6	3	10	7	6	5
Nedarbas	4	4	4	3	3	1	1	2	4	4	6	2	4	4	3	3	10	2	3	5	4	0	3	4	4	1	1	3
Sveikata	4	4	3	3	3	1	1	4	2	3	5	3	5	3	6	5	5	2	4	8	3	1	6	7	9	2	2	3
Apmokestinimas	3	3	2	1	1	2	1	1	4	2	3	1	1	2	2	2	6	3	1	3	1	1	5	3	5	0	2	2
Pensijos	3	4	2	2	1	3	2	1	1	1	3	1	4	3	2	1	5	1	3	5	1	0	4	2	5	0	2	3

3. Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai nacionaliniu lygmeniu: tendencija

Kylančios kainos, infliacija ir pragyvenimo išlaidos šiuo metu tebėra svarbiausia nacionalinio lygmens problema (44 proc.), nuo 2023 m. pavasario sumažintos vienu procentiniu punktu.

Imigracija išaugo nuo ketvirtos iki antros pozicijos (20 proc., + 6 proc. p.) ir yra vienintelis kitas klausimas, kurį minėjo bent vienas iš penkių.

Ekonominė padėtis sumažėjo nuo antrosios iki trečiosios pozicijos (18 %, jokių pokyčių), o aplinka ir klimato kaita sumažėjo nuo trečios iki ketvirtos pozicijos (13 %, -3 procentiniais punktais).

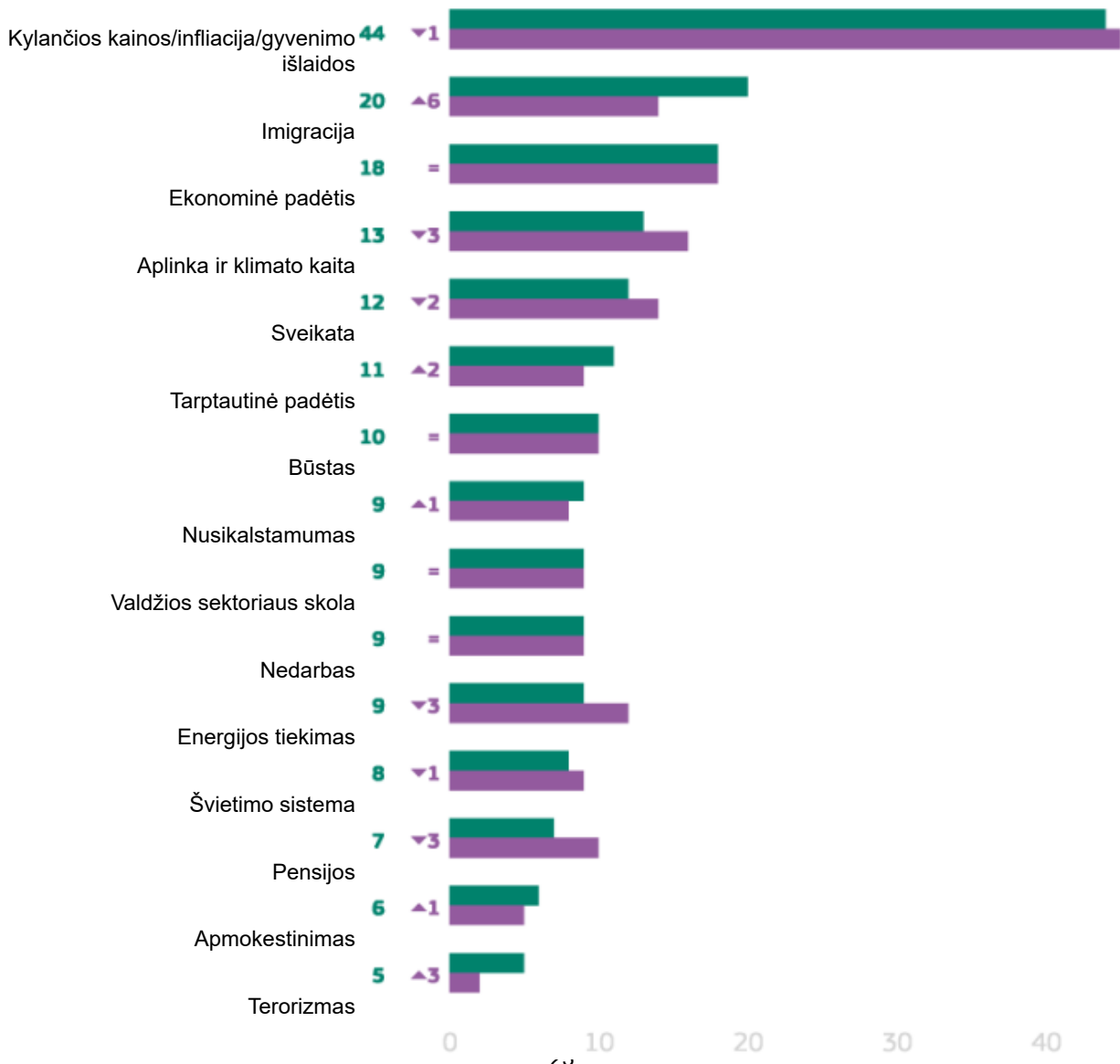
Sveikata (12 proc., -2 proc. p.) sumažėjo nuo ketvirtos iki penktos, o tarptautinė padėtis padidėjo nuo devintos iki šeštos pozicijos (11 proc., + 2 proc. punktai). Būstas išlieka septintoje pozicijoje (10 %, jokių pokyčių).

Keturi klausimai užima aštuntąją poziciją. Nusikalstamumas (9 proc., + 1 proc. p.) padidėjo nuo tryliktos pozicijos, nedarbas (9 proc., be pokyčių) padidėjo nuo devintosios pozicijos, valdžios sektoriaus skola (9 proc., be pokyčių) padidėjo nuo devintosios pozicijos, o energijos tiekimas (9 proc., -3 proc. p.) sumažėjo nuo šeštosios pozicijos.

Švietimo sistema (8 %, -1 pp) sumažėjo nuo devintos iki dvyliktos, o pensijos (7 %, -3 pp) sumažėjo nuo devintos iki tryliktos.

Apmokestinimas (6 proc., + 1 proc. punktas) tebėra keturioliktoje padėtyje, o terorizmo (5 proc., + 3proc. punktai) padėtis tebėra penkiolikta.

QA3. Kokie, jūsų nuomone, yra du svarbiausi klausimai (mūsų šalis) šiuo metu? (NE DAUGIAU KAIP 2 ATSAKYMAI) (ES 27) (%)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

4. Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai nacionaliniu lygmeniu: nacionaliniai rezultatai

Didėjanti infliacija] pragyvenimo išlaidos patenka į tris svarbiausius klausimus 26 valstybėse narėse. Tai laikoma svarbiausia problema, su kuria susiduria jų šalies piliečiai 20 valstybių narių (t. y. mažiau nei 222 023 m. pavasarį), įskaitant Kroatiją (68 proc.), Graikiją (57 proc.) ir Estiją (55 proc.). Ji užima antrą vietą Airijoje (55 proc.), Liuksemburge (48 proc.), Kipre (46 proc.) ir Vokietijoje (41 proc.), trečioje vietoje – Nyderlanduose (38 proc.) ir Švedijoje (23 proc. – švietimo sistemoje).

Imigracija užima pirmąją vietą dviejose šalyse (iš nė vienos šalies 2023 m. pavasarį): Kipras (50 proc.) ir Vokietija (44 proc.). Antroje vietoje – Maltoje (37 proc.), Slovėnijoje (26 proc.), Austrijoje (24 proc.) ir Belgijoje (20 proc.). Trečioje vietoje ji užima Prancūzijoje (17 proc.), Italijoje (17 proc., nedarbo srityje), Slovakijoje (16 proc., sveikatos srityje) ir Vengrijoje (13 proc. – energijos tiekimo srityje).

Ekonominė padėtis užima antrą vietą vienuolikoje šalių, įskaitant Graikiją (33 proc.), Kroatiją (29 proc.) ir Italiją (28 proc.). Ji užima trečią vietą Kipre (33 proc.), Čekijoje (24 proc.) ir Latvijoje (23 proc.).

Aplinka ir klimato kaita užima pirmąją vietą Danijoje (47 proc.), o antroje vietoje – Nyderlanduose (39 proc.) ir Švedijoje (30 proc.). Ji užima trečią vietą penkiose šalyse: Malta (24 proc.), Austrija (20 proc.), Vokietija ir Liuksemburgas (po 17 proc.) ir Belgija (16 proc.).

Sveikatos sektorius užima antrą vietą Portugalijoje (44 proc.), Danijoje (40 proc.), Latvijoje (27 proc.) ir Vengrijoje (24 proc.). Ji užima trečią vietą šešiose šalyse, įskaitant Slovėniją (25 proc.), Suomiją (24 proc.) ir Airiją (23 proc.).

Tarptautinė padėtis užima antrą vietą Suomijoje (25 proc.), o trečioje – Danijoje (27 proc.), Bulgarijoje (18 proc.) ir Lenkijoje (16 proc.).

Būstas užima pirmąją vietą Airijoje (56 proc.), Liuksemburge (53 proc.) ir Nyderlanduose (45 proc.), o Portugalijoje – trečioje vietoje (21 proc.).

Švedija (46 proc.) yra vienintelė šalis, kurioje nusikalstamumas yra labiausiai minimas klausimas. Prancūzijoje nusikalstamumas užima antrą vietą (21 proc.), o Kroatijoje ir Belgijoje – trečią vietą (po 16 proc.).

Valdžios sektoriaus skola užima antrą vietą Čekijoje (26 proc.), o nedarbo problema yra trečia labiausiai minima problema Ispanijoje (23 proc.), Graikijoje (20 proc.) ir Italijoje (17 proc. kartu su imigracija).

Energijos tiekimas yra trečias labiausiai paminėtas Vengrijoje (dalijamasi imigracija), o švietimo sistema yra trečia labiausiai paminėta Švedijoje (23 proc. kartu su didėjančiomis kainomis, infliacija ir pragyvenimo išlaidomis).

Apmokestinimas yra vienintelis trečias klausimas, paminėtas bet kurioje šalyje, antras Lietuvoje (21 proc., kartu su ekonomine padėtimi) ir trečias Estijoje (26 proc.).

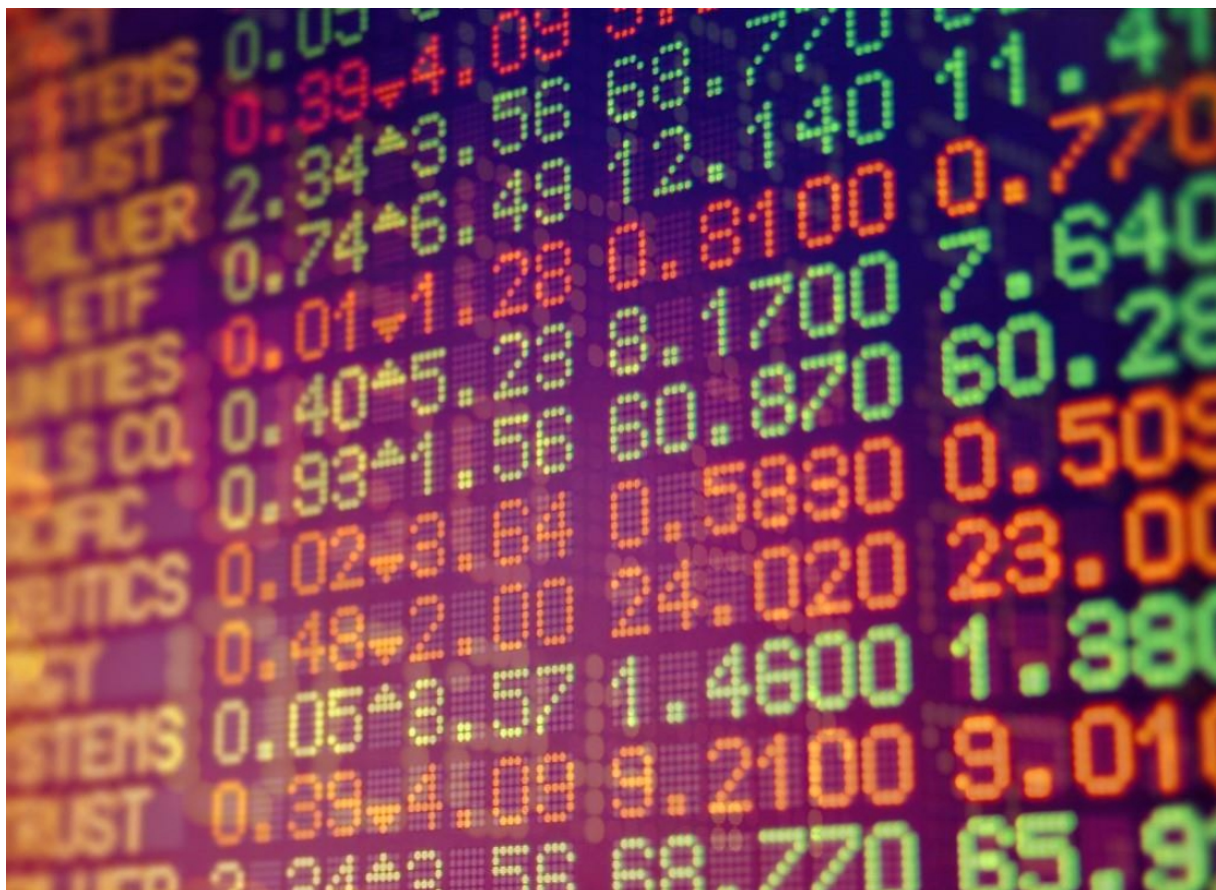
QA3. Kokie, jūsų nuomone, yra du svarbiausi klausimai (MŪSŲ ŠALYS) šiuo metu (MAX 2 ANSWERS) (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK		
Kylančios kainos/infliacija/gyvenimo išlaidos	44	49	44	54	46	51	41	20	55	57	49	32	44	68	53	55	38	52	48	49	52	38	54	51	44	23	35	46		
Imigracija	20	24	20	9	50	13	44	11	9	12	14	7	17	9	13	14	17	6	13	6	37	24	10	3	4	9	26	16		
Ekonominė padėtis	18	16	9	30	32	24	13	7	27	33	24	22	9	29	24	8	28	21	7	23	10	4	19	19	25	16	17	26		
Aplinka ir klimato kaita	13	20	16	3	3	4	17	47	4	8	7	15	15	6	8	10	10	4	17	2	24	39	9	4	5	30	17	8		
Sveikata	12	9	6	17	6	3	4	40	6	12	14	24	13	6	24	23	9	18	5	27	8	11	13	44	18	8	25	16		
Tarptautinė padėtis	11	13	9	18	10	15	13	27	15	10	6	25	8	11	10	5	12	17	7	11	5	11	16	3	12	14	7	11		
Būstas	10	6	10	2	8	9	13	3	2	2	12	2	5	5	3	56	3	3	53	2	8	45	6	21	4	4	11	3		
Nusikalstamumas	9	6	16	7	10	2	5	8	1	9	4	8	21	16	3	4	6	2	14	7	2	8	10	1	11	2	12	1	7	11
Valdžios sektoriaus skola	9	7	13	6	2	26	6	1	7	7	6	22	8	9	10	2	14	7	2	8	10	1	11	2	12	1	7	11		
Nedarbas	9	7	7	9	7	3	2	1	10	20	23	9	10	8	6	3	17	7	4	10	2	1	4	8	8	3	3	7		
Energijos tiekimas	9	12	12	12	3	17	14	8	10	10	4	6	4	4	13	9	10	5	6	10	3	9	9	1	6	8	9	13		
Švietimo sistema	8	11	9	4	6	5	10	10	11	6	6	12	15	3	10	3	4	16	5	12	10	5	4	8	12	23	3	9		
Pensijos	7	6	8	9	5	13	5	6	5	4	7	4	10	12	8	1	9	8	4	12	2	2	6	7	12	2	10	12		
Apmokestinimas	6	3	7	3	3	4	2	3	26	5	6	6	3	4	3	3	12	21	6	16	1	3	9	16	10	2	7	3		
Terorizmas	5	5	9	1	2	3	3	4	1	1	3	2	13	2	3	1	5	1	1	1	2	1	5	1	5	8	3	1		

ST100 2023 m.
spalio/lapkričio mėn.

1 dažniausiai minimas daiktas
Antras dažniausiai minimas daiktas
Trečias dažniausiai minimas daiktas

III. Ekonominė padėtis

1. Europos ekonomikos suvokimas

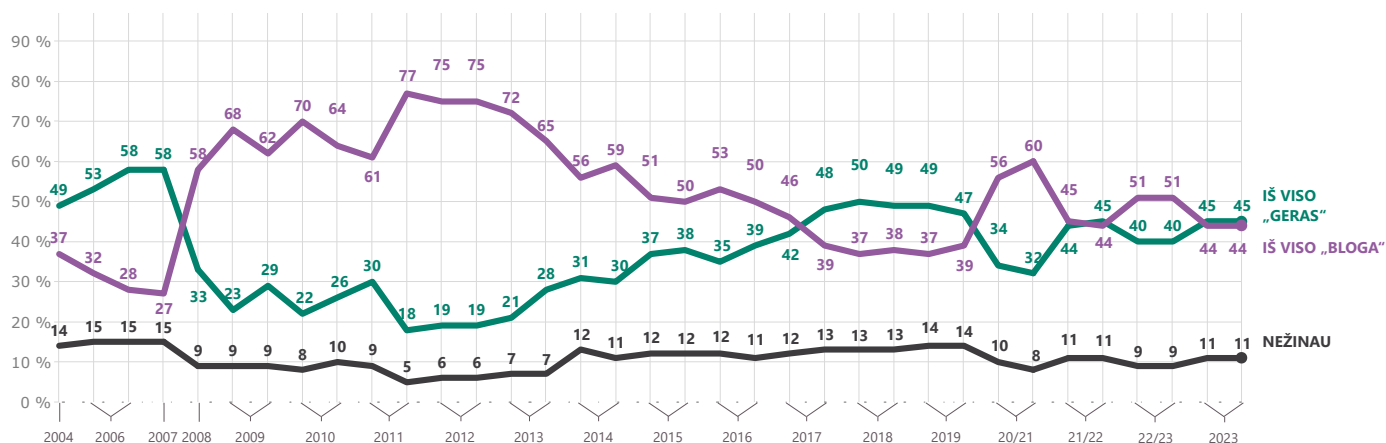
a. Dabartinė ekonomikos padėtis Europos lygmeniu: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Europos ekonomikos padėties suvokimas nuo 2023 m. pavasario išliko stabilus: 45 proc. respondentų ją įvertino kaip „gerą“ (jokių pokyčių). Beveik tiek pat europiečių mano, kad Europos ekonomikos padėtis yra „bloga“ (44 proc., jokių pokyčių).

Respondentų, manančių, kad Europos ekonomikos padėtis yra geresnė, procentinė dalis tebėra aukščiausia nuo 2019 m. rudens (EB92), kur ji siekė 47 proc.

Kaip vertintumėte esamą padėtį kiekvienu iš toliau nurodytų atvejų?

Europos ekonomikos padėtis (proc. – ES)

Dabartinė Europos ekonomikos padėtis

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

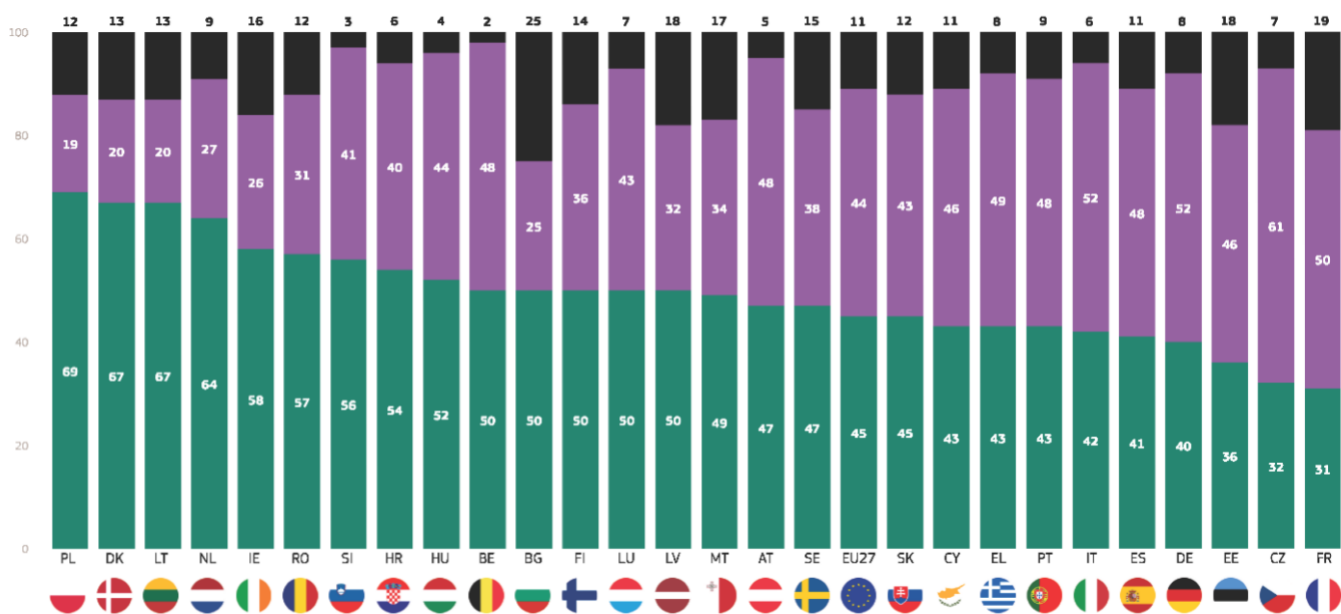
Nuomonė apie dabartinę Europos ekonomikos padėtį įvairiose šalyse labai skiriasi. Dauguma respondentų iš 17 šalių (t. y. mažiau nei 182 023 m. pavasarį) mano, kad padėtis yra gera, o didžiausias lygis nustatytas Lenkijoje (69 proc.), Danijoje ir Lietuvoje (po 67 proc.). Priešingai, neigiamas požiūris vyrauja dešimtyje šalių, įskaitant Čekiją (61 proc.) ir Italiją bei Vokietiją (po 52 proc.).

Verta pažymėti, kad ketvirtadalis Bulgarijos respondentų sako, jog nežino.

13 šalių nuomonė apie Europos ekonomikos padėtį nuo 2023 m. pavasario tapo neigiama, o didžiausias nuosmukis užfiksuotas Portugalijoje (43 proc., -17 procentinių punktų), Latvijoje (50 proc., -10 proc. punktų) ir Estijoje (36 proc., -8 proc. punktais). Priešingai, teigiamas požiūris labiau paplitęs aštuoniose šalyse, įskaitant Lenkiją (69 proc., + 10 proc. punktų) ir Austriją (47 proc., + 8 proc. punktai). Suomijoje, Vengrijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, Graikijoje ar Vokietijoje nuomonė nepasikeitė.

Teigiamas požiūris šiuo metu dominuoja Slovakijoje, tačiau neigiamas požiūris dabar yra daugumos nuomonė Estijoje ir Portugalijoje.

QA.3. Kaip vertintumėte esamą padėtį kiekvienoje iš šių sričių? – Europos ekonomikos padėtis (%)

ST100 2023 m. spalio/lapkričio mėn.

● Iš viso „gerai“

● Iš viso „blogai“

● Nežinau

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

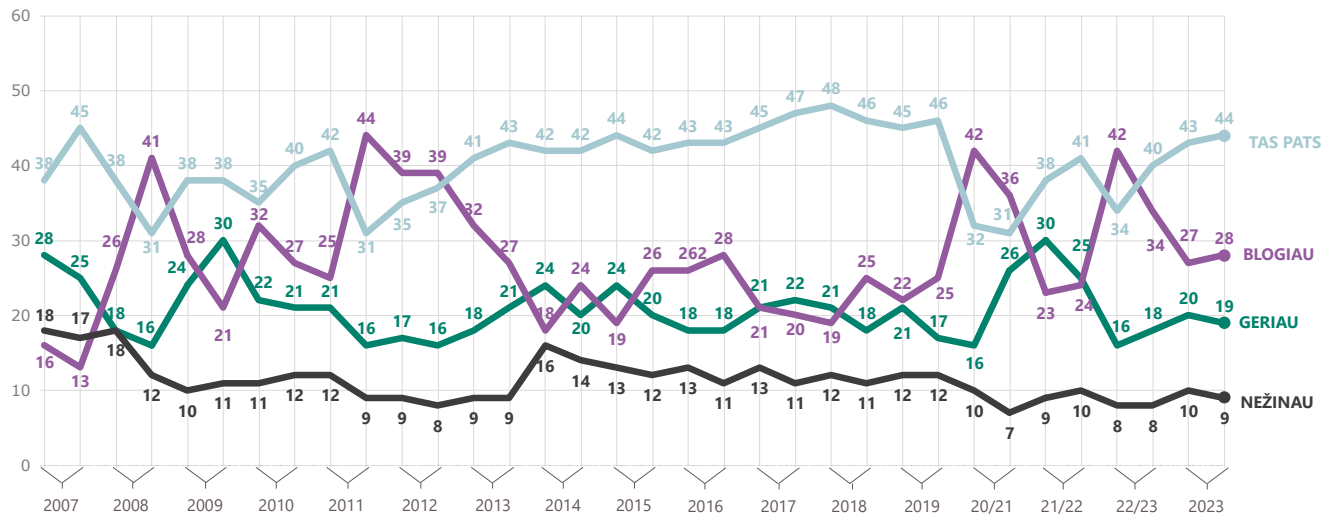
2023 m. rudenį

B. Ekonomikos lūkesčiai Europos lygmeniu: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Dauguma piliečių mano, kad per ateinančius 12 mėnesių Europos ekonominė padėtis išliks tokia pati (44 proc., + 1

QA2.7 Kokie jūsų lūkesčiai ateinantiems dvylikai mėnesių: ar kiti dvylikai mėnesių bus geresni, blogesni ar tokie patys, kai kalbama apie...?

Ekonominė padėtis ES (proc. – ES)

proc. p.). Šis požiūris nuolat auga nuo 2022–2023 m. žiemos. Beveik kas penktas (19 proc., -1 proc. p. p.) mano, kad padėtis pagerės, o 28 proc. (+ 1 proc. p.) mano, kad padėtis pablogės.

Dėl šių pokyčių Europos ekonominės padėties optimizmo indeksas sumažėjo dviem punktais – iki -9, nors jis yra gerokai didesnis nei 2020 m. vasarą ir nuo 2022 m. vasaros iki 2022–2023 m. žiemos.

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

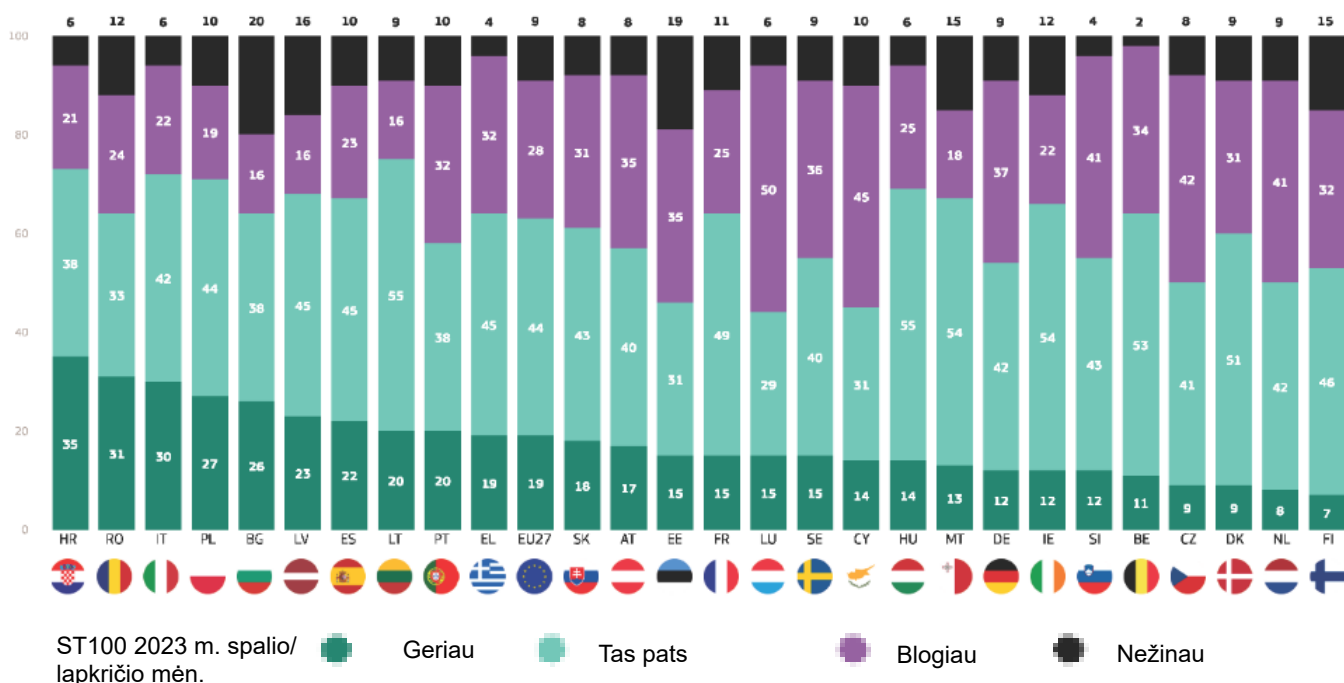
2023 m. rudenio

Nuo 2023 m. pavasario lūkesčiai dėl Europos ekonominės padėties tapo geresni. Dauguma respondentų 23 ES valstybėse narėse mano, kad per ateinančius 12 mėnesių Europos ekonominė padėtis išliks tokia pati (palyginti su devyniais 2023 m. pavasarij), ir ši nuomonė labiausiai paplitusi Vengrijoje ir Lietuvoje (po 55 proc.), taip pat Airijoje ir Maltoje (po 54 proc.).

Likusiose keturiose šalyse dauguma mano, kad padėtis blogės: Liuksemburgas (50 proc.), Kipras (45 proc.), Čekija (42 proc.) ir Estija (35 proc.).

Yra septynios šalys, kuriose respondentai yra labiau optimistiški nei pesimistiniai (palyginti su vienu 2023 m. pavasarij): Kroatija (35 proc. „geresnis“ ir 21 proc. „blogesnis“), Rumunija (31 proc., palyginti su 24 proc.), Italija (30 proc., palyginti su 22 proc.), Lenkija (27 proc., palyginti su 19 proc.), Bulgarija (26 proc., palyginti su 16 proc.), Latvija (23 proc. ir 16 proc.) ir Lietuva (20 proc., palyginti su 16 proc.).

QA27. Kokie jūsų lūkesčiai ateinantiems 12 mėnesių: ar kiti 12 mėnesių bus geresni, blogesni ar tokie patys, kai kalbama apie... Ekonominė padėtis ES (%)

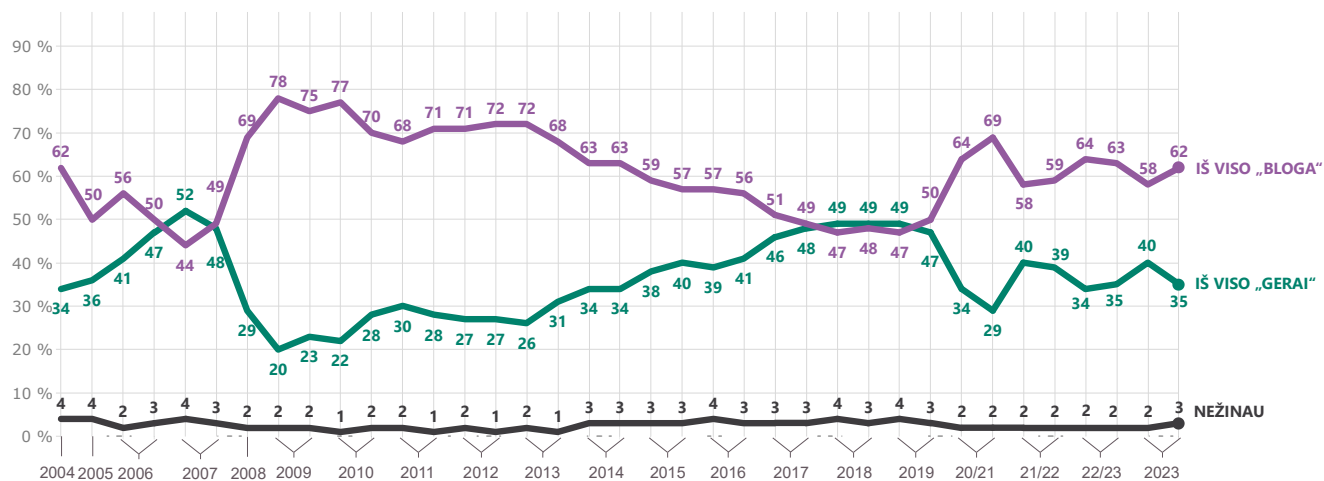
2. Nacionalinės ekonomikos suvokimas

a. Dabartinė ekonomikos padėtis nacionaliniu lygmeniu: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Teigiamas nacionalinės ekonomikos padėties suvokimas nuo 2023 m. pavasario sumažėjo penkiais procentiniais punktais – 35 proc. dabar ją vertina kaip „gerą“. Tai pakeičia visus laimėjimus, pasiektus nuo 2022–2023 m. žiemos iki 2023 m. pavasario.

Dauguma europiečių mano, kad jų nacionalinės ekonomikos padėtis yra „bloga“, todėl nuo 2023 m. pavasario padidėjo keturiais procentiniais punktais (52°/0)~

QA1.2 Kaip vertintumėte esamą padėtį kiekvienoje iš šių sričių?
(NACALITY) ekonomikos padėtis (proc. – ES)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

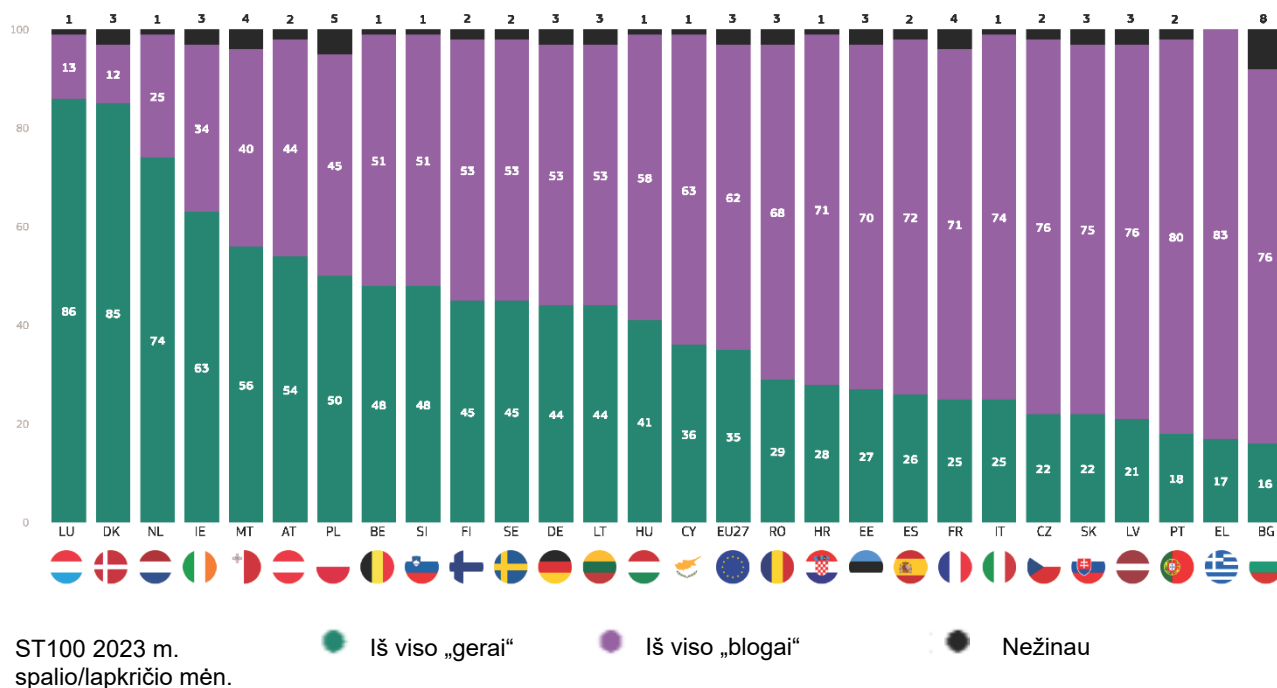
2023 m. rudenio

Nuomonės apie dabartinę nacionalinės ekonomikos padėtį įvairiose ES valstybėse narėse labai skiriasi. Dauguma respondentų septyniose valstybėse narėse (t. y. mažiau nei dešimt respondentų 2023 m. pavasarį) teigiamai vertina savo nacionalinę ekonomiką, o didžiausias rodiklis – Liuksemburge (86 proc.), Danijoje (85 proc.) ir Nyderlanduose (74 proc.). Kita vertus, 16 proc. respondentų Bulgarijoje, 17 proc. Graikijoje ir 18 proc. Portugalijoje taip pat teigiamai vertina savo nacionalinę ekonomiką.

Palyginti su 2023 m. pavasario standartinė „Eurobarometro“ apklausa (E899), respondentai iš 17 šalių dabar rečiau teigia, kad jų nacionalinės ekonomikos padėtis yra gera, o labiausiai sumažėjo Portugalijoje (18 proc., -20 proc. punktų), po jos seka Švedija (45 proc., -7 proc. punktai), Vokietija (44 proc., -7 proc. p.) ir Estija (27 proc., -7 proc. punktai). Priešingai, teigiamas požiūris padidėjo aštuoniose šalyse, visų pirma Vengrijoje (41 proc., +5 proc. punktai). Maltoje ir Nyderlanduose nuomonė nepasikeitė.

Teigiamas požiūris dabar yra daugumos nuomonė Lenkijoje, o neigiamas požiūris dabar yra daugumos nuomonė Belgijoje, Vokietijoje, Slovėnijoje ir Švedijoje.

QA1.2. Kaip vertintumėte esamą padėtį kiekvienoje iš šių sričių? – (NACALITY) ekonomikos padėtis (%)

B. Ekonomikos lūkesčiai nacionaliniu lygmeniu: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Nuo 2023 m. pavasario šiek tiek pablogėjo lūkesčiai dėl nacionalinės ekonominės padėties. Vienas iš penkių respondentų (– 1 procentinio punkto) mano, kad jų nacionalinė ekonominė padėtis per ateinančius 12 mėnesių pagerės. Beveik keturi iš dešimties (37 proc., + 1 proc. p.) mano, kad padėtis blogės, o keturi iš dešimties (40 proc., + 1 PP) tikisi, kad padėtis išliks tokia pati.

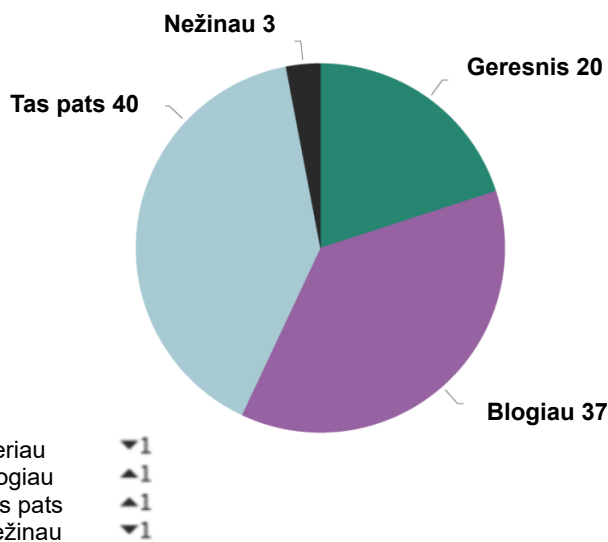
Dėl šių pokyčių šalies ekonominės padėties optimizmo indeksas sumažėjo dviem punktais – iki -17.

16 šalių (kaip 2023 m. pavasarį) respondentai greičiausiai mano, kad per ateinančius 12 mėnesių nacionalinė ekonominė padėtis išliks tokia pati, o daugiau kaip pusė Danijos (63 proc.), Airija ir Vengrija (po 52 proc.) taip mano.

Likusiose 11 šalių respondentai dažniausiai teigia, kad nacionalinė ekonominė padėtis blogės, ir ši nuomonė labiausiai paplitusi Estijoje (57 proc.), Čekijoje (56 proc.) ir Kipre (54 proc.).

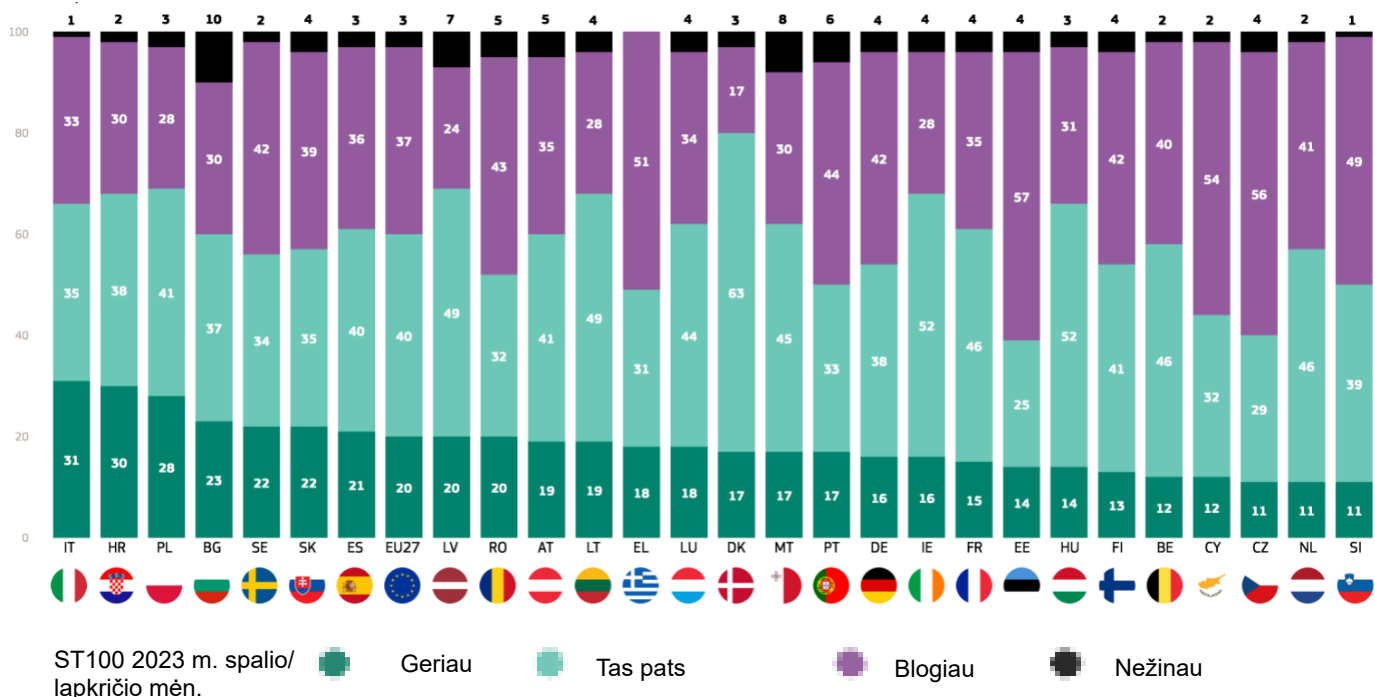
Verta paminėti, kad visose šalyse, išskyrus tris, yra daugiau pesimistų nei optimistų. Išimtys yra Danija, Lenkija ir Kroatija, kur yra lygios optimistų ir pesimistų proporcijos.

QA2.3. Kokie jūsų lūkesčiai ateinantiems 12 mėnesių: ar kiti 12 mėnesių bus geresni. blogiau ar tas pats, kai kalbama apie...? (MŪSŲ ŠALĖS) ekonomikos būklė (ES 27) (%)

▲▲ (ST100 2023 m. spalio-lapkričio mėn. – ST99 2023 m. gegužės-birželio mėn.)

QA2.3. Kokie jūsų lūkesčiai ateinantiems 12 mėnesių: ar kiti 12 mėnesių bus geresni. blogiau ar tas pats, kai kalbama apie...? (Mūsų ŠALĖS) ekonomikos būklė (%)

3. ES ekonominė politika

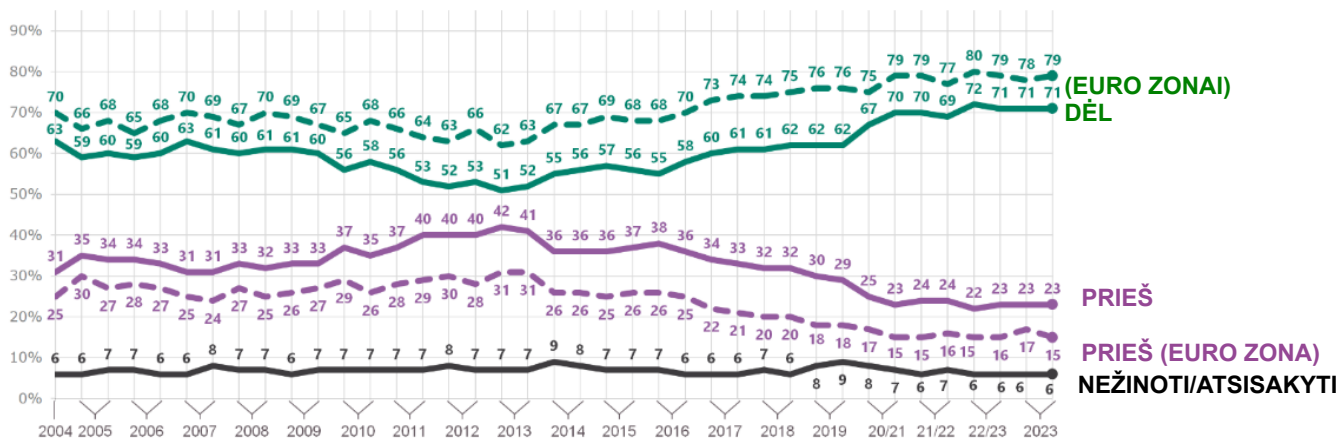
a. Parama eurui: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Remiant Europos ekonominę ir pinigų sąjungą su viena bendra valiuta, euras antrą kartą iš eilės išliko stabilus (71 proc., nesikeitė nuo 2022–2023 m. žiemos).

Parama yra antra pagal dydį nuo euro įvedimo. Mažiau nei ketvirtadalis ES piliečių nepitaria eurui (23 %, jokių pokyčių).

Nuo 2023 m. pavasario parama euro zonoje siekia 79 proc. ir nuo 2023 m. pavasario padidėjo vienu procentiniu punktu. Nuo 2023 m. pavasario opozicija sumažėjo dviem punktais ir dabar užima 15 proc. balsų.

KB3.1 Ką manote apie kiekvieną iš šių teiginių? Prašome pasakyti apie kiekvieną pareiškimą, ar esate už jį, ar prieš jį.
Europos ekonominė ir pinigų sąjunga, turinti vieną bendrą valiutą – eurą (proc. – ES)

Parama eurui

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

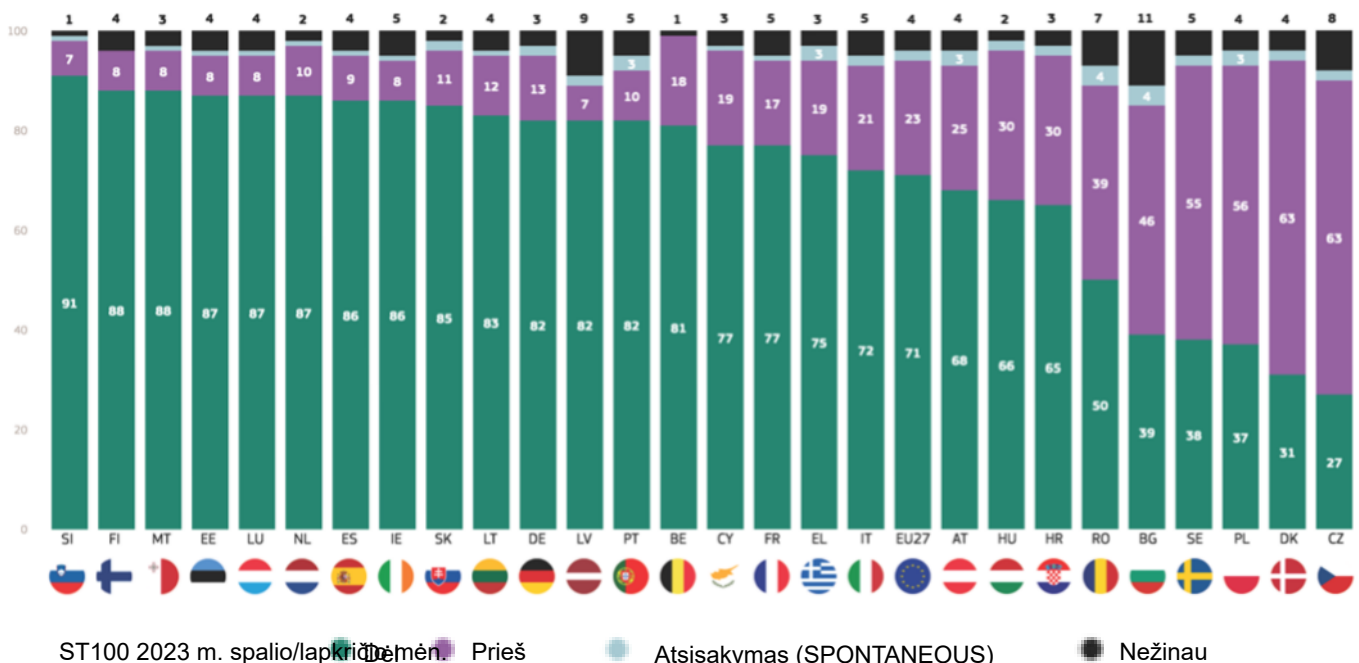
Pritariant Europos ekonominei ir pinigų sąjungai, turinčiai vieną bendrą valiutą, euras užima didžiąją dalį 22 valstybių narių ir visose euro zonos šalyse, o labiausiai pritaria Slovėnijos (91 proc.) ir Suomijos bei Maltos (po 88 proc.) respondentams. Daugiau kaip aštuoni iš dešimties kitų 11 šalių taip pat taiko bendrą valiutą ir ekonominę sąjungą: Estija, Liuksemburgas ir Nyderlandai (po 87 proc.), Ispanija ir Airija (po 86 proc.), Slovakija (85 proc.), Lietuva (83 proc.), Danija, Latvija ir Portugalija (po 82 proc.) ir Belgija (81 proc.).

Nepaisant to, kad jie nepriklauso euro zonai, dauguma Vengrijos (66 proc.) ir Rumunijos (50 proc.) respondentų yra už Europos ekonominę ir pinigų sąjungą, turinčią vieną bendrą valiutą.

Visos penkios šalys, kurių dauguma pasisako prieš eurą, nepriklauso euro zonai: Danija ir Čekija (po 63 proc.), Lenkija (56 proc.), Švedija (55 proc.) ir Bulgarija (46 proc., palyginti su 39 proc.).

Nuo 2023 m. pavasario parama bendrai valiutai ir ekonominei sąjungai sumažėjo 12 šalių, o didžiausias sumažėjimas užfiksuotas Lenkijoje (37 %, -7 procentiniais punktais) ir Čekijoje (27 %, -6 procentiniais punktais). Parama padidėjo 1-oje šalyje, įskaitant Prancūziją (77 %, + 6 p. p.), Slovėniją (91 %, + 5 DID) ir Nyderlandus (87 %, + 5 p. p.). Švedijoje, Portugalijoje, Liuksemburge ir Latvijoje parama išliko stabili.

QB3.1. Kokia jūsų nuomonė dėl kiekvieno iš šių teiginių? Prašome pasakyti apie kiekvieną pareiškimą, ar esate už jį, ar prieš jį. Europos ekonominė ir pinigų politika su viena bendra valiuta – euru (%)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

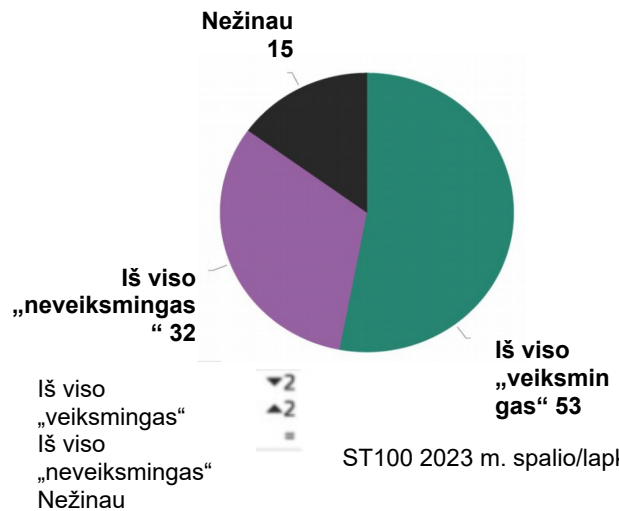
B. ES ekonomikos gaivinimo planas „NextGenerationEU“: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Dauguma europiečių mano, kad priemonė „NextGenerationEU“, daugiau kaip 800 mlrd. EUR vertės ES ekonomikos gaivinimo planas, gali veiksmingai reaguoti į dabartinius ekonominius iššūkius (53 proc., -2 procentiniais punktais nuo 2023 m. pavasario). Daugiau nei trys iš dešimties nemano, kad tai bus veiksminga (32 %, + 2 pp), o 15 % (be pokyčių) sako, kad nežino.

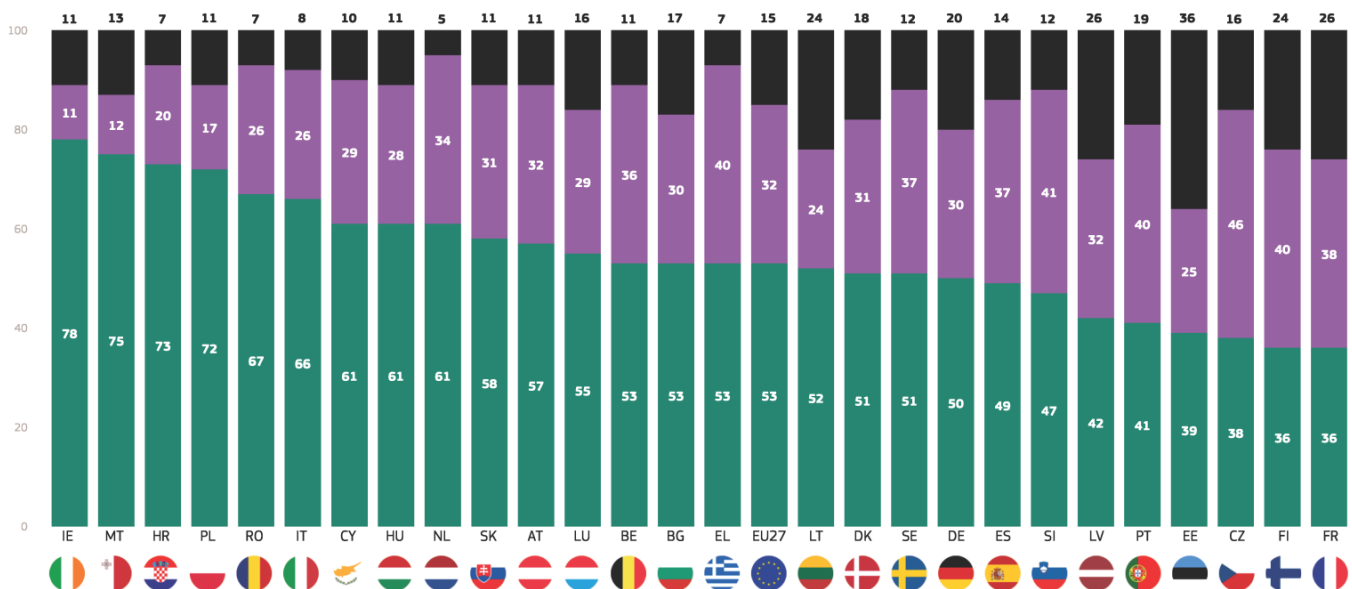
Dauguma respondentų 24 valstybėse narėse (palyginti su 25 respondentais 2023 m. pavasarį) mano, kad priemonė „NextGenerationEU“ gali būti veiksminga reaguojant į dabartinius ekonominius iššūkius. Ši nuomonė labiausiai paplitusi tarp Airijos (78 proc.), Maltos (75 proc.) ir Kroatijos (73 proc.) respondentų. Tačiau tik mažuma Prancūzijoje (36 proc., o 38 proc. – „neveiksminga“), Suomijoje (36 proc., palyginti su 40 proc.) ir Čekijoje (38 proc. ir 46 proc.) mano, kad šis planas gali būti veiksmingas.

Daugiau nei trečdalis (36 proc.) Estijos gyventojų teigia, kad nežino.

QB5. Europos Sąjunga parengė 800 mlrd. EUR vertės ekonomikos gaivinimo planą „NextGenerationEU“, skirtą ekonomikai remti dotacijomis ir paskolomis. Ar, jūsų nuomone, ši priemonė gali būti veiksminga reaguojant į dabartinius ekonominius iššūkius? (ES 27) (PROC.)

QB5. Europos Sąjunga parengė 800 mlrd. EUR vertės ekonomikos gaivinimo planą „NextGenerationEU“, skirtą ekonomikai remti dotacijomis ir paskolomis. Ar, jūsų nuomone, ši priemonė gali būti veiksminga reaguojant į dabartinius ekonominius iššūkius? (%)

ST100 2023 m. spalio/lapkričio mėn.

Iš viso „veiksmingas“

Iš viso „neveiksmingas“

Nežinau

IV. Rusijos invazija į Ukrainą

1. Pasitenkinimas atsaku į Rusijos invaziją į Ukrainą

a. Pasitenkinimas atsakant į Rusijos invaziją į Ukrainą: tendencija

Dauguma ES piliečių yra patenkinti ES ir nacionalinių vyriausybių atsaku į Rusijos invaziją į Ukrainą.

Beveik šeši iš dešimties yra patenkinti ES atsaku į Rusijos invaziją į Ukrainą (57 proc., + 1 proc. punktas nuo 2023 m. pavasario), 11 proc. teigė esantys „labai patenkinti“. Beveik keturi iš dešimties (37 proc., -1 DP) yra nepatenkinti, o 6 proc. teigia, kad nežino.

Pasitenkinimas nacionalinės vyriausybės atsakymu yra šiek tiek mažesnis: 54 proc. (jokių pokyčių) teigia esantys patenkinti, įskaitant 11 proc., kurie sako esantys „labai patenkinti“. Šiek tiek daugiau nei keturi iš dešimties yra nepatenkinti (41 proc., jokių pokyčių), o 5 proc. teigia, kad nežino.

QD1. Apskritai, kiek esate patenkinti atsaku į Rusijos invaziją į Ukrainą iki...? (ES 27) (%)

Europos Sąjunga

(Nacionalinė) Vyriausybė

● Labai patenkinti   ● Gana patenkinti   ● Ne labai patenkinti   ● Visiškai nepasotinamas   ● Nežinau

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

B. Veiksmų, kurių imtasi reaguojant į Rusijos invaziją į Ukrainą, patvirtinimas: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Parama įvairiems veiksams, kurių imtasi reaguojant į Rusijos invaziją į Ukrainą, tebėra labai didelė, nors nuo 2023 m. pavasario sumažėjo pritarimas finansinei paramai ir karinės įrangos finansavimui bei tiekimui.

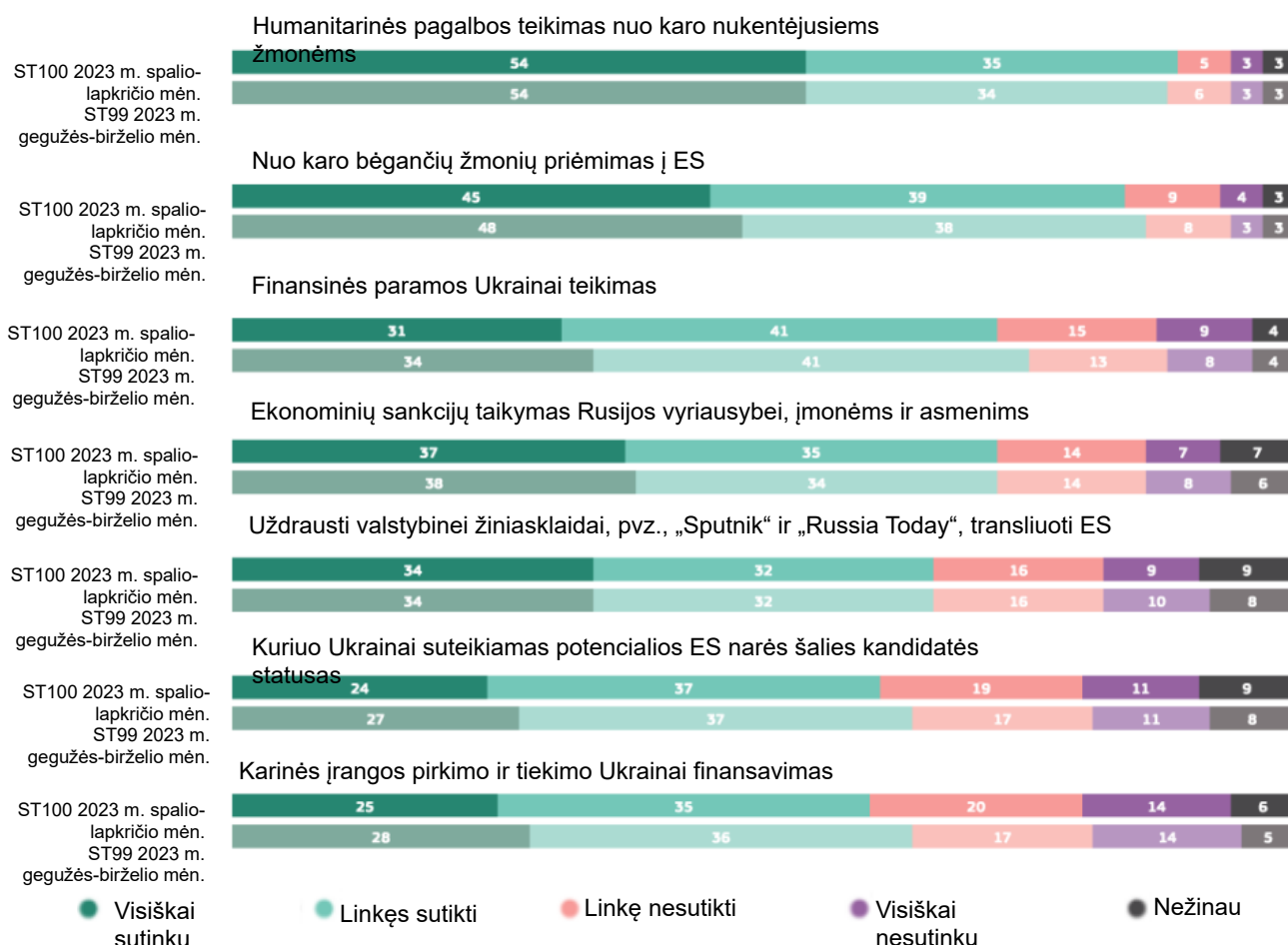
Beveik devyni iš dešimties (89 proc., + 1 proc. punktas nuo 2023 m. pavasario) sutinka teikti humanitarinę paramą nuo karo nukentėjusiems žmonėms, o dauguma (54 proc.) „visiškai pritaria“ šiems veiksams. Be to, daugiau kaip aštuoni iš dešimties (84 proc., -2 proc. punktų) sutinka su nuo karo bėgančių žmonių priėmimu į ES, o 45 proc. teigė „visiškai sutinkantys“.

Daugiau kaip septyni iš dešimties respondentų sutinka su finansinės paramos teikimu Ukrainai (72 proc., -3 proc. punktais), o 31 proc. visiškai pritaria. Ta pati dalis (72 proc., jokių pokyčių) sutinka su ekonominių sankcijų įvedimu Rusijos vyriausybei, bendrovėms ir asmenims, o 37 proc. visiškai sutinka.

Du trečdaliai (66 proc., jokių pokyčių) pritaria tam, kad valstybei priklausanti žiniasklaida, pavyzdžiui, „Sputnik“ ir „Russia Today“, būtų uždrausta transliuoti ES, o 34 proc.

Kiek daugiau nei šeši iš dešimties (61 proc., -3 proc. punktų) pritaria tam, kad Ukrainai būtų suteiktas potencialios ES narės šalies kandidatės statusas, įskaitant 24 proc., kurie „visiškai sutinka“, o šeši iš dešimties (60 proc., -4 proc. punktų) pritaria karinės įrangos pirkimo ir tiekimo Ukrainai finansavimui, įskaitant 25 proc., kurie „visiškai sutinka“.

QD2. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES ėmėsi įvairių veiksmų. Koku mastu sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių veiksmų, kurių imtasi. (ES 27) (%)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

26 ES valstybėse narėse (iki 2023 m. pavasarį 25 valstybių narių) humanitarinės pagalbos teikimas nuo karo nukentėjusiems žmonėms yra plačiausiai sutartas veiksmas (pirmiausia lygiai taip pat Danijoje, Portugalijoje ir Švedijoje – nuo karo bėgančių žmonių priėmimas į ES). Ne mažiau kaip septyni iš dešimties respondentų kiekvienoje šalyje sutinka su šiuo teiginiu. Susitarimas yra beveik visuotinis Nyderlanduose ir Suomijoje (po 98 proc.) ir Švedijoje (97 proc.), tačiau mažiau paplitęs Rumunijoje (70 proc.) ir Bulgarijoje (76 proc.). Tai antras labiausiai sutartas veiksmas Rumunijoje (70 proc.).

Švedijoje (97 proc.), Portugalijoje (96 proc.) ir Danijoje (93 proc.) nuo karo bėgančių žmonių priėmimas yra bendras labiausiai sutartas veiksmas, kuris taip pat labiausiai minimas Rumunijoje (71 proc.). Tai antras labiausiai sutartas veiksmas 21 šalyje, įskaitant Nyderlandus (97 proc.), Suomiją (96 proc.), Liuksemburgą ir Ispaniją (po 94 proc.). Tai trečias pagal susitarimą dėl veiksmų Lenkijoje (86 proc.) ir Čekijoje (63 proc.).

Ekonominių sankcijų taikymas Rusijos vyriausybei, įmonėms ir fiziniams asmenims yra antras pagal susitarimą dėl veiksmų Švedijoje (96 proc., kartu su finansinės paramos teikimu), Portugalijoje (93 proc.), Lenkijoje (89 proc.) ir Čekijoje (67 proc.), o trečiasis – septyniose šalyse, įskaitant Daniją ir Nyderlandus (po 88 proc.) ir Belgijoje (77 proc.).

Finansinės paramos teikimas Ukrainai yra antras pagal susitarimą dėl veiksmų Švedijoje (96 proc., kartu su ekonominių sankcijų taikymu) ir Danijoje (91 proc.). Tai trečias labiausiai sutartas veiksmas 17 šalių, visų pirma Suomijoje (93 proc.), Portugalijoje (89 proc.) ir Nyderlanduose (88 proc., kartu taikant sankcijas).

Lenkijoje (89 proc.) valstybei priklausančių žiniasklaidos priemonių, tokių kaip „Sputnik“ ir „Russia Today“, draudimas transliuoti ES yra antras labiausiai sutartas veiksmas, o tai yra trečias labiausiai sutartas veiksmas Estijoje (68 proc.) ir Austrijoje (66 proc.).

Švedijoje karinės įrangos pirkimo ir tiekimo Ukrainai finansavimas yra trečias pagal susitarimą dėl veiksmų (91 proc.).

QD2. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES ėmėsi įvairių veiksmų. Koku mastu sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių veiksmų, kurių imtasi. – Iš viso „Sutinku“ (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
Humanitarinės pagalbos teikimas nuo karo nukentėjusiems žmonėms	89	83	86	76	88	84	91	93	89	94	96	98	90	91	84	94	82	95	96	91	92	98	93	96	70	97	91	82
Priėmimas į ES kariaujantiems žmonėms	84	78	79	66	86	63	82	93	77	89	94	96	83	88	76	88	80	93	94	87	90	97	86	96	71	97	82	77
Ekonominių sankcijų taikymas Rusijos vyriausybės įmonėms ir fiziniams asmenims	72	62	77	44	31	67	72	88	66	56	69	89	67	80	55	85	70	80	73	68	69	88	89	93	63	96	57	50
Finansinės paramos Ukrainai teikimas	72	65	67	52	57	48	73	91	59	59	78	93	64	82	58	86	67	86	76	77	81	88	84	89	56	96	62	50
Uždrausti valstybinei žiniasklaidai, pvz., „Sputnik“ ir „Russia Today“, transliuoti ES	66	66	66	39	25	57	66	67	68	39	60	81	61	76	53	79	67	74	63	63	65	69	89	88	59	82	45	46
Kuriuo Ukrainai suteikiamas potencialios ES narės šalies kandidatės statusas	61	51	64	46	46	37	54	76	57	51	72	73	54	76	45	73	61	79	57	68	58	66	78	82	53	82	51	46
Karinės įrangos pirkimo ir tiekimo Ukrainai finansavimas	60	43	60	31	31	42	61	83	62	37	53	90	55	74	43	72	51	83	59	70	61	85	85	82	49	91	46	34

1 dažniausiai minimas daiktas
 Antras dažniausiai minimas daiktas
 Trečias dažniausiai minimas daiktas

ST100 2023 m.
 spalio-lapkričio mėn.

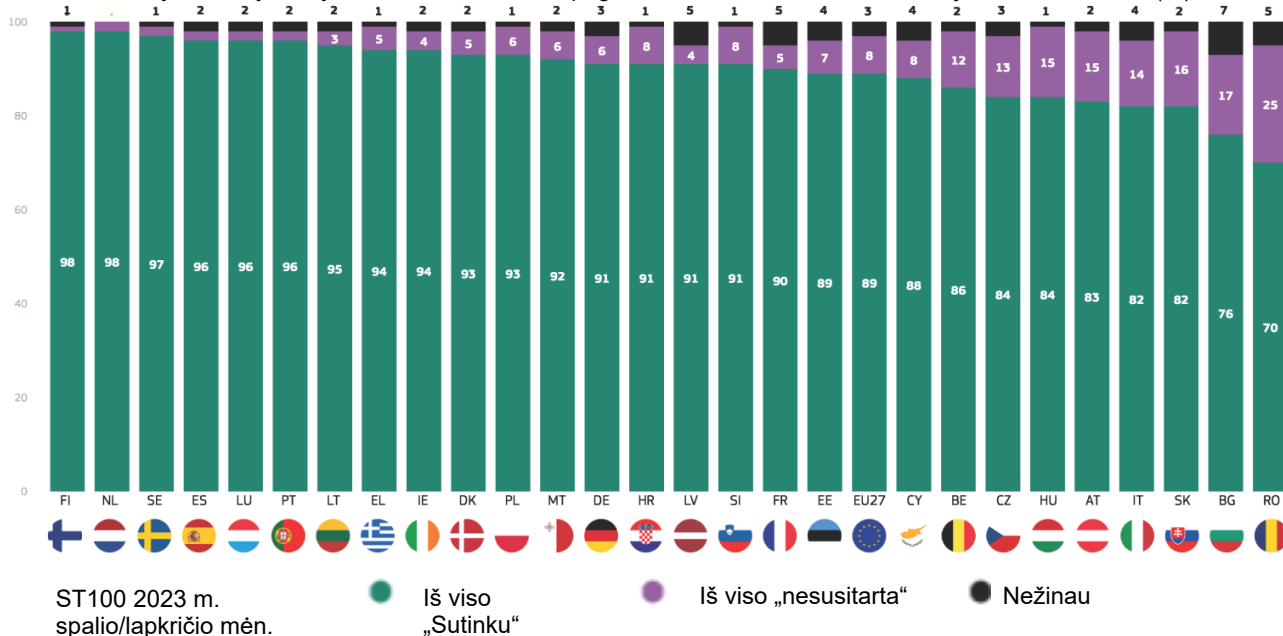
Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenį

Mažiausiai septyni iš dešimties kiekvienos ES valstybės narės piliečių sutinka teikti humanitarinę pagalbą nuo karo nukentėjusiems žmonėms. Beveik visuotinė parama teikiama Nyderlanduose ir Suomijoje (po 98 proc.) ir Švedijoje (97 proc.), taip pat 70 proc. respondentų Rumunijoje, 76 proc. Bulgarijoje ir 82 proc. Italijoje ir Slovakijoje.

Daugiau kaip šeši iš dešimties kiekvienoje ES valstybėje narėje sutinka priimti į ES nuo karo bėgančius žmones. Susitarimo lygis svyruoja nuo 97 proc. respondentų Nyderlanduose ir Švedijoje ir 96 proc. Portugalijoje ir Suomijoje iki 63 proc. Čekijoje, 66 proc. Bulgarijoje ir 71 proc. Rumunijoje.

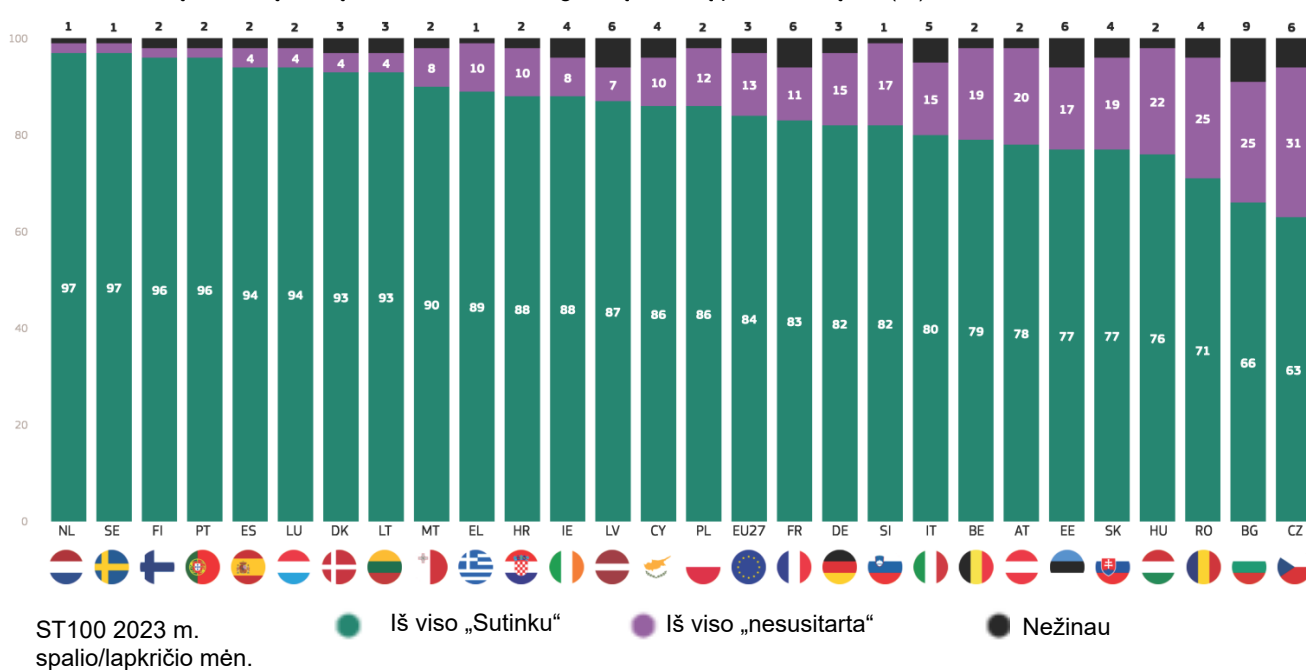
QD2.4. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES ėmėsi įvairių veiksmų. Koku mastu sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių veiksmų, kurių imtasi. Humanitarinės pagalbos teikimas nuo karo nukentėjusiems žmonėms (%)

ST100 2023 m. spalio/lapkričio mėn.

Iš viso „Sutinku“   Iš viso „nesusitarta“   Nežinau

QD2.5. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES ėmėsi įvairių veiksmų. Koku mastu sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių veiksmų, kurių imtasi. Nuo karo bėgančių žmonių priėmimas į ES (%)

ST100 2023 m. spalio/lapkričio mėn.

Iš viso „Sutinku“   Iš viso „nesusitarta“   Nežinau

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

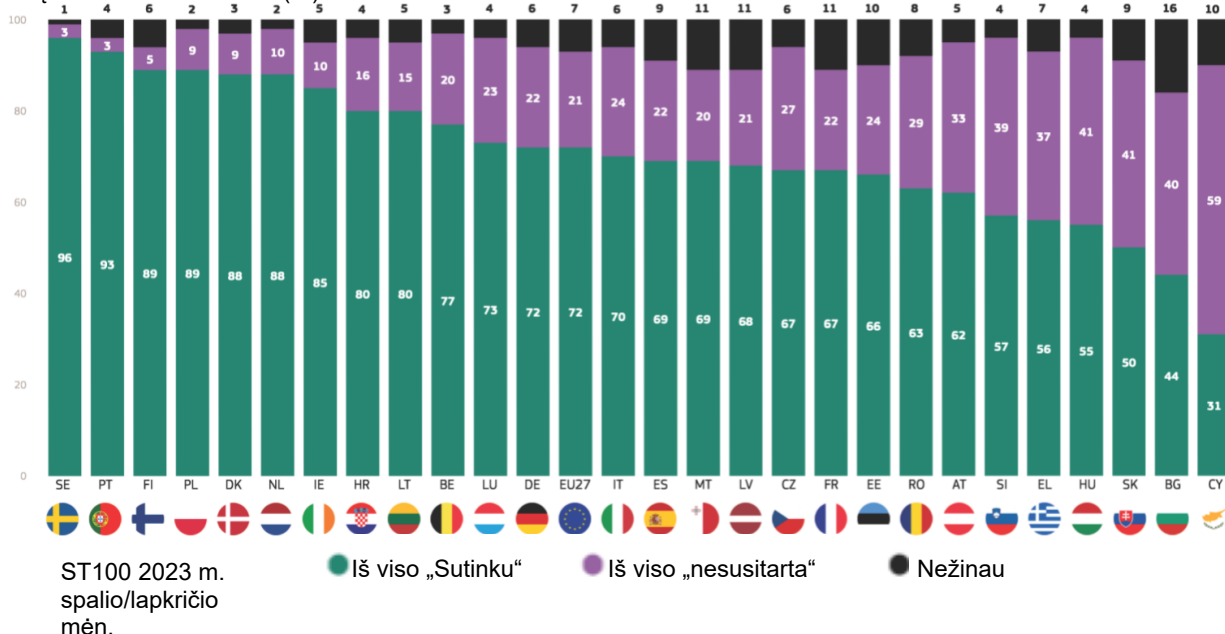
2023 m. rudenio

Esama didelių skirtumų tarp nacionalinių susitarimų dėl ekonominių sankcijų įvedimo Rusijos vyriausybei, įmonėms ir asmenims, nors dauguma 26 šalių yra už sankcijas. Labiausiai pritaria Švedijos (96 proc.), Portugalijos (93 proc.) ir Lenkijos bei Suomijos (po 89 proc.) respondentai. Mažiausias susitarimų lygis yra Kipre (31 proc., palyginti su 59 proc. „nesutinka“), Bulgarijoje (44 proc., palyginti su 40 proc.) ir Slovakijoje (50 proc.).

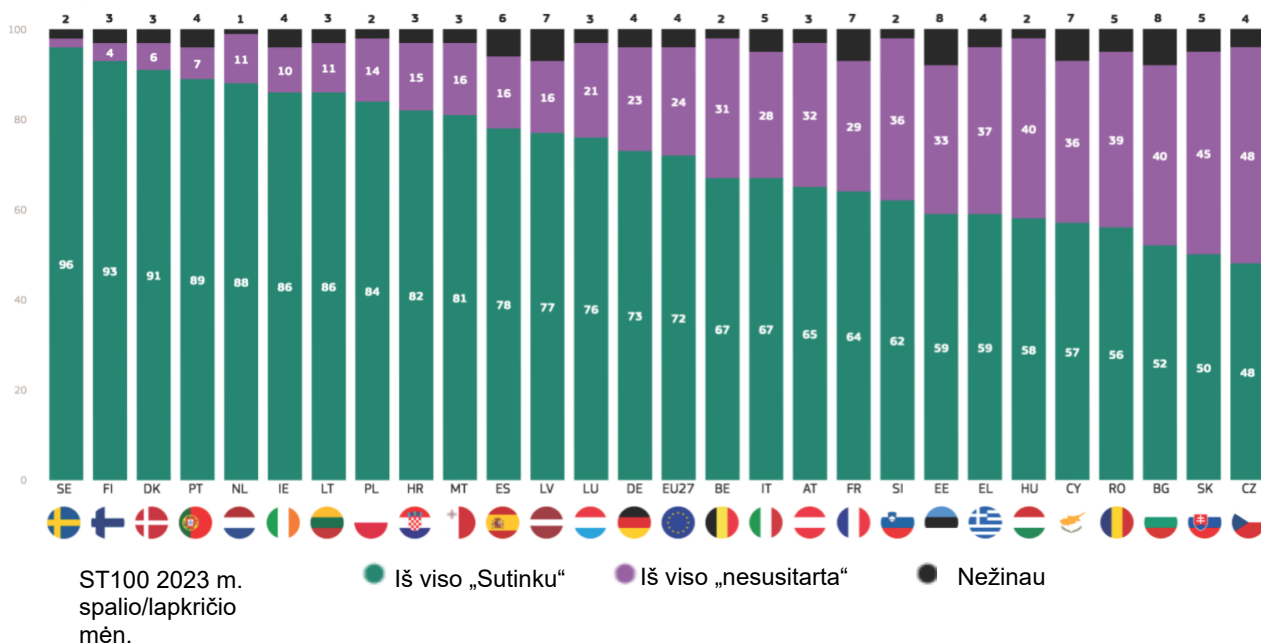
Dauguma respondentų iš 26 ES valstybių narių sutinka, kad Ukrainai būtų teikiama finansinė parama. Labiausiai pritaria Švedijos (96 proc.), Suomijos (93 proc.) ir Danijos (91 proc.) respondentai, nors dauguma respondentų Slovakijoje (50 proc.), Bulgarijoje (52 proc.) ir Rumunijoje (56 proc.) taip pat pritaria.

Nuomonėpasidalijo Čekijoje (48 proc. „sutinku“, o 48 proc. – „nesutinku“).

KD2.1. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES ėmėsi įvairių veiksmų. Koku mastu sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių veiksmų, kurių imtasi. ekonominių sankcijų nustatymas Rusijos vyriausybei, įmonėms ir asmenims (%)

KD2.6. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES ėmėsi įvairių veiksmų. Koku mastu sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių veiksmų, kurių imtasi. Finansinės paramos teikimas Ukrainai (%)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenį

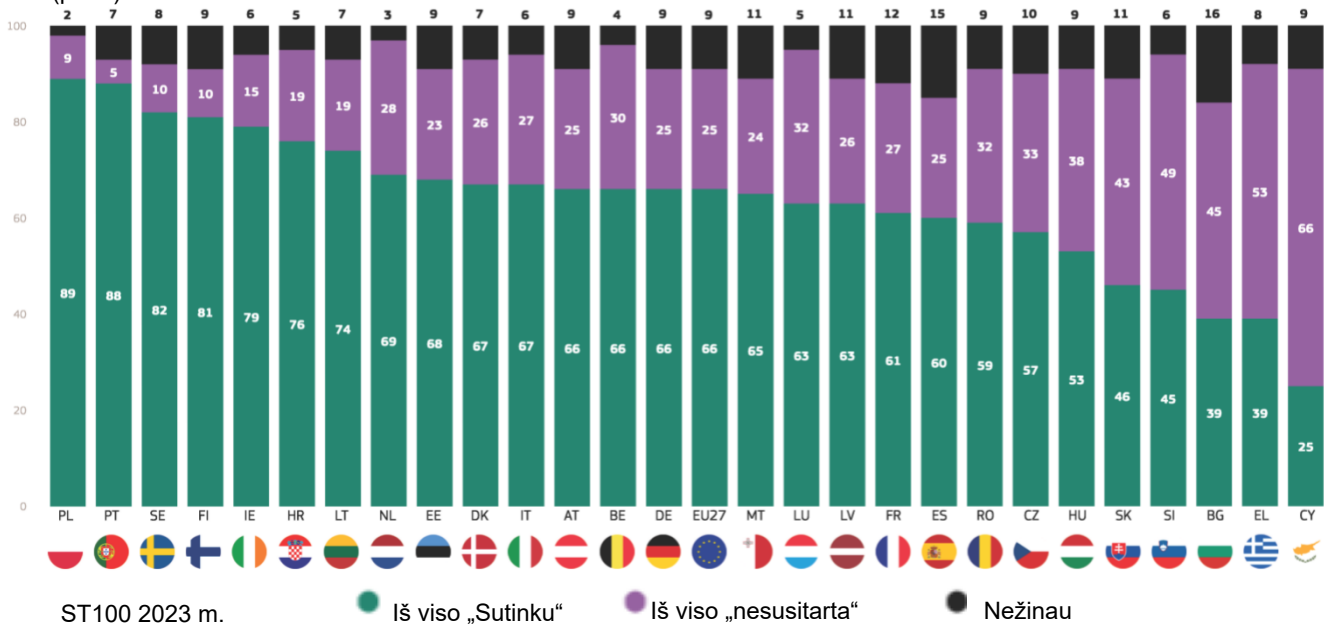
Dauguma respondentų iš 23 ES valstybių narių sutinka, kad valstybinėms žiniasklaidos priemonėms, pvz., „Sputnik“ ir „Russia Today“, būtų uždrausta transliuoti ES. Didžiausias rodiklis – Lenkijoje (89 proc.), Portugalijoje (88 proc.), Švedijoje (82 proc.) ir Suomijoje (81 proc.). Priešingai, Kipre (25 proc.), Graikijoje, Bulgarijoje (po 39 proc.) ir Slovėnijoje (45 proc.) sutinka tik mažuma.

didžiausia parama – Portugalijoje ir Švedijoje (po 82 proc.) ir Lietuvoje (79 proc.). Santykinė dauguma Slovakijoje (46 proc. sutinka, o 44 proc. – nesutinka), Kipre (46 proc., palyginti su 42 proc.) ir Bulgarijoje (46 proc. ir 36 proc.) taip pat sutinka.

Priešingai, tik mažuma Čekijoje (37 proc. sutinka, o 52 proc. – „nesutinka“) ir Vengrijoje (45 proc., palyginti su 49 proc.) pritaria tam, kad ES suteiktų Ukrainai kandidatės statusą.

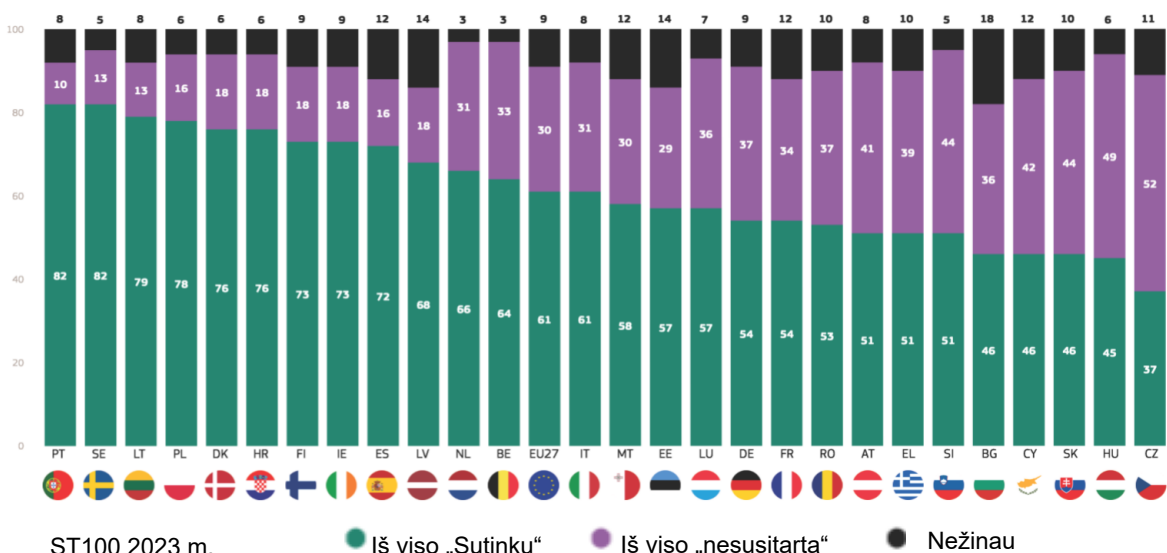
Dauguma respondentų iš 25 valstybių narių pritaria tam, kad ES suteiktų Ukrainai šalies kandidatės statusą, o

QD2.2. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES ėmėsi įvairių veiksmų. Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių veiksmų: Valstybinės žiniasklaidos, pvz., „Sputnik“ ir „Russia Today“, draudimas transliuoti ES (proc.)

ST100 2023 m. spalio/lapkričio mėn.

QD2.7. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES ėmėsi įvairių veiksmų. Kokiu mastu sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių veiksmų, kurių imtasi. Potencialios ES narės statuso suteikimas Ukrainai (%)

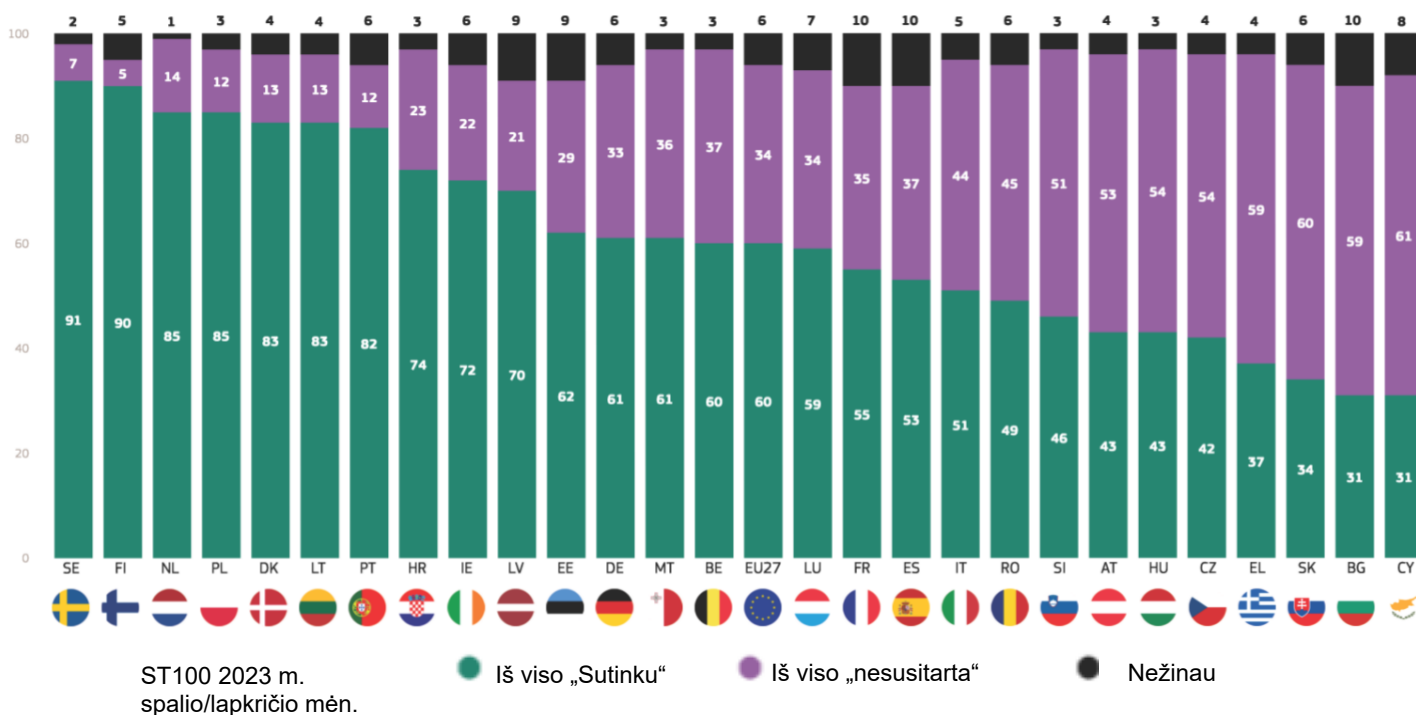
ST100 2023 m. spalio/lapkričio mėn.

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenį

Susitarimų dėl karinės įrangos pirkimo ir tiekimo Ukrainai finansavimo lygiai ES valstybėse narėse labai skiriasi, nors dauguma 19 šalių pritaria šiai idėjai. Labiausiai pritaria Švedijos (91 proc.), Suomijos (90 proc.) ir Nyderlandų bei Lenkijos (po 85 proc.) respondentams, o mažiausias rodiklis – Kipre, Bulgarijoje (po 31 proc.) ir Slovakijoje (34 proc.).

KD2.3. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES ėmėsi įvairių veiksmų. Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių veiksmų: Karinės įrangos pirkimo ir tiekimo Ukrainai finansavimas (%)

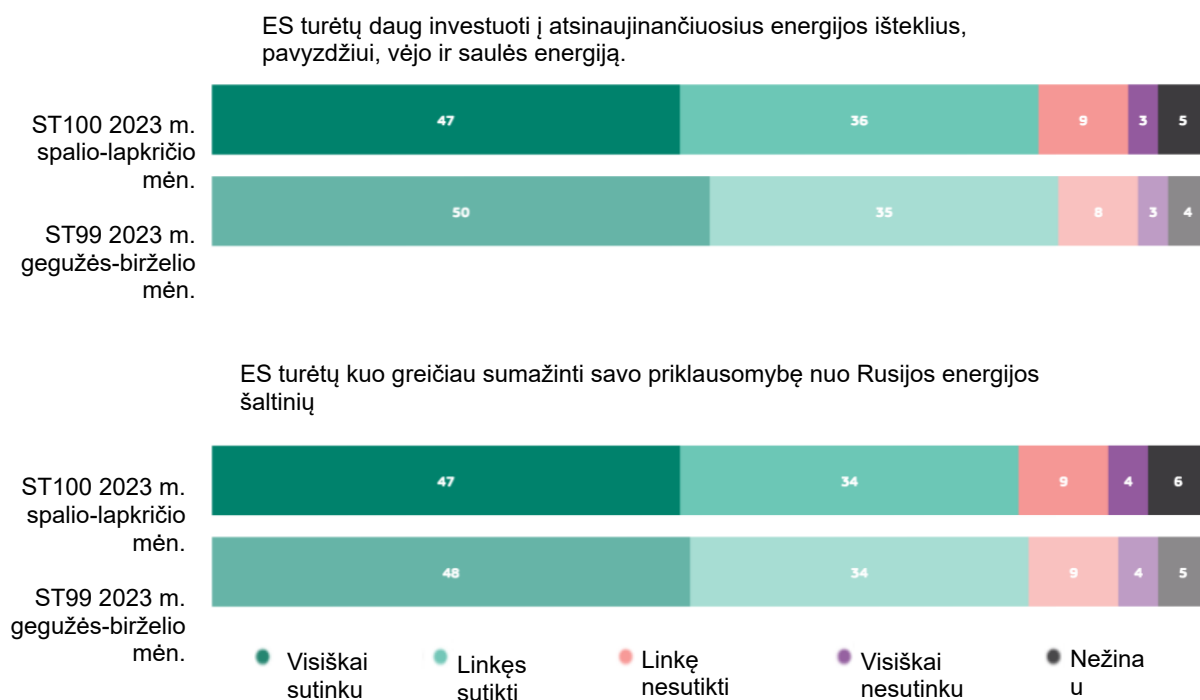

C. Parama ES veiksams energetinės nepriklausomybės srityje: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Daugiau kaip aštuoni iš dešimties ES piliečių (83 proc., -2 procentiniais punktais nuo 2023 m. pavasario) sutinka, kad ES turėtų daug investuoti į atsinaujinančiuosius energijos išteklius, pavyzdžiui, vėjo ir saulės energiją, ir beveik pusė (47 proc., -3 proc. punktai) visiškai pritaria šiam teiginiui.

Kiek daugiau nei aštuoni iš dešimties (81 proc., -1 proc. p. p.) sutinka, kad ES turėtų kuo greičiau sumažinti savo priklausomybę nuo Rusijos energijos šaltinių – beveik pusė pareiškė, kad „visiškai sutinka“ (47 proc., -1 p. p.).

QD3. Nurodykite, ar sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių. (ES 27) (%)

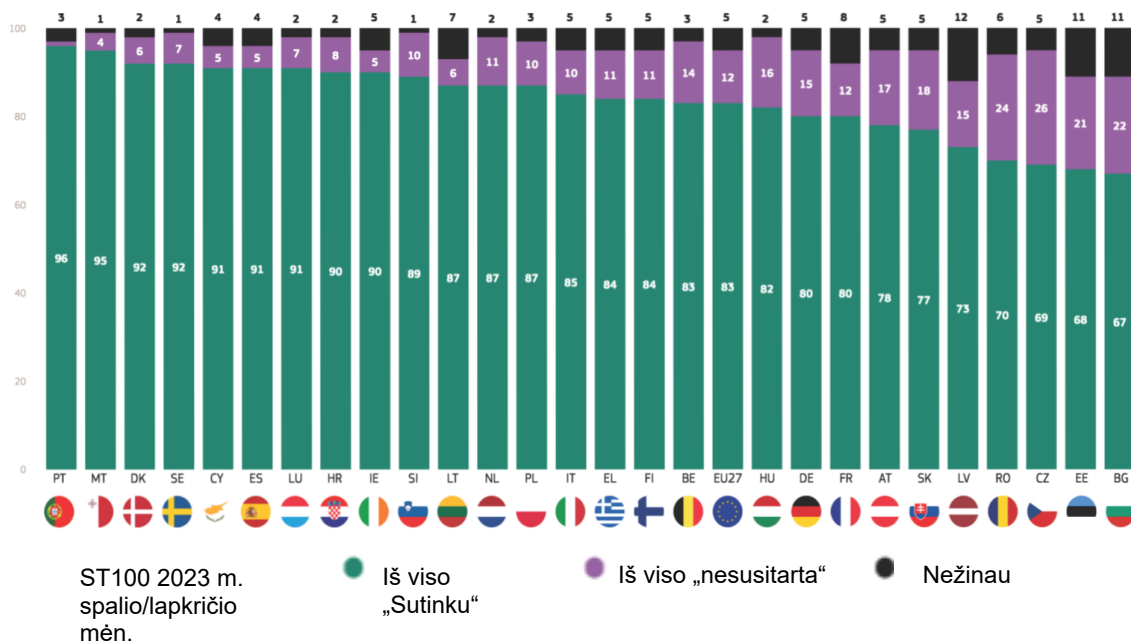

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

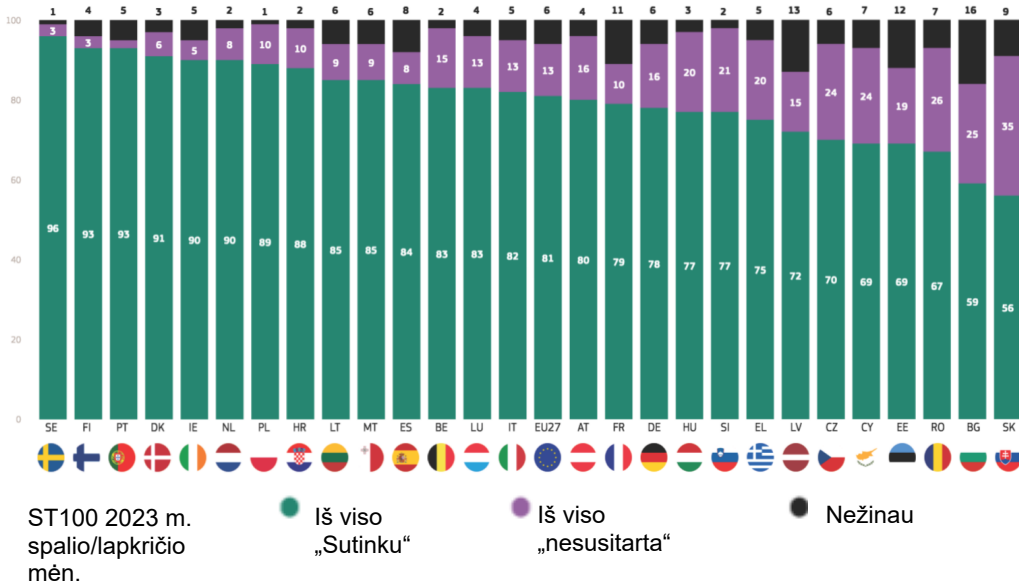
Daugiau kaip du trečdaliai kiekvienos ES šalies piliečių mano, kad ES turėtų daug investuoti į atsinaujinančiuosius energijos išteklius, pavyzdžiui, vėjo ir saulės energiją. Ši dalis svyruoja nuo 96 proc. respondentų Portugalijoje, 95 proc. Maltoje ir 92 proc. Danijoje ir Švedijoje iki 67 proc. Bulgarijoje, 68 proc. Estijoje ir 69 proc. Čekijoje.

QD3.9. Nurodykite, ar sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių. ES turėtų daug investuoti į atsinaujinančiuosius energijos išteklius, pavyzdžiui, vėjo ir saulės energiją (proc.)

Dauguma respondentų kiekvienoje ES valstybėje narėje sutinka, kad ES turėtų kuo greičiau sumažinti savo priklausomybę nuo Rusijos energijos šaltinių. Didžiausias susitarimo lygis yra Švedijoje (96 proc.), Portugalijoje ir Suomijoje (po 93 proc.), Slovakijoje – 56 proc., Bulgarijoje – 59 proc., Rumunijoje – 67 proc.

KD3.8. Nurodykite, ar sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių. ES turėtų kuo greičiau sumažinti savo priklausomybę nuo Rusijos energijos šaltinių (%)

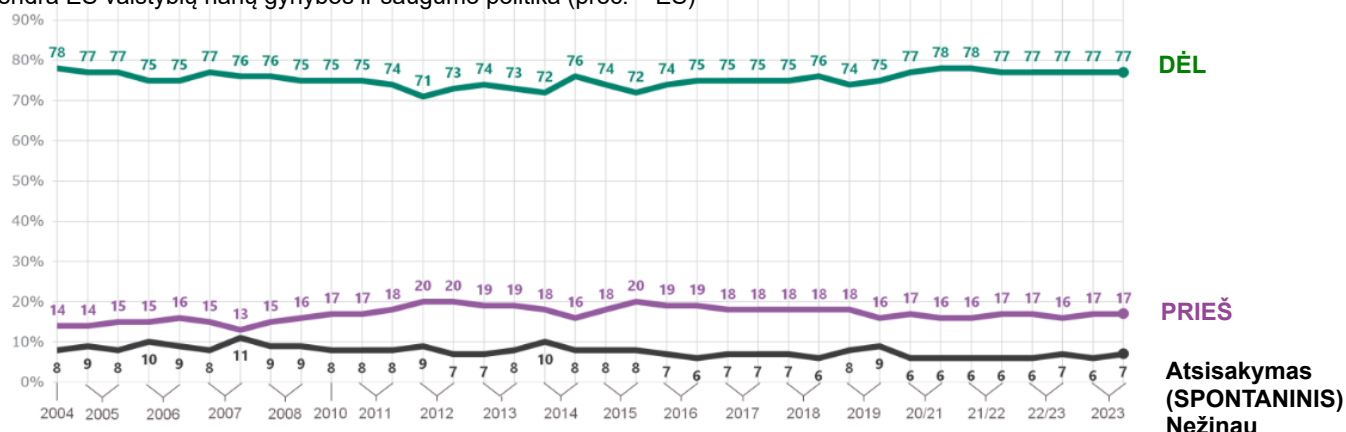
2. ES gynyba ir saugumas Rusijos invazijos į Ukrainą kontekste

a. Parama ES valstybių narių bendrai gynybos ir saugumo politikai: tendencija

Nuo 2021–2022 m. žiemos ES valstybių narių parama bendrai gynybos ir saugumo politikai išliko stabili – 77 proc. (standartinė „Eurobarometro“ apklausa EB96). Mažiau nei vienas iš penkių pasisako prieš bendrą gynybos ir saugumo politiką (17 proc., nesikeičia nuo 2023 m. pavasario).

KB2.2 Ką manote apie kiekvieną iš šių teiginių? Prašome pasakyti apie kiekvieną pareiškimą, ar esate už jį, ar prieš jį.

Bendra ES valstybių narių gynybos ir saugumo politika (proc. – ES)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

B. Parama ES valstybių narių bendrai gynybos ir saugumo politikai: pokyčiai ir nacionaliniai rezultatai

Daugiau kaip šeši iš dešimties respondentų kiekvienoje valstybėje narėje pritaria bendrai ES valstybių narių gynybos ir saugumo politikai: nuo 88 proc. Kipre ir Lietuvoje ir 85 proc. Nyderlanduose iki 63 proc. Austrijoje, 64 proc. Airijoje ir 66 proc. Bulgarijoje.

Palyginti su 2023 m. pavasariu, ES valstybių narių parama bendrai gynybos ir saugumo politikai sumažėjo 12 ES valstybių narių, visų pirma Liuksemburge (81 proc., -11 procentinių punktų) ir Airijoje (64 proc., -8 procentiniais punktais). Priešingai, parama padidėjo devyniose šalyse, įskaitant Slovakiją (81 proc., + 11 proc. punktų) ir Austriją (63 proc., +7 proc. punktai). Rumunijos, Lenkijos, Nyderlandų, Estijos, Vokietijos ir Bulgarijos respondentų nuomonė nepasikeitė.

QB2.2. Kokia jūsų nuomonė dėl kiekvieno iš šių teiginių? Prašome pasakyti ead1 pareiškimą, ar esate už jį, ar prieš jį. Bendra ES valstybių narių gynybos ir saugumo politika (%)

		SK	AT	MT	CY	SI	FR	DK	ES	IT	BG	DE	EE	EU27	NL	PL	RO	FI	LT	LV	EL	BE	HR	SE	CZ	HU	PT	IE	LU
Dėl	ST100	81	63	69	88	78	77	76	84	75	66	81	77	77	85	76	68	80	88	83	75	82	74	69	71	67	71	64	81
	ST99	▲11	▲7	▲4	▲3	▲3	▲2	▲1	▲1	▲1	=	=	=	=	=	=	=	=	▼1	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼7	▼8
Prieš	ST100	14	29	26	9	19	16	20	10	18	21	14	16	17	13	20	22	10	6	7	20	15	22	25	21	27	20	25	15
	ST99	▼9	▼8	▼3	=	=	▼1	▲1	=	▼4	▼1	▼1	▲2	=	▲1	▲2	▼3	▼1	=	▼3	▲1	▲2	▲2	=	▲3	▲3	▲9	▲5	▲9
Atsisakymas (SPONTANEOUS)	ST100	1	2	1	1	1	1	1	2	3	2	1	2	1	2	5	2	1	1	3	1	2	1	2	2	2	3	2	1
	ST99	=	▼1	=	▼2	▼1	=	=	=	▲1	▲1	=	▼1	=	=	▼1	▲1	▲1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	▲1	=
Nežinau	ST100	4	6	4	2	2	6	3	5	5	10	3	6	4	1	2	5	8	5	9	2	2	2	5	6	4	6	9	3
	ST99	▼2	▲2	▼1	▼1	▼2	▼1	▼2	▼1	▲2	=	▲1	▼1	=	▼1	▼1	▲2	▲1	▲1	▲4	▲1	▲1	▲1	▲3	▲1	▲1	▼3	▲3	▲1

ST100 2023 m. spalio/
lapkričio mėn.

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

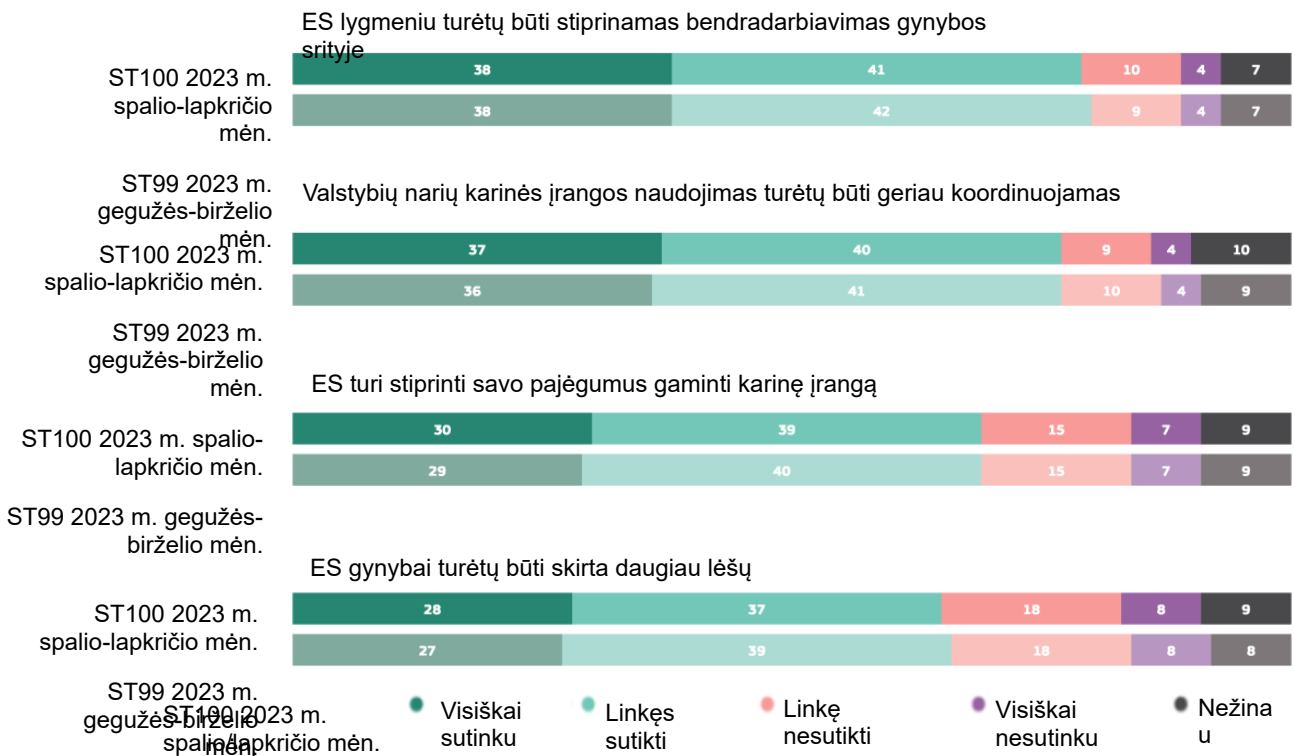
2023 m. rudenio

C. ES gynyba ir saugumas Rusijos invazijos į Ukrainą kontekste: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

Beveik aštuoni iš dešimties europiečių (79 proc., -1 procentinio punkto nuo 2023 m. pavasario) sutinka, kad bendradarbiavimas gynybos klausimais ES lygmeniu turėtų būti stiprinamas, o beveik tiek pat (77 proc., jokių pokyčių) sutinka, kad valstybių narių karinės įrangos pirkimas turėtų būti geriau koordinuojamas.

Beveik septyni iš dešimties (69 proc., jokių pokyčių) sutinka, kad ES turi stiprinti savo karinės įrangos gamybos pajėgumus, o beveik du trečdaliai sutinka, kad ES gynyba būtų išleista daugiau pinigų (65 proc., -1 proc. p.).

QD3. Nurodykite, ar sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių. (ES 27) (%)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

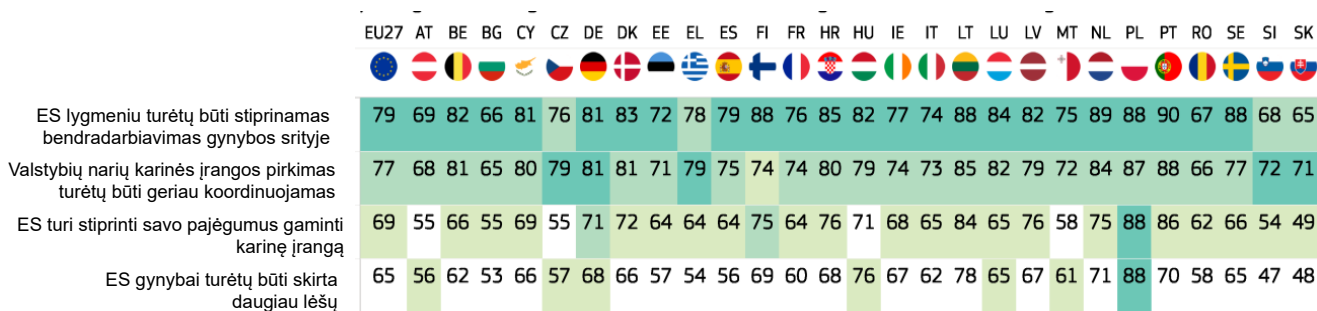
2023 m. rudenį

Bendradarbiavimas gynybos klausimais ES lygmeniu turėtų būti sustiprintas visose 27 valstybėse narėse pagal du aukščiausius reitingus. 23 šalyse (palyginti su 22 šalimis 2023 m. pavasarį) respondentai greičiausiai sutiks, kad bendradarbiavimas gynybos klausimais ES lygmeniu turėtų būti stiprinamas, o labiausiai paplitęs Portugalijoje (90 proc.), Nyderlanduose (89 proc.) ir Lietuvoje, Lenkijoje, Suomijoje ir Švedijoje (po 88 proc.).

Valstybių narių karinės įrangos pirkimas turėtų būti geriau koordinuojamas visų 27 valstybių narių trijuose viršūnėse. Ji užima pirmą vietą penkiose šalyse: Vokietija (81 proc., kartu su bendradarbiavimu gynybos srityje), Čekija ir Graikija (po 79 proc.), Slovėnija (72 proc.) ir Slovakija (71 proc.). Ji užima antrą vietą 21 šalyje, įskaitant Portugaliją (88 proc.), Lenkiją (87 proc.) ir Lietuvą (85 proc.). Suomijoje ji užima trečią vietą (74 proc.).

Lenkijoje visų pirma „ES turi stiprinti savo pajėgumus gaminti karinę įrangą“, „daugiau pinigų turėtų būti išleista gynybai ES“ ir „turėtų būti padidintas bendradarbiavimas gynybos klausimais ES lygmeniu“ (po 88 proc.). ES turi stiprinti savo pajėgumus gaminti karinę įrangą yra antras pagal susitarimą dėl pareiškimo Suomijoje (75 proc.) ir Vokietijoje (71 proc.), o trečias pagal susitarimą dėl pareiškimo susitarė 20 valstybių narių, įskaitant Portugaliją (86 proc.) ir Lietuvą (84 proc.).

QD3. Nurodykite, ar sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių. – Iš viso „Sutinku“ (%)

ST100 2023 m.
spalio-lapkričio mėn.

1 dažniausiai minimas daktas
Antras dažniausiai minimas daktas
Trečias dažniausiai minimas daktas

ES gynybai pirmiausia turėtų būti skirta daugiau lėšų Lenkijoje: „ES turi stiprinti savo pajėgumus gaminti karinę įrangą“ ir „turėtų būti padidintas bendradarbiavimas gynybos klausimais ES lygmeniu“. Tai trečias labiausiai sutartas pareiškimas šešiose šalyse, įskaitant Vengriją (76 proc.), Vokietiją (68 proc.) ir Liuksemburgą (65 proc.).

1. ES pasaulinėje ekonomikoje: tendencija ir nacionaliniai rezultatai

V. ES pasaulyje

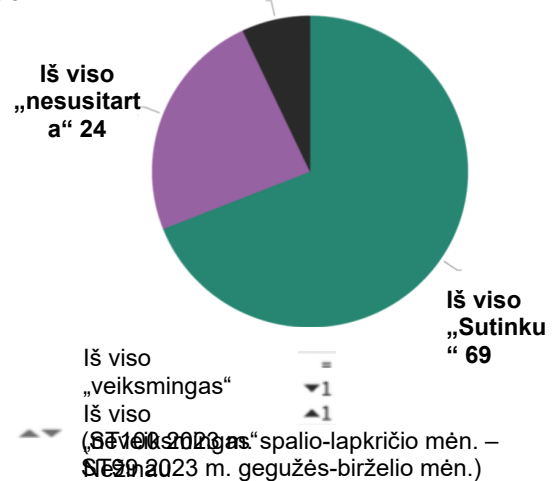

Beveik septyni iš dešimties respondentų (69 proc., jokių pokyčių nuo 2023 m. pavasario) sutinka, kad ES turi pakankamai galių ir priemonių Europos ekonominiams interesams pasaulio ekonomikoje ginti, o 22 proc. (jokių pokyčių) teigė „visiškai sutinkantys“.

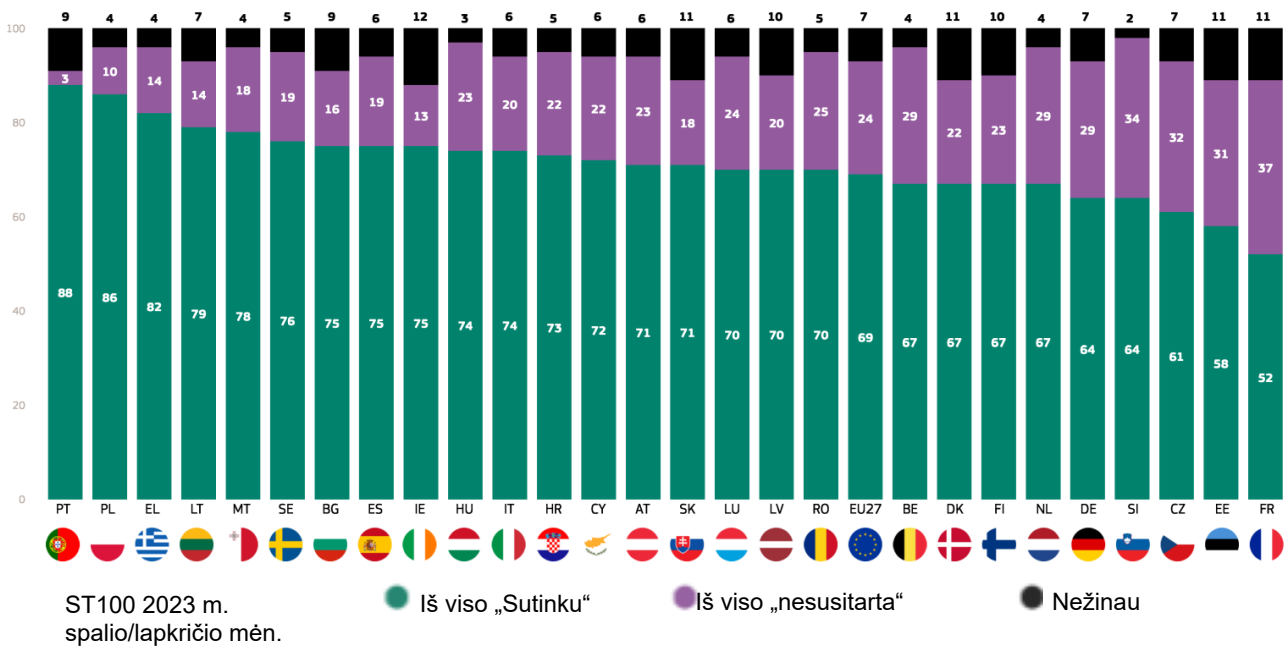
QB4.1. Dėl kiekvieno iš šių teiginių, jūs visiškai sutinkate, linkę sutikti, linkę nesutikti ar visiškai nesutikti. ES turi pakankamai galių ir priemonių, kad apgintų Europos ekonominius interesus pasaulio ekonomikoje (27 ES valstybėse narėse)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100
 2023 m. ruduo
 Nežinau 7

Dauguma visų ES valstybių narių piliečių sutinka, kad ES turi pakankamai galių ir priemonių Europos ekonominiams interesams pasaulio ekonomikoje ginti, nors lygiai įvairiose šalyse labai skiriasi: jos svyruoja nuo 88 proc. Portugalijoje, 86 proc. Lenkijoje ir 82 proc. Graikijoje, iki 52 proc. Prancūzijoje, 58 proc. Estijoje ir 61 proc. Čekijoje.

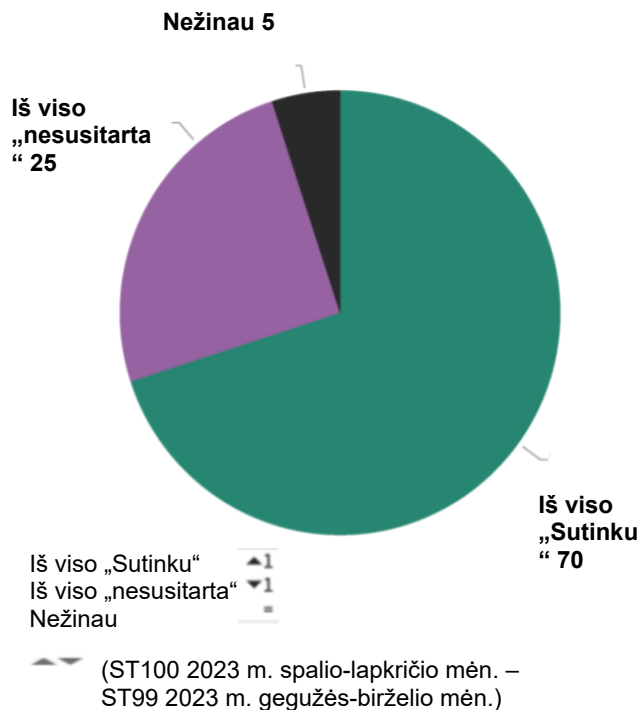
QB4.1. Dėl kiekvieno iš šių teiginių, ar jūs visiškai sutinkate, linkę sutikti, nesutikti ar visiškai nesutikti: ES turi pakankamai galių ir priemonių Europos ekonominiams interesams pasaulio ekonomikoje ginti (%)

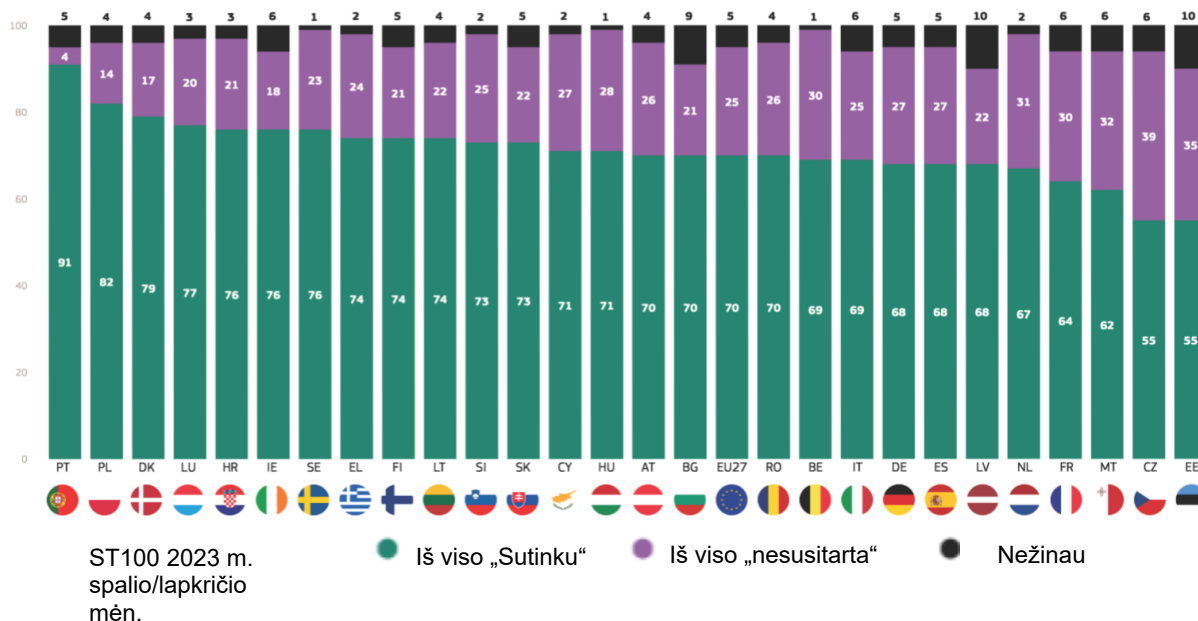
2. ES – stabilumo vieta neramiame pasaulyje

Septyni iš dešimties respondentų (70 proc., +1 proc. punktas nuo 2023 m. pavasario) sutinka, kad Europos Sąjunga yra stabilumo vieta neramiame pasaulyje, įskaitant 24 proc. (jokių pokyčių), kurie „visiškai sutinka“ su šiuo teiginiu.

Dauguma respondentų kiekvienoje šalyje sutinka, kad Europos Sąjunga yra stabili vieta neramiame pasaulyje: nuo 91 proc. Portugalijoje, 82 proc. Lenkijoje ir 79 proc. Danijoje iki 55 proc. Estijoje ir Čekijoje ir 62 proc. Maltoje.

QB4.4. Dėl kiekvieno iš šių teiginių, ar jūs visiškai sutinkate, linkę sutikti, linkę nesutikti arba visiškai nesutikti: Europos Sąjunga yra stabilumo vieta neramiame pasaulyje (%)

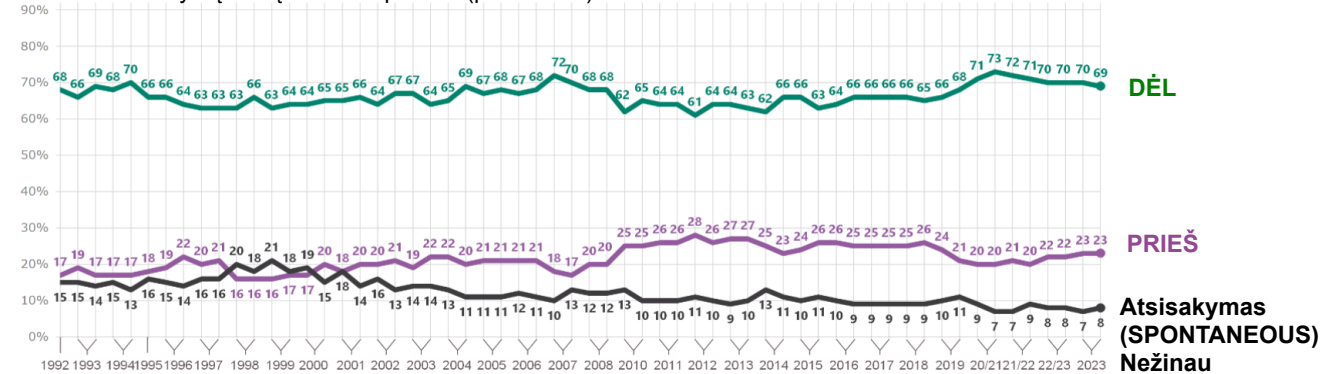

3. Parama bendrai užsienio politikai

Daugiau kaip du trečdaliai ES piliečių (69 proc., -1 procentinio punkto nuo 2023 m. pavasario) yra susiję su bendra ES valstybių narių užsienio politika. Šiek tiek daugiau nei vienas iš penkių (23 %, jokių pokyčių) prieštarauja šiai idėjai.

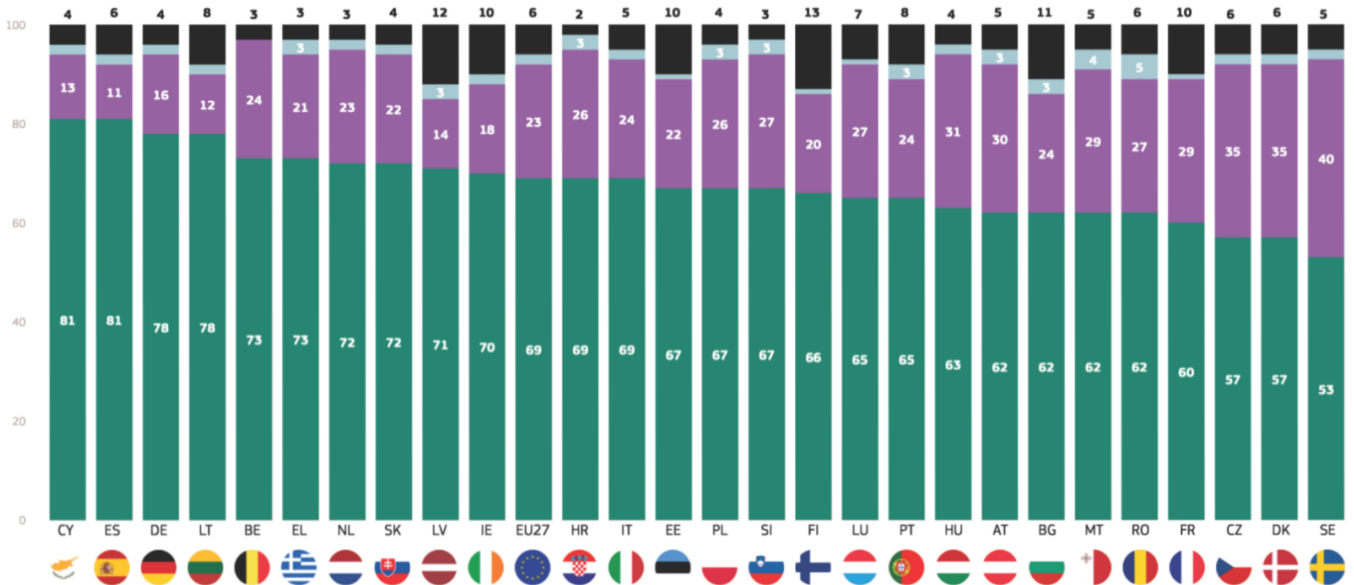
KB2.1 Ką manote apie kiekvieną iš šių teiginių? Prašome pasakyti apie kiekvieną pareiškimą, ar esate už jį, ar prieš jį.

Bendra ES valstybių narių užsienio politika (proc. – ES)

Daugiau kaip pusė kiekvienos ES valstybės narės piliečių pritaria bendrai ES valstybių narių užsienio politikai. Labiausiai pritaria respondentai Ispanijoje ir Kipre (po 81 proc.), taip pat Danijoje ir Lietuvoje (po 78 proc.), tačiau dauguma respondentų Švedijoje (53 proc.) ir Danijoje bei Čekijoje (po 57 proc.) taip pat pritaria bendrai užsienio politikai.

QB2.1. Kokia jūsų nuomonė dėl kiekvieno iš šių teiginių? Dėl kiekvieno pareiškimo pasakykite, ar esate už jį, ar prieš:-
Bendra ES valstybių narių užsienio politika (%)

ST100 2023
m. spalio-
lapkričio mėn.

● Dėl ● Prieš ● Atsisakymas (SPONTANEOUS) ● Nežinau

**Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100
2023 m. ruduo**

4. Vertės

kultūroms, 11 % (be pokyčių) nurodo savirealizaciją ir 6 % (-1 pp) nurodo religiją.

a. Asmeninės vertybės

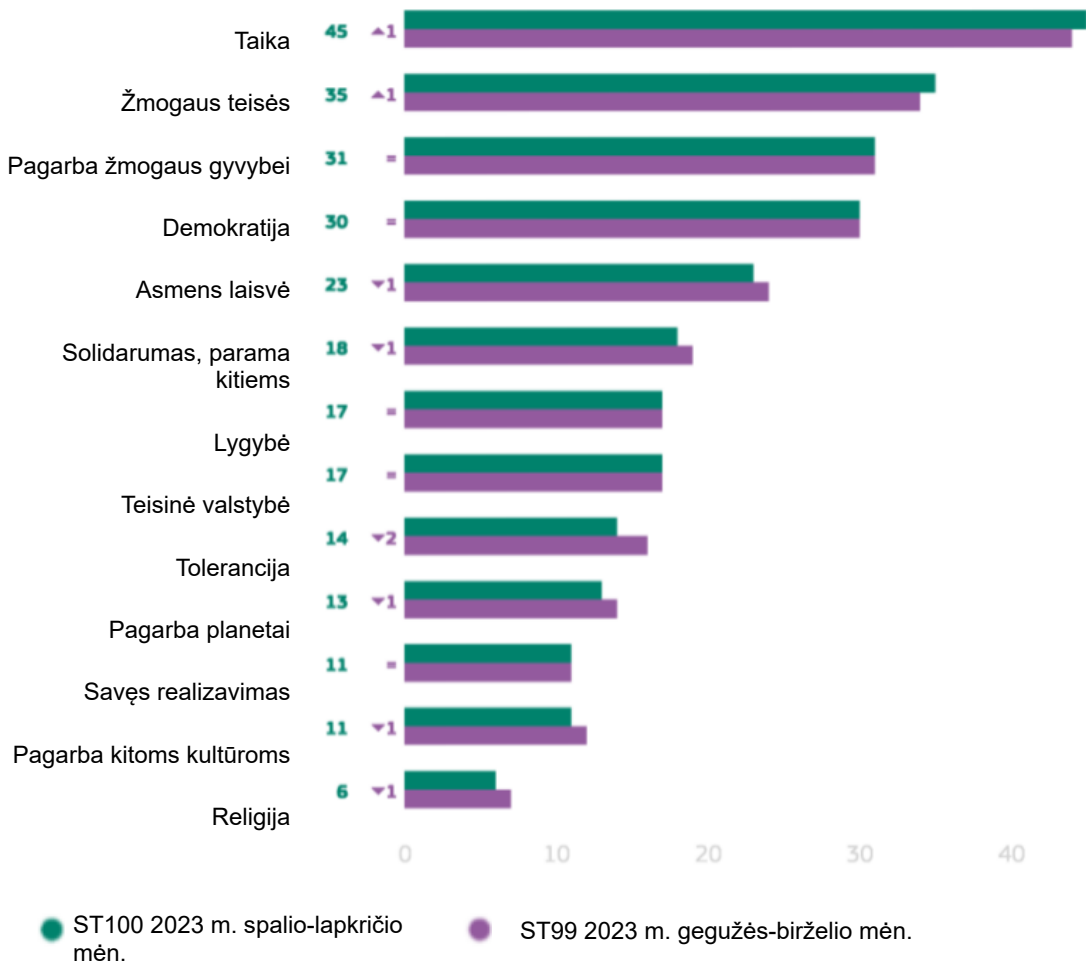
Respondentų buvo klausiama, kurios vertybės jiems asmeniškai yra svarbiausios. Vyraujant taikai, nuo 2023 m. pavasario šie rezultatai išlieka gana stabilūs.

Taika (45 proc., + 1 proc. punktas nuo 2023 m. pavasario) yra svarbiausia vertybė asmeniškai ES piliečiams. Mažiausiai trys iš dešimties mini žmogaus teises (35 proc., + 1 proc. p.), pagarbą žmogaus gyvybei (31 proc., jokių pokyčių) ir demokratiją (30 proc., jokių pokyčių).

Beveik ketvirtadalis sako, kad asmens laisvė yra viena iš svarbiausių vertybių jiems asmeniškai (23 proc., -1 p. p.), 18 proc. (-1 p. p.) mini solidarumą ir paramą kitiems, o 17 proc. – apie teisinę valstybę ir lygybę (nuo 2023 m. pavasario taip pat nesikeičia).

Tolerancija minima 14 % (-2 pp), o 13 % (-1 pp) mini pagarbą planetai 11 % (-1 pp) mini pagarbą kitoms

QC6. Toliau pateiktame sąraše, kurios yra svarbiausios vertybės jums asmeniškai? (NE DAUGIAU KAIP 3 ATSAKYMAI) (ES 27) (%)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

Taika yra viena iš trijų svarbiausių asmeninių vertybių visų 27 ES valstybių narių piliečiams. Ji užima pirmą vietą 22 šalyse, įskaitant Latviją ir Vokietiją (po 62 proc.) ir Lietuvą (60 proc.). Taika pirmiausia yra bendra Italijoje, geriant žmogaus gyvybę, o Austrijoje – su asmens laisve. Ji užima antrą vietą Kipre (41 proc.), Maltoje (38 proc.) ir Portugalijoje (37 proc.), trečioje vietoje – Švedijoje (40 proc.) ir Ispanijoje (31 proc.).

Švedijoje (55 proc.), Kipre (47 proc.) ir Portugalijoje (41 proc.) žmogaus teisės yra svarbiausia asmeninė vertybė. Ši vertė patenka į tris geriausias iš 25 ES valstybių narių. Antroje vietoje ji užima 12 šalių, įskaitant Daniją, Ispaniją ir Slovėniją (po 43 proc.) ir Latviją (42 proc.). Ji užima trečią vietą dešimtyje šalių, įskaitant Vokietiją (37 proc.), Airiją (35 proc.), taip pat Bulgariją ir Liuksemburgą (po 33 proc.).

Pagarba žmogaus gyvybei yra labiausiai minima asmeninė vertybė Ispanijoje (45 proc.), Maltoje (40 proc.) ir Italijoje (34 proc., su taika). Ji užima antrą vietą penkiose šalyse, įskaitant Graikiją ir Airiją (po 39 proc.) ir Liuksemburgą (35 proc.). Ji užima trečią vietą šešiose šalyse, įskaitant Kiprą (40 proc.), Portugaliją (35 proc.), taip pat Latviją ir Slovėniją (po 33 proc.).

Demokratija yra antra labiausiai paminėta vertybė Švedijoje (47 proc.), Vokietijoje (46 proc.) ir Italijoje (32 proc.), o trečioji – šešiose šalyse, įskaitant Daniją (37 proc.), Graikiją (35 proc.) ir Nyderlandus (32 proc.).

Austrijoje individuali laisvė yra svarbiausia vertybė (45 proc., bendra su taika). Ji užima antrą vietą Bulgarijoje (39 proc.), Čekijoje (36 proc.), Vengrijoje (32 proc.) ir Rumunijoje (29 proc.), trečioje vietoje – Lietuvoje (33 proc.), Slovakijoje (31 proc.) ir Estijoje (20 proc.).

Keliose valstybėse narėse yra ir kitų trijų pagrindinių vertybių. Solidarumas ir parama kitiems Kroatijoje užima antrą vietą (35 proc.), teisinė valstybė – trečioje vietoje Suomijoje (35 proc.), o savęs įgyvendinimas – trečioje vietoje Estijoje (kartu su asmens laisve).

QC6. Toliau pateiktame sąrašė, kurios yra svarbiausios vertybės jums asmeniškai? (NE DAUGIAU KAIP 3 ATSAKYMAI)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
Taika	45	45	41	42	41	53	62	49	58	55	31	51	51	48	39	46	34	60	57	62	38	43	39	37	36	40	53	52
Žmogaus teisės	35	24	37	33	47	28	37	43	30	31	43	41	33	31	30	35	29	38	33	42	31	35	32	41	28	55	43	38
Pagarba žmogaus gyvybei	31	25	29	32	40	24	25	26	30	39	45	32	32	30	29	39	34	27	35	33	40	25	25	35	25	26	33	23
Demokratija	30	24	27	16	35	31	46	37	11	35	27	25	19	12	17	16	32	18	18	16	29	32	30	30	23	47	14	21
Asmens laisvė	23	45	26	39	23	36	21	20	20	21	18	23	20	30	32	29	28	33	18	30	20	24	14	22	29	15	28	31
Solidarumas, parama kitiems	18	20	16	18	16	13	13	10	11	28	19	12	21	35	23	12	17	15	24	14	21	19	18	25	27	16	18	12
Lygybė	17	10	18	9	13	9	5	25	11	13	28	25	26	23	22	30	8	15	22	14	13	20	21	23	19	23	13	8
Teisinė valstybė	17	19	12	19	16	21	26	16	14	28	22	35	11	16	9	17	10	10	16	12	22	22	15	10	13	22	19	23
Tolerancija	14	14	18	14	2	15	14	11	13	4	12	14	19	11	10	11	14	17	19	8	12	18	12	15	11	11	18	11
Pagarba planetai	13	12	19	3	6	8	7	24	12	8	10	15	25	5	7	12	14	8	17	7	10	29	3	9	5	27	11	11
Savęs realizavimas	11	18	13	16	1	10	6	3	20	4	8	7	10	13	22	8	20	10	10	7	7	9	7	12	18	3	5	10
Pagarba kitoms kultūroms	11	12	13	5	10	7	9	20	16	10	8	5	16	13	9	17	14	10	19	14	8	13	6	8	7	9	7	8
Religija	6	11	5	6	26	2	2	3	6	19	2	3	5	8	6	7	9	6	5	5	15	5	8	7	21	1	4	14

ST100 2023 m.
spalio-lapkričio mėn.

1 dažniausiai minimas daiktas
Antras dažniausiai minimas daiktas
Trečias dažniausiai minimas daiktas

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

B. ES vertybės

Klausdami, kurios vertybės geriausiai atspindi ES, piliečiai taip pat dažniausiai sako taiką (37 proc., jokių pokyčių), o kita labiausiai paminėta vertė – demokratija (34 proc., + 1 proc. punktas). Bent vienas iš penkių teigia, kad ES geriausiai atstovauja žmogaus teisės (29 proc., jokių pokyčių), solidarumas ir parama kitiems (24 proc., jokių pokyčių) arba teisinė valstybė (23 proc., + 2 proc. punktai).

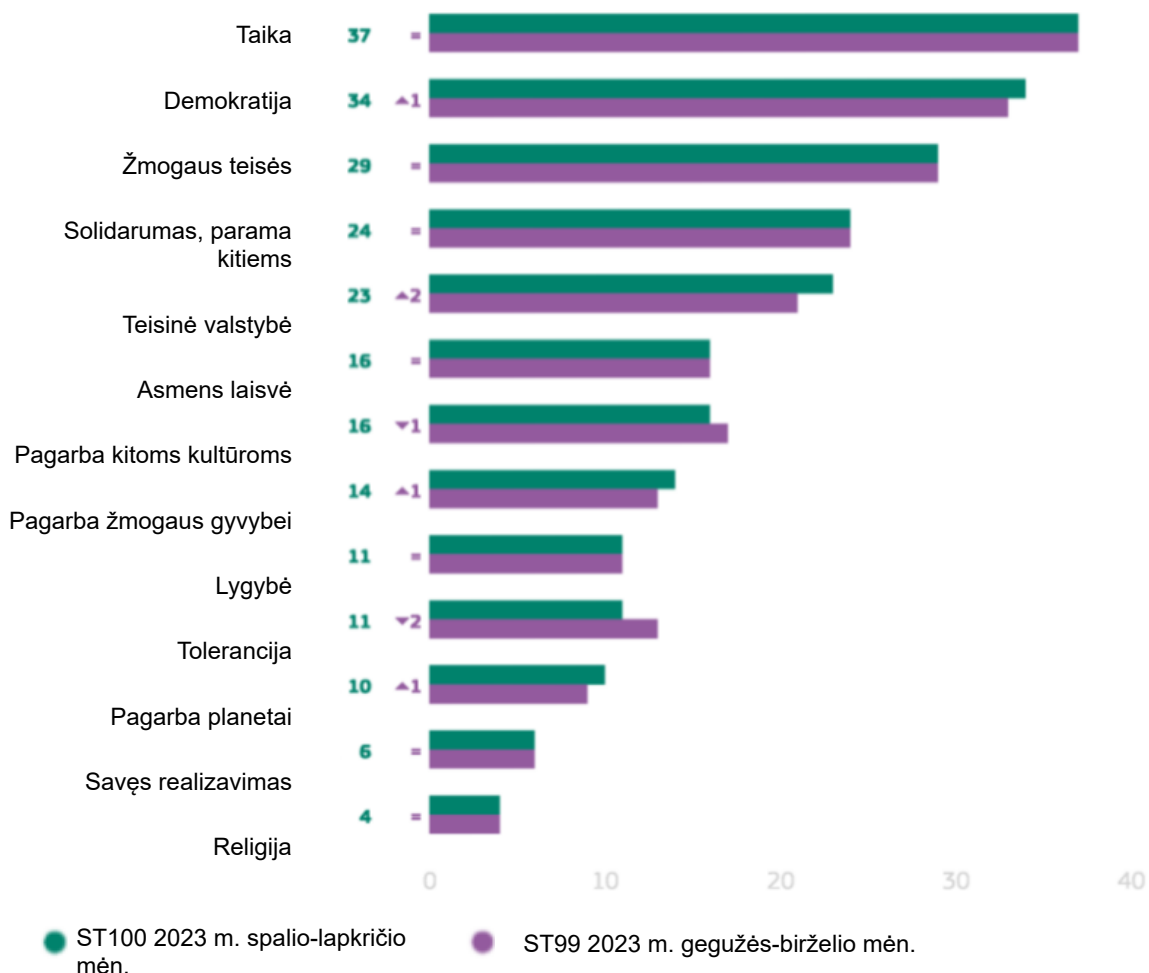
Pagarba kitoms kultūroms laikoma vertingiausia ES – 16 proc. (-1 proc. p. p.), taip pat asmens laisvė (16 proc., jokių pokyčių). Bent vienas iš dešimties mano, kad pagarba žmogaus gyvybei (14 proc., + 1 proc. p.), tolerancija (11 proc., -2 proc. p.), lygybė (11 proc., jokių pokyčių) ir pagarba planetai (10 proc., + 1 proc. p.) geriausiai atspindi ES.

Mažiau nei vienas iš dešimties mini savirealizaciją (6 %, jokių pokyčių) arba religiją (4 %, jokių pokyčių).

24 ES valstybėse narėse taika patenka į tris pagrindines vertybes, kurios geriausiai atspindi ES. Jis užima pirmą vietą 13 šalių, kuriose aukščiausias lygis yra Liuksemburge (49 proc.), Vokietijoje (47 proc.) ir Slovėnijoje (46 proc.). Kipre visų pirma kalbama apie žmogaus teises. Ji užima antrą vietą aštuoniose šalyse, įskaitant Nyderlandus (46 proc.), Švediją (45 proc.), taip pat Daniją ir Suomiją (po 44 proc.) ir trečią vietą Belgijoje (35 proc.), Austriją (29 proc.) ir Vengriją (24 proc.).

Demokratija yra trys svarbiausios vertybės 24 ES valstybėse narėse. Jis užima pirmą vietą septyniose šalyse, o didžiausias – Švedijoje (55 proc.), Danijoje (49 proc.) ir Nyderlanduose (48 proc.). Ji užima antrą vietą iš dešimties šalių, įskaitant Vokietiją (38 proc.), Maltą ir Belgiją (po 36 proc.) ir Bulgariją bei Graikiją (po 32 proc.). Ji užima trečią vietą septyniose šalyse, įskaitant Liuksemburgą (32 proc.), Prancūziją ir Lietuvą (po 28 proc.).

QC7. Toliau pateiktame sąrašė, kurios vertybės geriausiai atspindi ES? (NE DAUGIAU KAIP 3 ATSAKYMAI)
(ES 27) (%)

22 valstybėse narėse žmogaus teisės laikomos viena iš trijų vertybių, kurios geriausiai atspindi ES, ir jos užima pirmą vietą Maltoje ir Belgijoje (po 40 proc.), Airijoje ir

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

Kipre (po 32 proc. Kipre su taika) ir Austrijoje (31 proc., solidarumui ir remiant kitas valstybes). Žmogaus teisės užima antrą vietą aštuoniose šalyse, įskaitant Prancūziją (36 proc.), Latviją (35 proc.) ir Liuksemburgą (34 proc.), o trečią vietą – devyniose šalyse, įskaitant Švediją (41 proc.), Nyderlandus (40 proc.) ir Daniją (38 proc.).

Solidarumas ir parama kitiems labiausiai paminėti Portugalijoje (42 proc.), Kroatijoje (37 proc.), Austrijoje (31 proc., kartu su žmogaus teisėmis) ir Vengrijoje (29 proc.). Ji užima antrą vietą Rumunijoje (28 proc.), o trečioji – septyniose šalyse, įskaitant Malta (34 proc.), Čekiją (30 proc.) ir Vokietiją (28 proc.).

Bet kurioje valstybėje narėje trys pagrindinės vertės paminėtos tik dvi kitos vertės. Teisinė valstybė užima antrą

QC7. Toliau pateiktame sąrašė: kurios vertybės geriausiai atspindi ES? (NE DAUGIAU KAIP 3 ATSAKYMAI) (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
Taika	37	29	35	37	32	42	47	44	34	45	23	44	45	35	24	31	29	44	49	41	24	46	29	24	31	45	46	41
Demokratija	34	30	36	32	28	31	38	49	26	32	34	46	28	23	23	27	34	28	32	22	36	48	35	28	26	55	27	26
Žmogaus teisės	29	31	40	22	32	23	26	38	28	28	31	42	36	27	27	32	23	31	34	35	40	40	23	25	26	41	30	26
Solidarumas, parama kitiems	24	31	23	22	23	30	28	22	21	27	20	18	20	37	29	27	19	26	26	24	34	35	22	42	28	25	23	24
Teisinė valstybė	23	23	24	25	23	19	27	31	22	14	33	43	24	23	20	24	16	12	22	19	30	35	13	18	13	39	27	22
Asmens laisvė	16	18	14	17	14	15	17	10	11	20	12	10	14	21	20	21	22	21	14	19	12	11	16	11	19	16	15	19
Pagarba kitoms kultūroms	16	22	14	12	14	15	14	15	11	18	15	14	18	23	18	20	24	15	24	15	20	14	7	15	12	10	15	14
Pagarba žmogaus gyvybei	14	17	13	16	19	12	10	12	13	17	16	13	12	19	19	19	18	14	20	17	8	9	14	17	18	9	14	11
Lygybė	11	8	12	7	8	6	5	16	9	8	13	14	12	19	17	24	9	10	14	14	15	10	19	12	16	5	11	7
Tolerancija	11	12	12	12	13	7	8	7	14	12	10	8	8	11	9	15	16	17	18	8	15	7	18	15	15	5	11	11
Pagarba planetai	10	8	14	5	12	13	4	13	9	7	8	9	15	11	7	12	14	9	12	10	12	18	4	10	11	10	8	11
Savęs realizavimas	6	12	6	7	5	5	5	2	6	13	3	2	3	8	12	7	9	6	4	5	3	3	6	5	13	3	2	8
Religija	4	6	5	4	4	2	3	2	4	4	2	1	2	4	5	4	7	4	3	4	4	2	5	4	10	1	3	9

1 dažniausiai minimas daiktas

Antras dažniausiai minimas daiktas

Trečias dažniausiai minimas daiktas

ST100 2023 m.

spalio-lapkričio mėn.

vietą Ispanijoje (33 proc.), o trečioje vietoje – Suomijoje (43 proc.), Slovėnijoje (27 proc.), Bulgarijoje (25 proc.) ir Kipre (23 proc.). Italijoje (24 proc.) pagarba kitoms kultūroms užima trečią vietą tarp geriausiai ES atstovaujančių vertybių.

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100
2023 m. ruduo

Išvada

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenio

Iš 2023 m. rudens standartinės „Eurobarometro“ apklausos (EB100) matyti palyginti stabilus požiūris į ES ir jos politiką.

Pasitikėjimas ES išliko stabilus nuo 2023 m. pavasario ir yra daugumos piliečių požiūris tiek ES 27 lygmeniu, tiek 20 valstybių narių. Tačiau nuo 2023 m. pavasario pasitikėjimas ES sumažėjo 15 šalių. Nuo 2023 m. pavasario padidėjo pasitikėjimas tiek nacionalinėmis vyriausybėmis, tiek nacionaliniais parlamentais, nors ES tebėra labiau pasitikinti nei viena iš šių institucijų.

Teigiamas ES įvaizdis tebėra daugumos ES piliečių požiūris, nepaisant nedidelio nuosmukio nuo 2023 m. pavasario. Jis taip pat sumažėjo 18 valstybių narių. Teigiamas ES įvaizdis yra daugumos nuomonė 19 valstybių narių. Nors nuo 2023 m. pavasario jis šiek tiek sumažėjo, optimizmui dėl ES ateities pritaria daugiau kaip šeši iš dešimties respondentų ir išlieka 25 valstybių narių daugumos nuomone.

Mažiausiai aštuoni iš dešimties piliečių mano, kad Europos vėliava yra geras simbolis Europai ir kad vėliava reiškia kažką gero, o tai yra didesnė dalis, palyginti su 2018 m., kai klausimas buvo užduotas paskutinį kartą.

2023 m. rudenį pagrindiniai europiečiams susirūpinimą keliantys klausimai ES lygmeniu daugiausia susiję su platesniais Europos ir tarptautiniais klausimais. Imigracija ir karas Ukrainoje (įvestas pirmą kartą šioje apklausoje) užima bendrą pirmąją poziciją, o tarptautinė padėtis nukrito į trečiąją vietą. Kylančios kainos, infliacija ir pragyvenimo išlaidos, kurios 2023 m. pavasarį užėmė pirmą vietą, sumažėjo iki ketvirtos, kaip svarbiausios šiuo metu ES kylančios problemos. Karo Ukrainoje įtraukimas į šią apklausą kaip atsakomoji galimybė neabejotinai turėjo įtakos šiems reitingams. Imigracija, karas Ukrainoje ir tarptautinė padėtis yra trijuose daugumoje valstybių narių.

Pagrindiniai europiečiams susirūpinimą keliantys klausimai nacionaliniu lygmeniu atspindi tiek ekonominius, tiek tarptautinius klausimus. Kylančios kainos, infliacija ir pragyvenimo išlaidos tebėra svarbiausias nacionalinis klausimas. Tačiau nuo 2023 m. pavasario imigracija padidėjo šešiais procentiniais punktais, kad užėmė antrą vietą, o ekonominė padėtis sumažėjo iki trečios, o aplinka ir klimato kaita – iš trečios į ketvirtąją. Kylančios kainos, infliacija ir pragyvenimo išlaidos yra viena iš trijų labiausiai paminėtų problemų 26 ES valstybėse narėse.

Nuo 2023 m. pavasario nuomonės apie Europos ekonominę padėtį išliko stabilios: daugiau kaip keturi iš dešimties toliau vertina dabartinę ekonominę padėtį kaip „gerą“, o teigiamas požiūris ir toliau šiek tiek nusveria pesimistinį požiūrį. Dauguma piliečių mano, kad Europos ekonominė padėtis per ateinančius 12 mėnesių išliks tokia pati. Nors beveik visose valstybėse narėse dauguma mano, kad Europos ekonominė padėtis per ateinančius 12 mėnesių išliks tokia pati, šalių, kuriose optimizmas nusveria pesimizmą, skaičius padidėjo (nuo vienos šalies 2023 m. pavasarį iki septynių šalių 2023 m. rudenį).

Nuomonė apie dabartinę nacionalinę ekonominę padėtį tapo mažiau teigiama – nuo 2023 m. pavasario ši dalis sumažėjo penkiais procentiniais punktais. Optimizmas dėl nacionalinės ekonominės padėties per artimiausius 12

mėnesių taip pat šiek tiek sumažėjo – beveik tiek pat, kiek tikėjosi, kad padėtis blogės, nes išliks tokia pati.

Dabartinė apklausa rodo labai didelį stabilumą remiant Europos ekonominę ir pinigų sąjungą su viena bendra valiuta, kuriai pritaria daugiau kaip septyni iš dešimties visos ES. Parama euro zonoje yra dar didesnė – beveik aštuoni iš dešimties.

Daugiau nei pusė visų respondentų mano, kad priemonė „NextGenerationEU“ – daugiau kaip 800 mlrd. EUR vertės ES ekonomikos gaivinimo planas – gali būti veiksminga reaguojant į dabartinius ekonominius iššūkius, o tam pritaria dauguma 24 valstybių narių.

Atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą, ES valstybių narių parama bendrai gynybos ir saugumo politikai išliko stabili ir aukšto lygio: Tam pritaria daugiau kaip trys ketvirtadaliai ES piliečių ir daugiau kaip šeši iš dešimties kiekvienoje valstybėje narėje. Daugiau nei trys ketvirtadaliai europiečių sutinka, kad bendradarbiavimas gynybos srityje ES lygmeniu turėtų būti stiprinamas ir kad valstybių narių karinės įrangos pirkimas turėtų būti geriau koordinuojamas. Beveik septyni iš dešimties sutinka, kad ES turi stiprinti savo pajėgumus gaminti karinę įrangą, o beveik du trečdaliai sutinka, kad ES gynybai turėtų būti skirta daugiausia lėšų.

Kalbant apie piliečių požiūrį į karą Ukrainoje, beveik šeši iš dešimties yra patenkinti ES atsaku į Rusijos invaziją, kuri nuo 2023 m. pavasario šiek tiek padidėjo. Mažesnę daugumą yra patenkinti nacionalinės vyriausybės atsaku.

Parama įvairiems veiksams, kurių imtasi reaguojant į Rusijos invaziją į Ukrainą, tebėra didelė, nors nuo 2023 m. pavasario sumažėjo pritarimas finansinei paramai ir karinės įrangos finansavimui bei tiekimui. Beveik devyni iš dešimties pritaria humanitarinės pagalbos teikimui nuo karo nukentėjusiems žmonėms, o daugiau kaip aštuoni iš dešimties sutinka su karo bėgančių žmonių priėmimu į ES. Susitarimas dėl finansinės paramos Ukrainai sumažėjo trimis punktais iki kiek daugiau nei septynių iš dešimties, o ta pati dalis sutinka su ekonominių sankcijų įvedimu Rusijos vyriausybei, įmonėms ir asmenims. Du trečdaliai pritaria tam, kad valstybinėms žiniasklaidos priemonėms, tokioms kaip „Sputnik“ ir „Russia Today“, būtų uždrausta transliuoti ES. Maždaug šeši iš dešimties pritaria tam, kad ES suteiktų potencialios ES narės statusą Ukrainai arba finansuotų karinės įrangos pirkimą ir tiekimą Ukrainai, tačiau nuo 2023 m. pavasario parama abiem šioms priemonėms sumažėjo.

Kalbant apie energetinę nepriklausomybę, daugiau kaip aštuoni iš dešimties piliečių sutinka, kad ES turėtų masiškai investuoti į atsinaujinančiuosius energijos šaltinius, pavyzdžiui, vėjo ir saulės energiją, ir kad ES turėtų kuo greičiau sumažinti savo priklausomybę nuo Rusijos energijos šaltinių. Kiekvienos valstybės narės dauguma sutinka su kiekvienu iš šių teiginių.

Sudėtingomis tarptautinėmis aplinkybėmis piliečiai teigiamai vertina ES vietą pasaulyje. Septyni iš dešimties sutinka, kad Europos Sąjunga yra stabilumo vieta neramiame pasaulyje ir beveik tiek pat, kiek ES turi pakankamai galių ir priemonių Europos ekonominiams interesams pasaulio ekonomikoje ginti. Beveik septyni iš

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenį

dešimties yra už bendrą ES valstybių narių užsienio politiką.

Paklausti apie vertybes, kurios geriausiai reprezentuoja ES, europiečiai greičiausiai mini taiką, demokratiją ir žmogaus teises. Taika taip pat pirmiausia yra vertybėms, kurios jiems yra svarbiausios asmeniškai, o antra, žmogaus teisėms, aukščiau pagarbos žmogaus gyvybei.

Techninės specifikacijos

Nuo 2023 m.¹⁹ spalio 23 d. iki 2023 m. lapkričio 17 d. Verianas Kantar Belgium vardu Europos Komisijos Komunikacijos generalinio direktorato „Žiniasklaidos stebėsenos ir Eurobarometro“ skyriaus prašymu atliko „Eurobarometro“ apklausos 100.2 bangą.

100.2 banga apima standartinę „Eurobarometro“ apklausą 100 ir apima Europos Sąjungos valstybių narių tautybių gyventojus, gyvenančius kiekvienoje iš 27 valstybių narių ir vyresnius nei 15 metų.

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100 taip pat atlikta 10 kitų šalių ar teritorijų: septynios šalys kandidatės (Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Moldova, Juodkalnija, Šiaurės Makedonija, Serbija, Tūrkiye), Kipro turkų bendruomenė šalies dalyje, kurios nekontroliuoja Kipro Respublikos vyriausybė, taip pat Kosovo²⁰ ir Jungtinėje Karalystėje.

Šiose šalyse ir teritorijose tyrimas apima visų Europos Sąjungos valstybių narių piliečių ir visų Europos Sąjungos valstybių narių piliečių, kurie yra šių šalių ir teritorijų gyventojai ir pakankamai moka nacionalines kalbas, kad galėtų atsakyti į klausimą, gyventojus.

Bazinis imties modelis, taikomas visose šalyse ir teritorijose, yra daugiapakopis, atsitiktinis (tikimybinis). Kiekvienoje šalyje imčių sąrašas pirmą kartą suskirstomas pagal NUTS regionus ir kiekviename regione pagal urbanistikos matą (DEGURBA). Kiekviename sluoksnyje atrinktų imties taškų skaičius atitinka 15+ sluoksnio tiriamąją visumą. Antrajame etape mėginių ėmimo vietos buvo parinktos tikimybė, proporcingai jų 0+ populiacijos dydžiui kiekviename sluoksnyje.

Taigi imtys atspindi visą tiriamų šalių teritoriją pagal Eurostato NUTS II (arba lygiavertį) ir atitinkamų tautybių nuolatinį gyventojų pasiskirstymą pagal metropolines, miesto ir kaimo vietas²¹.

Kiekvienoje iš pasirinktų mėginių ėmimo vietų atsitiktine tvarka buvo parinkta pradinė koordinatė ir atvirktinis geokodavimo įrankis, naudojamas arčiausiai koordinatės esančiam adresui nustatyti.

Šis adresas buvo pradinis adresas atsitiktinių pasivaikščiavimo. Kiti adresai (kiekvienas devintasis adresas) buvo pasirinkti pagal standartinę „atsitiktinio maršruto“ procedūrą iš pradinio adreso. Kiekviename namų ūkyje respondentas buvo atrinktas atsitiktine tvarka. Atsitiktinės atrankos metodas priklausė nuo namų ūkio dydžio. Pavyzdžiui, namų ūkiams, turintiems du daugiau kaip 15 narių, scenarijus buvo naudojamas pasirinkti

informatorių (atsakymą į tikrintojo anketą) arba kitą reikalavimus atitinkantį namų ūkio narį. Namų ūkiams, turintiems tris daugiau kaip 15 narių, scenarijus buvo naudojamas pasirinkti informatorių (1/3 laiko) arba du kitus reikalavimus atitinkančius namų ūkio narius (2/3 laiko). Kai buvo atrinkti kiti du nariai, interviu davėjui buvo liepta paprašyti jauniausio arba seniausio. Scenarijus atsitiktinai priskirtų atranką jauniausiam ar seniausiam su lygiomis tikimybėmis. Šis procesas tęsiasi keturiems 15+ namų ūkio nariams – atsitiktine tvarka prašant jauniausio, 2-ojo jauniausio ir seniausio. Namų ūkiams, turintiems penkis 15+ narių, grįžtame prie paskutinio gimtadienio taisyklės.

Jeigu nebuvo susisiekiama su niekuo namų ūkyje arba jeigu pasirinktas respondentas nebuvo prieinamas (užimtas), apklausėjas pakartotinai apsilankė tame pačiame namų ūkyje iki trijų papildomų kartų (iš viso keturi bandymai susisiekti). Apklausos dalyviai niekada nenurodė, kad apklausa iš anksto atliekama Europos Komisijos vardu; gavusios prašymą, jos gali pateikti šią informaciją po to, kai bus užbaigtas tyrimas.

Įdarbinimo etapas šiek tiek skyrėsi Nyderlanduose, Suomijoje ir Švedijoje. Šiose dviejose pastarosiose šalyse iš adresų arba gyventojų registro kiekviename mėginių ėmimo punkte buvo atrinkta adresų imtis (Suomijoje atranka atliekama ne visose imties vietose, tačiau kai kuriose šalyse, kuriose, kaip tikimasi, atsakymų lygis gerės). Adresų parinkimas buvo atliktas atsitiktine tvarka. Tada su namų ūkiais susisiekiama telefonu ir jie buvo įdarbinti dalyvauti apklausoje. Nyderlanduose naudojamas dviejų kadruų RDD pavyzdys (mobilieji ir fiksuotojo ryšio numeriai), nes nėra išsamaus gyventojų registro su telefono numeriais. Skaičių parinkimas abiejuose kadruose atliekamas atsitiktiniu būdu, kai kiekvienas skaičius gauna vienodą pasirinkimo tikimybę. Skirtingai nei Švedija ir Suomija, imtys nėra suskirstytos į grupes.

19 Išimties tvarka Juodkalnija pradėjo dirbti vietoje 2023 m. spalio 18 d.

20 Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/99 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

21 Miesto kaimo klasifikatorius pagal DEGURBA (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

ŠALYS	INSTITUTŲ	N INTERVIU	DARBO VIETOJE DATOS		15 M. IR VYRESNIŲ GYVENTOJŲ	ES DALIS	
BE	Belgium	MCM Belgium	1,016	24/10/2023	12/11/2023	9,619,330	2.53%
BG	Bulgaria	Kantar TNS BBSS	1,011	23/10/2023	12/11/2023	5,917,534	1.56%
CZ	Czechia	STEM/MARK	1,011	23/10/2023	12/11/2023	8,982,036	2.36%
DK	Denmark	Mantle Denmark (Kantar Public)	1,012	24/10/2023	13/11/2023	4,891,261	1.29%
DE	Germany	Mantle Germany (Kantar Public)	1,527	24/10/2023	13/11/2023	71,677,231	18.87%
EE	Estonia	Norstat Eesti	1,003	24/10/2023	12/11/2023	1,111,597	0.29%
IE	Ireland	B and A Research	1,016	24/10/2023	14/11/2023	4,005,909	1.05%
EL	Greece	Kantar Greece	1,012	23/10/2023	10/11/2023	9,167,896	2.41%
ES	Spain	Mantle Spain (Kantar Public)	1,006	24/10/2023	11/11/2023	40,639,381	10.70%
FR	France	MCM France	1,025	23/10/2023	13/11/2023	55,700,114	14.66%
HR	Croatia	Hendal	1,032	23/10/2023	13/11/2023	3,461,468	0.91%
IT	Italy	Testpoint Italia	1,024	23/10/2023	03/11/2023	51,599,668	13.58%
CY	Rep. Of Cyprus	CYMAR Market Research	506	23/10/2023	12/11/2023	752,304	0.20%
LV	Latvia	Kantar TNS Latvia	1,010	23/10/2023	06/11/2023	1,590,245	0.42%
LT	Lithuania	Norstat LT	1,013	24/10/2023	12/11/2023	2,373,312	0.62%
LU	Luxembourg	TNS Ilres	504	23/10/2023	11/11/2023	533,335	0.14%
HU	Hungary	Kantar Hoffmann	1,022	24/10/2023	10/11/2023	8,313,539	2.19%
MT	Malta	MISCO International	504	23/10/2023	11/11/2023	446,788	0.12%
NL	Netherlands	Mantle Netherlands (Kantar Public)	1,011	26/10/2023	14/11/2023	14,763,684	3.89%
AT	Austria	Das Österreichische Gallup Ins.	1,005	24/10/2023	07/11/2023	7,647,176	2.01%
PL	Poland	Research Collective	1,025	23/10/2023	12/11/2023	31,982,941	8.42%
PT	Portugal	Intercampus SA	1,031	26/10/2023	11/11/2023	8,915,624	2.35%
RO	Romania	CSOP SRL	1,062	23/10/2023	12/11/2023	16,174,719	4.26%
SI	Slovenia	Mediana DOO	1,017	23/10/2023	12/11/2023	1,791,246	0.47%
SK	Slovakia	MNFORCE	1,006	23/10/2023	10/11/2023	4,591,487	1.21%
FI	Finland	Taloustutkimus Oy	1,009	23/10/2023	13/11/2023	4,672,932	1.23%
SE	Sweden	Mantle Sweden (Kantar Public)	1,051	24/10/2023	12/11/2023	8,541,497	2.25%
TOTAL EU27			26,471	23/10/2023	14/11/2023	379,864,254	100%

* Reikėtų pažymėti, kad dėl apvalinimo šioje lentelėje nurodytas bendras procentinis dydis gali viršyti 100 %.

UK	United Kingdom	Kantar UK Limited	1,001	23/10/2023	12/11/2023	53,082,345
CY(Tcc)	Turkish Cypriot Community	Lipa Consultancy	513	26/10/2023	12/11/2023	233,547
TR	Türkiye	Kantar TNS Piar	1,003	25/10/2023	15/11/2023	62,644,678
MK	North Macedonia	Kantar TNS BBSS	1,010	24/10/2023	12/11/2023	1,736,495
ME	Montenegro	TMG Insights	508	18/10/2023	12/11/2023	510,415
RS	Serbia	TMG Insights	1,038	23/10/2023	12/11/2023	5,966,740
AL	Albania	Index Kosovo	1,005	03/11/2023	17/11/2023	2,344,814
BA	Bosnia and Herzegovina	Kantar TNS BBSS	1,003	23/10/2023	12/11/2023	2,987,440
XK	Territory of Kosovo	Index Kosovo	1,028	27/10/2023	13/11/2023	1,357,100
MD	Moldova	CBS AXA	1,012	25/10/2023	13/11/2023	2,131,029
TOTAL			35,592	18/10/2023	17/11/2023	512,858,857

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

Interviewing režimas pagal šalį

Pokalbiai buvo vedami per tiesioginius pokalbius tiek fiziškai žmonių namuose, tiek nuotoliniu būdu atitinkama nacionaline kalba. Pokalbiai su nuotoliniu vaizdo ryšiu („internetas akis į akį“) arba CAVI (kompiuterių pagalba

atliekamas vaizdo pokalbis) buvo surengti Čekijoje, Danijoje, Maltoje ir Suomijoje.

CAPI: Kompiuterinis asmeninis pokalbis

CAVI: Kompiuterinis vaizdo interviu

	ŠALYS	CAPI INTERVIU N	CAVI INTERVIU N	IŠ VISO N INTERVIU
BE	Belgium	1,016		1,016
BG	Bulgaria	1,011		1,011
CZ	Czechia	789	222	1,011
DK	Denmark	806	206	1,012
DE	Germany	1,527		1,527
EE	Estonia	1,003		1,003
IE	Ireland	1,016		1,016
EL	Greece	1,012		1,012
ES	Spain	1,006		1,006
FR	France	1,025		1,025
HR	Croatia	1,032		1,032
IT	Italy	1,024		1,024
CY	Rep. Of Cyprus	506		506
LV	Latvia	1,010		1,010
LT	Lithuania	1,013		1,013
LU	Luxembourg	504		504
HU	Hungary	1,022		1,022
MT	Malta	353	151	504
NL	Netherlands	1,011		1,011
AT	Austria	1,005		1,005
PL	Poland	1,025		1,025
PT	Portugal	1,031		1,031
RO	Romania	1,062		1,062
SI	Slovenia	1,017		1,017
SK	Slovakia	1,006		1,006
FI	Finland	890	119	1,009
SE	Sweden	1,051		1,051
	TOTAL EU27	25,773	698	26,471
UK	United Kingdom	1,001		1,001
CY(Tcc)	Turkish Cypriot Community	513		513
TR	Türkiye	1,003		1,003
MK	North Macedonia	1,010		1,010
ME	Montenegro	508		508
RS	Serbia	1,038		1,038
AL	Albania	1,005		1,005
BA	Bosnia and Herzegovina	1,003		1,003
XK	Territory of Kosovo	1,028		1,028
MD	Moldova	1,012		1,012
	TOTAL	34,894	698	35,592

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. rudenį

Atsakymų dažnis

Kiekvienos šalies atveju atliekamas atsakančios imties ir visatos (t. y. visos šalies populiacijos) palyginimas. Svariai naudojami tam, kad atsakančių pavyzdį atitiktų visatą pagal lytį, amžių, regioną ir urbanizacijos laipsnį. Kalbant apie Europos įvėrcius (t. y. ES vidurkį), koreguojami atskirų šalių svariai, juos didinant arba mažinant, kad būtų atsižvelgta į jų vyresnių nei 15 gyventojų skaičių, palyginti su ES 15+ gyventojų skaičiumi.

Atsakymų rodikliai apskaičiuojami bendrą užbaigtų pokalbių skaičių padalijant iš visų aplankytojų adresų, išskyrus tuos, kurie neatitinka reikalavimų, bet įskaitant tuos, kurių tinkamumas nežinomas. EUROBAROMETER tyrimo 100.2 bangos atveju Verian apskaičiuotas 27 ES valstybių narių atsakymų lygis yra toks:

	ŠALYS	CAPI ATSAKO DAŽNIS
BE	Belgium	47.0%
BG	Bulgaria	48.1%
CZ	Czechia	53.5%
DK	Denmark	36.0%
DE	Germany	26.5%
EE	Estonia	31.8%
IE	Ireland	37.3%
EL	Greece	29.6%
ES	Spain	31.9%
FR	France	45.5%
HR	Croatia	39.1%
IT	Italy	25.0%
CY	Rep. Of Cyprus	53.9%
LV	Latvia	39.0%
LT	Lithuania	45.3%
LU	Luxembourg	33.8%
HU	Hungary	57.2%
MT	Malta	51.1%
NL	Netherlands	61.9%
AT	Austria	41.4%
PL	Poland	44.1%
PT	Portugal	55.1%
RO	Romania	55.7%
SI	Slovenia	42.2%
SK	Slovakia	48.7%
FI	Finland	26.5%
SE	Sweden	79.2%

CAPI : Computer-Assisted Personal interviewing

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100

2023 m. ruduo

Klaidų ribos

Skaitytojams primenama, kad tyrimo rezultatai yra įverčiai, kurių tikslumas, kai viskas yra vienoda, priklauso nuo

imties dydžio ir pastebėto procentinio dydžio. Su maždaug 1000 apklausų pavyzdžiais, realūs procentiniai dydžiai skiriasi šiomis patikimumo ribomis:

Statistinės maržos dėl atrankos proceso

(95 % patikimumo lygis)

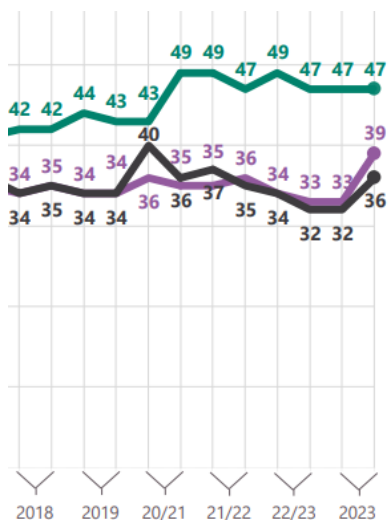
įvairūs imties dydžiai yra eilutėse

įvairūs stebimi rezultatai yra stulpeliuose

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N=50	6	8,3	9,9	11,1	12	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3	3	3,1	3,1	N = 1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N = 2000 M.	1	1,3	1,6	1,8	1,9	2	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000 M.
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N=7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N=7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1	1	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1	1	1,1	1,1	1,1	N = 8000
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1	1	1	1	N = 9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1	1	1	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Komentarai

(Pierre Dieumegard)

G raphssu laiko juosta yra sunku suprasti. Iki 2019 m. buvo atliekami du tyrimai per metus – pavasarį ir rudenį, o metų skaičius buvo nurodytas. 2020–2022 m. kai kurios apklausos buvo atliktos žiemą, vienu metų pabaigoje arba kitų metų pradžioje, o tai paaiškina pastabas 20/21, 21/22 ir 22/23. 2023 m., be EBStandard98 (sausio-vasario mėn.), buvo EBStandard99 (pavasaris) ir EBStandard100 (ruduo).

Standard Eurobarometer 100 - Autumn 2023 - Data annex - de
(2.21 MB - PDF)

Standard Eurobarometer 100 - Autumn 2023 - Data annex - en
(7.09 MB - PDF)

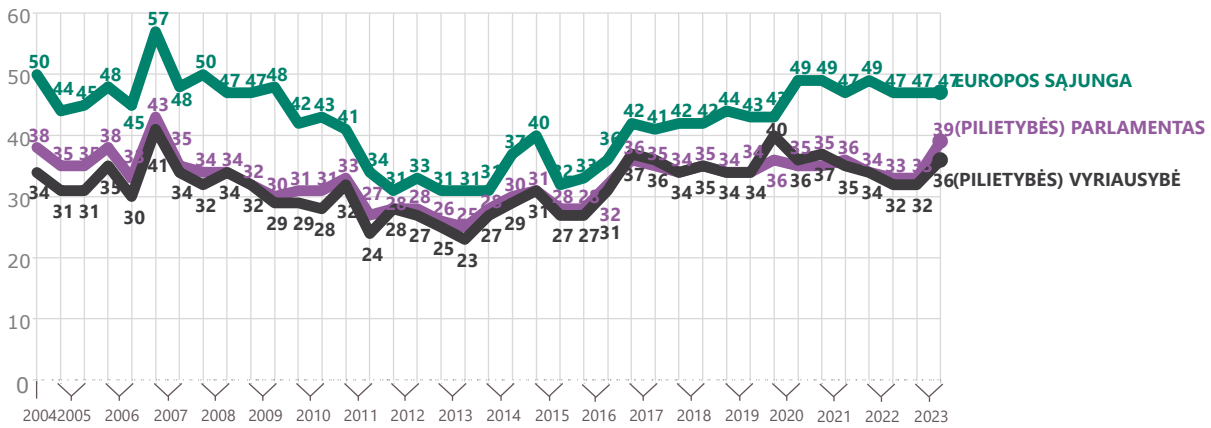

Standard Eurobarometer 100 - Autumn 2023 - Data annex - fr
(3.29 MB - PDF)

– Kai kurios lentelės yra „teksto“ režimu, todėl jas lengva kopijuoti/įklijuoti ir apdoroti skaičiuokle ir statistine programine įranga, o kitos yra „vaizdo“ režimu, todėl jų naudoti neįmanoma. Pavyzdžiui (2024 m. vasario 20 d.), [duomenų priedo rinkmenoje anglų kalba](#) yra QA6.2 lentelė „vaizdo“ režimu, o [atitinkama byla prancūzų kalba](#) turi QA6.2 lentelę „teksto“ režimu. Angliškas failas yra sunkesnis nei prancūzų ir vokiečių failai, nes jame yra daugiau vaizdų ir mažiau teksto. Norėdami lengvai naudoti duomenis, neapsiribokite tik anglų kalbos ataskaita.

Standartinė „Eurobarometro“ apklausa Nr. 100
2023 m. rudenį

KA6 Kiek turite pasitikėjimo tam tikromis institucijomis? Ar esate linkęs tuo pasitikėti, ar nepasitikėtumėte kiekviena iš šių institucijų?
(PROC., ES – LINKĖ PASITIKĖTI)

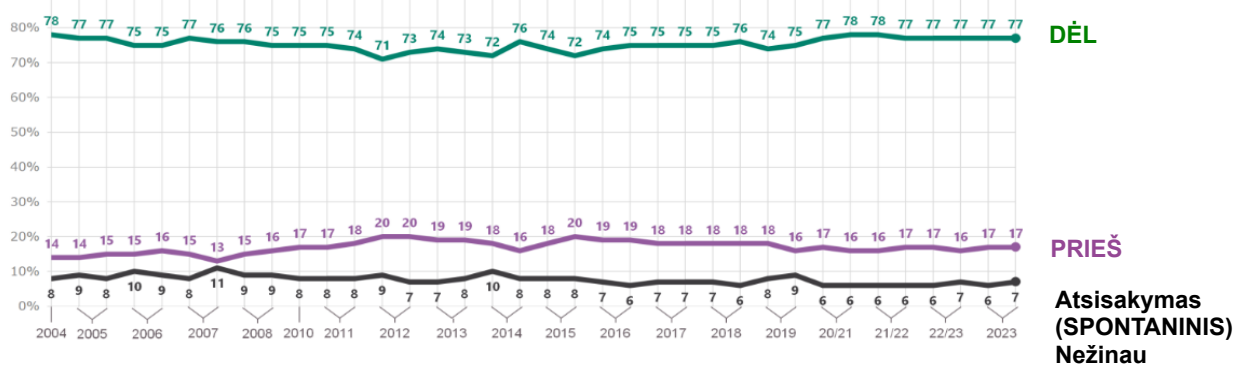

Pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis, nacionaliniais parlamentais ir Europos Sąjunga

Pasitikėjimas Europos Sąjunga išlieka stabilus (47 proc.), tačiau pasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis ir parlamentais labai padidėjo (+ 4 ir + 6 procentiniais punktais).

KB2.2 Ką manote apie kiekvieną iš šių teiginių? Prašome pasakyti apie kiekvieną pareiškimą, ar esate už jį, ar prieš jį.

Beįdra ES valstybių narių gynybos ir saugumo politika (proc. – ES)

Karas Ukrainoje nepakeitė europiečių nuomonės apie būtinybę koordinuoti gynybos politiką (QB2.2 klausimas).